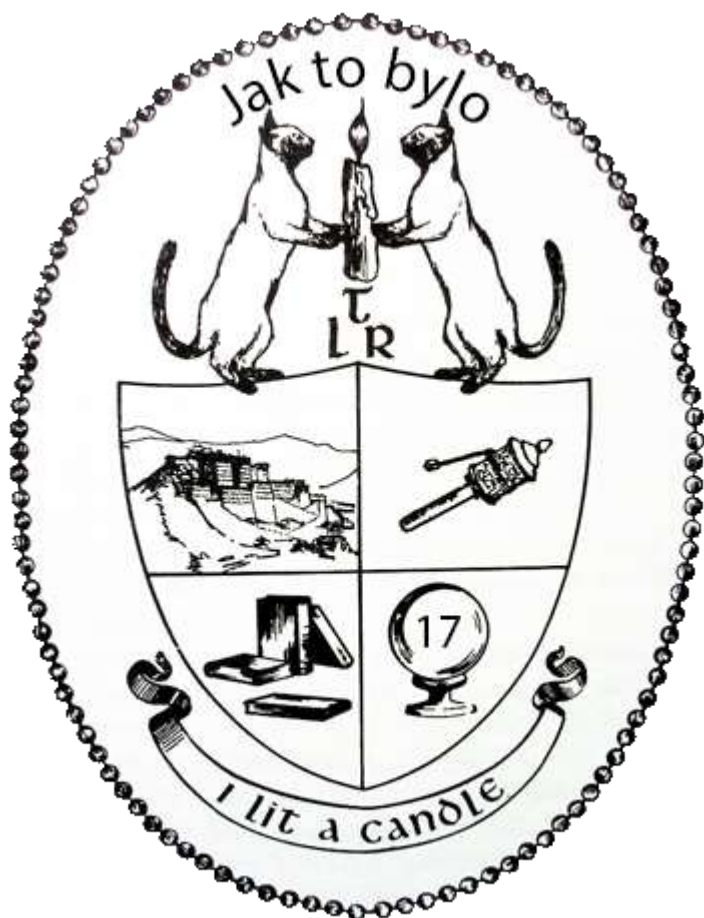

T. Lobsang Rampa

Je lepší zapálit svíčku nežli nadávat na tmu

ERB

Okolo erbu je tibetský růženec, sestávající ze 108 korálků. Ty symbolizují 108 knih tibetského Kandžuru. V horní části jsou dvě siamské kočky, které drží zapálenou svíčku. Pod nimi je štít. Na něm je vlevo nahoře Potala. Vpravo nahoře je tibetský modlitební mlýnek; otáčí se, jak je vidět podle závažíčka, které je okolo něj obtočené. Vlevo dole jsou knihy, symbolizující spisovatelský talent a znalosti autora. Vpravo dole je křišťálová koule, která je symbolem ezoterického vědění. Pod štítem je motto T. Lobsanga Rampy: „Zapálil jsem svíčku.“

* * * * *

PŘEDMLUVA

Všechny "nejlepší" knihy mají předmluvu, proto je nutné, aby ji měla i tato kniha. Ostatně, každý autor má právo považovat svoji knihu za nejlepší. Dovolte mi, abych na začátku své nejlepší knihy vysvětlil, proč jsem ji pojmenoval zrovna "Tak to bylo!" (As It Was!). Proč autor použil tak pitomý název? V ostatních knihách přece říká, že VŽDYCKY píše jen pravdu! Ano, jistě, zasloužíte si vysvětlení. Tak se uklidněte (to by mělo být napsáno obrovskými písmeny) a čtěte dál.

Všechny mé knihy jsou pravdivé. Tuto skutečnost jsem prosazoval navzdory tvrdému pronásledování a pomluvám. Rozumní a inteligentní lidé byli po celé věky perzekuováni, a dokonce mučení a zabíjeni za to, že měli odvalu říci pravdu! Jeden velmi moudrý muž byl málem upálen na hranici, protože se odvážil tvrdit, že Země obíhá kolem Slunce, a ne - jak prohlašovali kněží - že Země je

středem vesmíru a všechny planety krouží kolem ní. Ten chudák zažíval perné chvílky, když ho natahovali na skřípec, ale nakonec se před upečením zachránil tím, že všechno odvolal.

Také se najdou lidé, kteří třeba nedopatřením levitovali v nevhodnou chvíli před nesprávnými osobami. Následky byly dost tragické. Obvykle je popravili nějakým pozoruhodným způsobem, aby všichni ostatní pochopili, že tito zlotřilci se provinili hlavně tím, že byli odlišní a vyčnívali z davu. Všichni v davu jsou přece normální, obzvlášť pokud se jedná o novináře!

Je to ten nejhorší druh lidí - však je znáte. Byli by nejraději, kdyby byli všichni stejně ubozí jako oni. Nesnesou pomyšlení, že někdo je jiný. Proto zběsile křičí: "Zničte ho! Zničte ho!" Neuznají, že někdo má pravdu, a snaží se všechny kolem přesvědčit o jeho špatnosti. Zejména tisk rád spouští hony na čarodějnice a vyvolává pozdvižení. Ti debilové od tisku prostě nemají dost rozumu, aby pochopili, že "by na tom něco MOHLO být!"

Edward Davis, "nejdrsnější policajt v Americe", v časopise True v lednu 1975 napsal: "Všechna média jsou opravdu jen banda frustrovaných pisálků. Jinak řečeno, v novinách pracují jen týpkové, kteří jsou jako Picasso, vytasili se svými barvičkami a vytvořili obraz, jenž má sice vypadat jako já, ale nikdo to nepozná, snad jen nějaký šílenec." Pan Davis očividně nemá tisk rád. Ani já ne. Oba k tomu máme dost dobrý důvod. Jednou mi jeden novinář řekl: "Pravda? Pravda noviny nikdy neprodá. Ale senzace ano. Na pravdu vám kašleme, my prodáváme senzaci."

Po vydání mé knihy The Third Eye (Třetí oko) se zpoza stolů vynořila podivná stvoření a pery namočenými v jedu začala psát knihy a články, jimiž na mne útočí. Samozvaní "experti" prohlásili, že TOHLE je lež, zatímco další odborníci tvrdí, že TOHLE je pravda, ale TAMTO je lež. Ani dva "experti" se neshodnou.

"Investigativci" se potulovali kolem, dělali rozhovory s lidmi, kteří mě nikdy neviděli, a psali o mě smyšlené historky. Ani tito investigativní novináři se se mnou nikdy nesetkali. Tak zoufale toužili způsobit rozruch, že si vymýšleli "interview", která se nikdy neuskutečnila. Dokonce v jednom falešném rozhovoru "citovali" paní Rampovou, jež měla údajně říci, že kniha je pouhá fikce. Nic takového neřekla. Nikdy nic takového neřekla. Oba trváme na tom, že všechny mé knihy jsou pravdivé.

Ale ani lidé z tisku, televize nebo rozhlasu mi NIKDY nedali příležitost, abych se k této otázce vyjádřil sám. Nikdy! Nikdy mě nepožádali, abych vystoupil v televizi nebo v rádiu a řekl pravdu! Stejně jako mnohým lidem přede mnou mi jen ztrpčovali život za to, že jsem byl jiný než většina. Tak novináři ničí ty, kdo by mohli lidstvu pomoci získat zvláštní znalosti a dovednosti. Kdybychom my neobvyklí směli, tak bychom dokázali posunout hranice vědění a podpořit vzájemné porozumění mezi lidmi.

V novinách o mně píšou, že jsem malý a vlasatý, velký a plešatý, tlustý a tenký. Podle "spolehlivých" tiskových zpráv jsem také Angličan, Rus, Němec, jehož do Tibetu vyslal Hitler, Indián atd. "SPOLEHLIVÉ" tiskové zprávy. Skoro všechno - kromě pravdy - je obsahem mých knih.

Navykládalo se o mně tolik lží. Tolik překroucených vět a nesmyslů. Přinesly jen trápení a bolest. Ale v této knize je pravda. Povím vám, jak to bylo!

OBSAH

ERB	2
OBSAH	5
Kniha první	6
JAK TO-BYLO NA ZACATKU	6
KAPITOLA PRVNÍ	6
KAPITOLA DRUHÁ	19
KAPITOLA TŘETÍ	33
Kniha druhá	48
PRVNÍ OBDOBÍ	48
KAPITOLA ČTVRTÁ	48
KAPITOLA PÁTÁ	62
KAPITOLA ŠESTÁ	77
Kniha třetí	95
KNIHA PROMĚN	95
KAPITOLA SEDMÁ	95
KAPITOLA OSMÁ	113
KAPITOLA DEVÁTÁ	130
Kniha čtvrtá	144
JAK JE TO NYNÍ!	144
KAPITOLA DESÁTÁ	144
KAPITOLA JEDENÁCTÁ	159

Kniha první

JAK TO BYLO NA ZAČÁTKU

KAPITOLA PRVNÍ

Starý muž se unaveně opřel o pilíř. Záda měl pokřivená bolestí, jak dlouhé hodiny vysedával ve stejné křečovitě poloze. Jeho zrak s věkem ztratil svoji ostrost. Pomalu si protřel oči hřbetem ruky a rozhlédl se kolem sebe. Papíry - stůl před ním byl pokrytý jen a jen papíry. Papíry se spoustou podivných symbolů a tabulek. Přistoupily k němu rozmazané postavy a očekávaly jeho rozkazy.

Stařec nevrle odstrčil ruce, jež mu nabízely pomoc, a pomalu vstal. Přistoupil k oknu a otevřel ho. Otrásl jím chlad, proto si přitáhl svůj prastarý hábit k vetchému tělu. Opřel se lokty o kamenný rám a zahleděl se do dálky. Schopnost vidět do dálky pro něj znamenala prokletí, protože jeho práce vyžadovala, aby viděl nablízko. Nyní dohlédl až k nejzazšímu okraji Lhaské pláně.

Ve Lhase byl horký den. Vrby se zelenaly mladými lístky. Zlaté jehnědy kontrastovaly se zelenými a hnědými větvemi. Hluboko pod oknem se mezi větvemi třpytila hladina průzračně čisté řeky a barvy se prolínaly se záblesky světla.

Starý vrchní astrolog sledoval krajinu před sebou, prohlížel si ohromný palác Potála, v němž žil a který jen zřídka kdy opouštěl, a to jen z nejdůležitějších důvodů. Ne, ne, pomyslel si, ještě na to nebudu myslet, mé oči si potřebují odpočinout a pokochat se výhledem.

Ve vesnici Sho, jež se choulila pod Potálou, vládl čilý ruch. Lupiče, které chytili, když okrádali kupce na stezkách vysoko v horách, právě odváděli k soudu. Nad dalšími provinilci již byla spravedlnost vykonána. Muži odsouzení za těžké zločiny odcházeli

od soudu a chřestili řetězy v rytmu svých kroků. Nyní budou muset putovat z místa na místo a žebrat o jídlo, protože spoutaní řetězy nemohou pracovat.

Starý astrolog se smutně zahleděl na Velkou katedrálu ve Lhase. Už dlouho uvažoval, že se tam vypraví na návštěvu, aby oživil své vzpomínky z dětství. Již mnoho let si kvůli svým úředním povinnostem nemohl dopřát žádné rozptýlení a žádnou radost. Povzdechl si a začal se odvracet od okna. Náhle se však zastavil a zahleděl se do dálky. Pokynul svému pomocníkovi a řekl: „Támhle u Dodpal Linga, hned vedle Kesar, toho chlapce znám, není to malý Rampa?“ Pomocník přikývl: „Ano, pane, to je malý Rampa a jeho sluha Tzu. To je ten chlapec, jemuž máte sestavit horoskop.“ Starý astrolog se pousmál, když viděl maličkého chlapce vedle mohutného dvoumetrového sluhy z provincie Kham. Sledoval ty dvě nesourodé postavy, jednu na pomlce a druhou na statném kom, dokud mu nezmizely z dohledu za skalním výběžkem. Pokýval hlavou a otočil se zpět k nepořádku na stole.

„TOTO tedy znamená TAMTO,“ zašeptal. „Hm, takže více jak šedesát let ho čeká jen trápení kvůli nepříznivému vlivu . . . “. Starcův hlas přešel do hlubokého mručení, jak se prohraboval bezpočtem papírů, tu si něco poznačil, tam něco škrtnul. Byl nejslavnějším astrologem v Tibetu, velmi dobře se vyznal v tajemstvích tohoto váženého umění.

Tibetská astrologie se od své západní verze naprosto liší. Zde ve Lhase souvisí datum početí s datem narození. Dokonalý horoskop se také vypracovává k datu, kdy má být hotové „chlo“ předáno. Úkolem vrchního astrologa je předpovídat budoucnost členům slavných a významných rodin. Astrologové radí také vládě a dalajlámovi. Ale není jako západní astrologie, jež se zaprodala senzacechtivému tisku.

Duchovní - astrologové seděli se zkříženýma nohama u dlouhých nízkých stolů a navzájem si kontrolovali výpočty. Zakreslovali do map postavení nebeských těles v okamžiku početí, narození a předání horoskopu, což byl předem známý údaj. Pro každého klienta bylo třeba sestavit celkovou mapu i podrobný výklad na každý rok jeho života, to vše pak bylo zahrnuto do jednoho obsáhlého spisu.

Papír se v Tibetu vyrábí ručně, listy jsou docela silné a přibližně dvacet centimetrů dlouhé a šedesát až pětasedmdesát centimetrů široké. V západním světě se píše na papír otočený na výšku, ale v Tibetu je tomu naopak. Stránky knih se nesvazují, ale štos papírů se vloží mezi dvě dřevěné destičky. Taková kniha by v západním světě byla dávno zničená, stránky by se poztrácely nebo zohýbaly. Ale v Tibetu je papír posvátný a zachází se s ním velice opatrně. Plýtvání papírem je vážný přestupek a roztrhnout stránku znamená plýtvat papírem, proto je zvýšená opatrnost nezbytná; Aby si láma mohl číst v knize, potřebuje pomocníka, jehož úkolem je opatrně sejmut vrchní dřevěnou desku a položit ji nalevo vedle čtenáře lícovou stranou na stůl. Když láma přečte jednotlivé stránky, pomocník je s posvátnou úctou postupně odebírá a pokládá je stále lícem dolů na svrchní desku. Po přečtení celé knihy musí pomocník pečlivě srovnat všechny listy a pak převáže desky páskou.

Stejně tak se připravoval i horoskop. Každá popsaná stránka se nechala nejprve zaschnout, aby se papír nezneuctil rozmazaným písmem. Pak se všechny listy srovnaly do dřevěných desek. Přibližně po šesti měsících - čas nebyl důležitý - byl horoskop hotový.

Astrologův pomocník, mladý mnich s několikaletými zkušenostmi, zbožně zvedl list papíru a položil jej k dalším stránkám. Starý astrolog si vzal čistý papír. „Ach," zabručel, „tento inkoust nemá dobrou barvu, a to ještě ani nepřišel na světlo. Tu stránku

musíme nechat přepsat." Vzal jeden ze svých uhlů a rychle napsal poznámku.

Kreslicí či psací uhly jsou vynález starý tisíce let. Ale celou dobu se vyrábějí naprosto stejným způsobem jako před dvěma či třemi tisíci lety. Podle legendy se Tibet kdysi nacházel u moře. Pravdivost legendy potvrzují četné nálezy mořských lastur, zkamenělých ryb a dalších věcí, jež mohou pocházet jediné z teplých přímořských oblastí. Podél řek, jež protékají okolní krajinou, byly také objeveny artefakty dávno vymřelé lidské rasy - nástroje, rytiny, šperky, zlato.

I v současnosti se uhlí vyrábí stejně jako v dávných dobách. K jeho výrobě bylo potřeba velké množství jílu. Pak se mniši vypravili pro vrbové proutí. Správné proutky byly asi třicet centimetrů dlouhé a musely mít poloviční tloušťku než malíček. Mniši přinesli vrbové větvičky na určené místo v Potále, kde je důkladně rozřídili a vybrali jen dokonale rovné klacíky, jež pak pečlivě oloupali a obalili jílem. Prvotřídní klacíky nesměly být ani trochu křivé. Proutky, jež byly mírně křivé nebo zahnuté, se také obalily jílem. Sloužily ke psaní mladším mnichům a akolytům.

Do jílu byla otisknuta pečeť jako známka kvality. Mimořádně kvalitní uhly byly určeny pro nejvyšší lámy a samotného dalajlámu, kvalita první třídy byla pro výše postavené-lámy a druhořadá jakost pak sloužila k běžnému psaní.

Aby jílová vrstva při pozdějším vypalování nepopraskala, musela se do jílu udělat malinká dírka, kudy unikala pára. Jílové tyčinky se rozložily na rošty ve velké místnosti s nízkou vlhkostí vzduchu, kde se nechaly vyschnout. Po čtyřech až šesti měsících se tyčinky daly vypálit do ohně, do místa, kde byl největší žár. Oheň se udržoval celý den a pak se nechal zvolna vyhasnout. Po vychladnutí se obal z jílu rozbil a vyhodil a zuhelnatělé vrbové větvičky byly připraveny k psaní.

Klacíky, které se nehodily na výrobu psacích uhlů, posloužily jako palivo. Kromě dřeva se topilo také sušeným jačím trusem. Kvalitní dřevo se však používalo pouze k „ušlechtlejším“ účelům než jako palivové dříví, protože dřeva je v Tibetu velký nedostatek.

Na západě je uhel také známá věc a malíři jej dodnes používají ke kreslení černobílých obrazů. V Tibetu se používal k psaní také inkoust, jenž se vyráběl z jiného druhu dřeva, které se také balilo do jílu. Vypalovací proces však probíhal za vyšší teploty a trval několik dní. Po vypálení se uvnitř jílového obalu nacházel téměř čistý uhlík.

Z uhlíku se odstranily všechny zbytky dřeva, jež nebylo zcela zuhelnatělé. Pak se uhlík zabalil do kousku plátna a vložil do mělkého kamenného hmoždíře, kde jej mniši roztloukli: na jemný prášek. Uhlíkový prášek se následně smíchal s rozpuštěnou pryskyřicí určitých stromů, jež rostly v okolí, čímž vznikla mazlavá hmota, která se nechala ztuhnout. Když pak písař potřeboval inkoust, ve zvláštní kamenné nádobce rozmíchal kousek hmoty s trochou vody. Výsledkem byl inkoust rezavě hnědé barvy.

Na úřední dokumenty a důležité astrologické mapy se však nepoužíval tento běžný inkoust, nýbrž inkoust vyrobený ze sazí lojových lamp.

Nad několik lojových lamp se pod úhlem pětáctýřiceti stupňů zavěsila deska z vysoce leštěného mramoru. Lampy měly dlouhý knot, a tudíž hodně čoudily. Kouř se usazoval na povrchu leštěného mramoru v podobě černého povlaku. Když se vytvořila dostatečně silná vrstva, mladý mnich ji oškrábal a mramorovou desku opět zavěsil nad lojové lampy.

Ze stromů se sbírala pryskyřice, která se pak nechala rozpustit nad ohněm. Z vroucí a kypící pryskyřice se pak snáze vybíraly nečistoty, jež vyplavaly na povrch, až zbyla pouze naprosto čistá,

lehce nažloutlá tekutina. Ta se pak: smíchala s „černí z lamp" a vznikla tuhá pasta, která se roztřela na kamenné. desky, aby vychladla a ztvrdla. Pro nejvyšší lámy a úředníky se inkoustová hmota nakrájela na pravidelné kostky a pěkně zabalila, avšak mniši na nižší úrovni se museli spokojit s úlomky nepravidelných tvarů. Písař si pak: naškrábal kousek inkoustové hmoty do speciálního kamenného kalamáře a rozmíchal ji v troše vody, dokud nedosáhl požadované konzistence.

Tehdy samozřejmě v Tibetu neexistovala kovová plnicí ani kuličková pera. Na psaní se používaly oloupané a vyhlazené vrbové větvičky s mírně roztřepeným koncem, takže vypadaly spíše jako štětečky s krátkými štětinami. Aby se vrbová písátka nepolámala, nechala se nejprve vyschnout a potom prohrát na rozpálených kamnech, až ztvrdla, čímž získala odolnost a trvanlivost. Tibetské písmo se tedy spíše malovalo, podobně jako čínské nebo japonské písmo.

Ale starý astrolog stále něco mumlal o špatné kvalitě inkoustu. Četl dál, až narazil na pasáž, kde horoskop předvídal klientovu smrt. Tibetská astrologie se zabývá všemi fázemi života - narozením, průběhem života i smrtí. Astrolog si důkladně pročítal své věštby, kontroloval je a upravoval, protože_ tento výklad byl určen členu velice významné rodiny, člověku, jenž byl důležitý nejen kvůli svým rodinným vazbám, ale i kvůli svému vlastnímu osudu a životnímu údělu, který mu byl předurčen.

Stařec se unaveně posadil. Otřásl se v předtuše, že i jeho vlastní smrt se rychle blíží. Byl to jeho poslední velký úkol vypracovat tak podrobný horoskop. Až přečte horoskop klientovi a úspěšně tak završí svoji práci, už ho nebude vázat žádná další povinnost, jeho život bude u konce. Nebál se smrti, vždyť smrt je přece jen přechod. Ale ať už je to přechod, nebo ne, stále znamená změnu. A stařík

neměl změny rád. Bude muset opustit svoji milovanou Potálu, bude se muset vzdát hodnosti vrchního tibetského astrologa, přijde o všechny své znalosti, ztratí všechno, co je mu drahé. A bude muset v lámaserii začít znovu od začátku jako novic. Kdy? To už_ věděl. Kde? To věděl taky! Ale bylo pro něj těžké opustit své staré přátele, bylo těžké projít změnou. Poněvadž to, čemu říkáme smrt, vlastně neexistuje, je to jen přechod z jednoho života do dalšího.

Myslel na to, co ho čeká. Viděl sám sebe stejně, jako viděl již mnoho jiných_ - mrtvé, nehybné tělo. Už to nebyla vnímavá bytost, jen mrtvé maso na mrtvých kostech. Ve svých představách spatřil sám sebe, svlečeného z hábitu a schouleného s hlavou u kolen a s ohnutýma nohama. Svým vnitřním zrakem sledoval, jak ho zabalili do plátna, naložili na hřbet poníka jako balík a odvázejí za město, kde ho převezmou do péče lamači těl.

Astrologovo tělo leží na velkém plochem kameni, jenž je určen právě k tomuto účelu. Vrchní lamač otevře jeho tělo a vyjme všechny orgány a hlasitým výkřikem dá znamení. Na mrtvé tělo se snese hejno supů. Vrchní lamač vezme srdce a hodí je vůdčímu supovi, který po něm bez okolků chňapne. Stejně tak lamač vyřízne plíce, ledviny a další orgány a hodí je ostatním supům. Lamači mrtvých zakrvácenýma rukama odřezávají maso z bílých kostí, krájí je na proužky a hází je supům, kteří se shlukli kolem.

Až zbudou jen kosti, lamači je rozsekají a kamenem rozdrtí na prášek. Rozdrcené kosti pak smíchají s krví a dalšími tělesnými tekutinami a nechají je na kameni, aby je ptáci mohli sežrat. Za několik hodin nebude poznat, že tu kdysi ležel člověk. Ani po supech tu nezůstanou žádné stopy, odletí pryč, dokud nebudou povolání, aby poskytl svoje služby někomu dalšímu.

Starý muž myslel na svoji smrt a vzpomínal na to, co kdysi viděl v Indii, kde se chudí lidé zbavovali mrtvých těl tak, že je hodili do

řeky nebo je pohřbili d9 země, zatímco bohatší lidé si mohli dovolit koupit dřevo a nebožtíkovo tělo spálit, dokud z něj nezbyl jen popel, který pak hodili do některé z posvátných řek. Tak se popel zemřelého a jeho duše mohly vrátit do náruče „Matky Země“

Otrásl se a zamumlal: „Ještě není vhodná chvíle, abych se zabýval svým přechodem. Nejprve musím dokončit svůj úkol a připravit poznámky k osudu toho chlapce.“ Starý astrolog šeptal pokyny, celá stránka se musela přepsat lepším inkoustem, když se ozvaly rychlé kroky a bouchnutí dveří. Stařec podrážděně vzhlédl, nebyl zvyklý na takové vyrušení, na pracovišti astrologů byl hluk nezvyklá věc. Bylo to místo klidu, ticha a rozjímání a nejhlasitějším zvukem tu bylo jen škrábání uhlů po drsném povrchu ručního papíru.

Uslyšel zvýšené hlasy. „Já ho MUSÍM vidět, okamžitě ho MUSÍM vidět, je to při lecaz Jeho Svatosti.“ Další kroky a šustění látky. Objevil se láma z dalajlámovy úřadu, v pravé ruce svíral dřívko s rozštěpeným koncem, v němž byl zastrčený kus papíru s dopisem od samotného dalajlámy. Láma vešel dovnitř, podle tradice se starému astrologovi poklonil a podal mu dalajlámův vzkaz. Astrolog si ho přečetl a zděšeně se zamračil.

„Ale, ale -“ mumlal, „proč mám teď někam chodit? Zrovna jsem uprostřed práce. Právě provádím výpočty. Jestliže mám okamžitě přestat -“. Pak si ale uvědomil, že mu nezbyvá nic jiného a musí okamžitě jít. S povzdechem si převlékl svůj starý hábit za lepší, sebral několik tabulek a písátek a podal je vedle stojícímu mnichovi. „Na, chlapče, vezmi to a pojď se mnou.“ Pomalu vyšel z místnosti a následoval lámu ve zlatém rouchu.

Láma ve zlatém hábitu zpomalil, aby se stařec nemusel příliš namáhat. Dlouho kráčeli nekonečnými chodbami, mniši a lámové spěchající za svými úkoly jim s uctívou poklonou uhýbali z cesty.

Po dlouhé chůzi a šplhání z patra do patra se zlatě oděný láma a vrchní astrolog dostali do nejvyššího patra paláce, kde sídlil dalajláma, Jeho Svatost, třináctý dalajláma, jenž pro Tibet udělal mnohem víc než kterýkoliv dalajláma před ním.

Oba muži zabočili za roh, kde narazili na tři mladé mnichy, kteří se chovali zdánlivě nevhodně. Nohy měli zabalené do kusů látky a klouzali se po podlaze; V okamžiku, kdy je starší muži mýjeli, přestali dovádět a uctivě jim uvolnili cestu. Tito mladíci však právě vykonávali namáhavou práci. V paláci byla spousta chodeb, jejichž podlaha musela být čistá a naleštěná. Mladí mniši trávili celé dny tím, že procházeli všemi chodbami a klouzali se po podlaze, dokud nebyla dokonale vyleštěná. A však podlaha byla potom také kluzká. Láma ohleduplně ustoupil dozadu a zachytil astrologa za paži. Moc dobře věděl, že zlomená noha nebo ruka by v jeho věku znamenala smrt.

Po chvíli vstoupili do velké, prosluněné místnosti, kde v lotosové pozici seděl dalajláma a oknem pozoroval himalájské pohoří, jež se rozkládalo kolem celého údolí Lhasy.

Starý astrolog vzdal úctu vládci Tibetu. Dalajláma pokynul svým sluhům, aby odešli. Pak se spolu s vrchním astrologem posadili na polštáře, jež se v Tibetu používají místo židlí.

Byli staří přátelé a jeden druhého velmi dobře znali. Vrchní astrolog věděl o všech státních záležitostech, znal věštby, jež se Tibetu týkaly, protože je sám připravoval. Dalajláma se nyní tváří velmi vážně, v poslední době měl mnoho starostí a prožíval velký stres. Východoindická společnost, britská obchodní společnost se snažila vyvézt ze země zlato a další cennosti a různí agenti a důstojníci britské armády si pohrávali s myšlenkou, že by mohli napadnout Tibet a převzít vládu. Tím by se však Britové ocitli nebezpečně blízko Ruska. Pouze to jim bránilo, aby zahájili tak

drastickou operaci. Britové i tak způsobili v Tibetu mnoho zmatků a potíží, stejně jako komunistická Čína o mnoho let později. Pokud by si snad Tibetáncé mohli někdy vybrat mezi Číňany a Brity, byli by nejraději, kdyby je všichni nechali na pokoji.

Bohužel Tibet sužoval v té době ještě další závažný problém. Duchovní byli rozděleni na dvě sekty – Řád žlutých čepic a Řád červených čepic. Občas mezi nimi docházelo k násilným střetům a jejich představitelé, dalajláma, jenž byl hlavou Žlutých čepic, a pančenláma, vůdce Červených čepic, se navzájem nesnášeli.

Žádná sekta neměla s tou druhou slitování. Dalajlámovi stoupenci měli právě převahu, ale předtím držel veškerou moc pančenláma - jenž byl posléze donucen opustit Tibet - a země se zmítala v chaosu, dokud se dalajlámovi s pomocí Tatarů nepodařilo chopit se opět vlády. Díky náboženství tedy měly Žluté čepice „vyšší posvátnost“.

Jeho Svatost dalajláma, jenž byl nazýván také jako Veliký Třináctý, položil astrologovi několik otázek, které se týkaly budoucnosti Tibetu. Starý astrolog vylovil ze své hromádky pár papírů a tabulek a společně s dalajlámou si je zadumaně prohlíželi.

Po chvíli starý astrolog pravil: „Za necelých šedesát let přestane svobodný Tibet existovat. V Číně nastane nové politické uspořádání a pak náš věčný nepřítel na. padne naši zemi a zničí Řád kněží v Tibetu.“

Pak také řekl · dalajlámovi, že po jeho smrti bude vybrán jeho nástupce, jenž zmírní agresivitu Číny. Vybrané dítě sice bude skutečně inkarnací třináctého dalajlámy, jeho volba však bude především politickým rozhodnutím, protože ten, jenž bude nazýván čtrnáctým dalajlámou, bude pocházet z oblasti pod čínskou nadvládou.

Dalajláma byl z celé záležitosti velmi zarmoucený. Snažil se vymyslet nějaký plán, jak by mohl svoji milovanou zemi zachránit, ale - jak zdůraznil vrchní astrolog - drobnostem, jež nepříznivý horoskop předpovídal, by se dalo zabránit, ovšem změnit osud celé země nelze.

Země se skládala z příliš mnoha různých částí, žilo tu příliš mnoho lidí, které nebylo možné snadno změnit, přesvědčit nebo jim nařídit, aby uvažovali stejným způsobem ve stejný okamžik a se stejným záměrem. Osud Tibetu byl daný. Osud moudrých výroků, svatých knih a posvátného vědění byl zatím nejasný. Pokud by se však podařilo předat všechny důležité znalosti správnému mladému muži, vycvičit ho a naučit ho zvláštním schopnostem a pak ho vyslat do světa daleko za hranice Tibetu, mohl by pak své znalosti sepsat a zachovat tak moudrost Tibetu.

Muži pokračovali v rozhovoru. Když se náhle dalajláma zeptal: „A ten chlapec, malý Rampa, už jste pro něj připravili horoskop? Chtěl bych, abyste ho přečetli na zvláštním večírku, jenž se bude konat za dva týdny v domě Rampových.“ Vrchní astrolog se zachvěl. Dva týdny? Mohl by na tom pracovat třeba dva měsíce nebo dva roky, pokud nebude mít pevné datum. Roztřeseným hlasem tedy odpověděl: „Ano, Vaše Svatosti, všechno bude hotové za dva týdny. Ale tohoto chlapce čekají v životě strašlivé věci, utrpení, mučení, nemoci, jeho vlastní krajané se ho zřeknou. Všechny překážky, které si umíte představit, mu budou stát v cestě, bude se potýkat se zlými silami a nejhorší bude cosi, čemuž sám zatím moc dobře nerozumím, co nějak souvisí s lidmi od novin.“

Dalajláma si povzdychl a řekl: „Dobře, nechme tedy prozatím stranou věci, jež jsou nevyhnutelné a nemůžeme je změnit. V příštích dvou týdnech si budete muset znovu projít své mapy, abyste si byl

naprosto jist tím, co řeknete. Ale teď bychom si mohli zahrát šachy, už mám dost státnických záležitostí."

Dalajláma zazvonil na stříbrný zvonek a nařídil lámovi ve zlatém hábitu, aby přinesl šachy. Šachy byly velmi oblíbenou hrou lhaské inteligence, jejich pravidla se však od evropské verze dost liší. Evropská partie šachů se otevírá tahem pěšce o dvě pole, zatímco v tibetské hře táhne jen o jedno pole, v tibetské verzi také neexistuje rošáda, pěšec po dosažení osmého pole nemůže povýšit na královnu či věž, ani není možnost patu, remíza je možná jen v případě, kdy se král ocitne sám bez pěšců či jiných figur ve svém okolí.

Oba muži seděli a hráli s nekonečnou trpělivostí, vzájemnou láskou a respektem. Přímo nad nimi, na ploché střeše dalajlámova paláce se v horském větru třepotaly modlitební praporky a v nitru paláce klapaly modlitební mlýnky. Hrobky předchozích dalajlámů vrhaly oslepující zlaté odlesky. Tibeťané věří, že dalajlámova duše se po smrti vrací na Zem, kde se inkarnuje do těla nějakého malého chlapečka. V Tibetu je reinkarnace naprosto samozřejmou součástí víry, k tomu není potřeba dalších slov. Na ploché střeše paláce se tedy nacházelo dvanáct zlatých hrobek, v nichž odpočívala těla dvanácti předchozích dalajlámů. Každá hrobka byla složitě ozdobena spirálami a vlnovkami, jejichž účelem bylo oklamat a odehnat „zlé duchy“.

Od zlatých hrobek bylo možné dohlédnout až k zářivé budově Lékařské školy na hoře Čagpori neboli železné hoře, kde se vyučovala tradiční tibetská medicína. Pod ní se v září poledního slunce koupalo město Lhasa. Proti purpurové -obloze se vypínal prstenec hor, z jejichž vrcholků se snášely chomáčky bílého sněhu.

Prodlužující se stín Západní hory značil pokročilou hodinu a dva muži v dalajlámově kanceláři s povzdechem odsunuli hrací desku, Nastala doba bohoslužeb, dalajláma se musel opět věnovat svým

povinnostem stejně jako vrchní astrolog, jenž se musel vrátit ke svým výpočtům, aby dodržel termín, který dalajláma stanovil.

Po zaznění stříbrného zvonku se opět objevil láma ve zlatém rouchu a doprovodil vrchního astrologa do jeho pracovny o tři patra níže. Vrchní astrolog vstal, obřadně se uklonil a opustil svého duchovního vůdce.

KAPITOLA DRUHÁ

„Úú-íí! Úú-íí! Aj-jaj ! Aj-jaj !" poklidný soumrak příjemného dne narušil výkřik. „Slyšelas' o lady Rampové? Zase mají doma veselo!" Chvilí byly slyšet jen šoupavé kroky, křupání šterku pod tíhou chodidel a pak povzdech. „Lady Rampová? Co provádí tentokrát?"

První hlas odpověděl se špatně maskovanou škodolibostí. Pro určitý typ žen, bez ohledu na jejich společenské postavení, je zjevně životním cílem šířit drby.

„Teta mého nevlastního syna slyšela podivné věci. Jak víš, bude se vdávat za celníka, jenž slouží dole u Západní brány. A její snoubenec jí prozradil, že lady Rampová si před pár měsíci objednala všelijaké zboží z Indie a teď to obchodníci a jejich karavany začínají přivážet. Slyšelas' o tom něco?"

„No, slyšela jsem, že se brzy bude dít něco zvláštního u nich na zahradě, ale nezapomeň, že starý lord Rampa býval naším regentem, když dalajláma odjel do Indie během britské invaze. Myslím, že je to úplně normální, že si jedna z nejdůležitějších dam chce něco objednat v Indii. Na tom přece není nic špatného."

První žena prudce vydechla, pak se zhluboka nadechla a řekla: „Ach! Ale ty nevíš všechno, nevíš toho ani polovinu! Moje přítelkyně, která posluhuje jednomu mnichovi z Potály mi říkala, že se připravuje horoskop a velice podrobný výklad pro jejich kluka, víš, pro toho mrňouse, co se vždycky dostane do nějakého maléru. Ten se svého otce něco natrápí. O tom jsi něco slyšela?"

Druhá žena se na chvíli zamyslela a pak odpověděla: „Ano, ale nezapomeň, že Paldžor nedávno zemřel. Na vlastní oči jsem viděla, jak odnášeli jeho tělo. Lamači těl jej vynesli z domu s opravdu velkou úctou a dva kněží je doprovázeli až k bráně, ale na vlastní oči

jsem viděla, že jakmile se ti dva kněží otočili k návratu, tak to ubohé tělíčko hodili bez dlouhých cavyků břichem dolů na poníka a odvezli ho k nedotknutelným, aby ho mohli rozlámat a nakrmit jím supy. Musel být zlikvidován."

„Ne, ne, ne!" bránila se rozčilená informátorka. „Uniká ti to hlavní - ty nevíš nic o společenských záležitostech. Po smrti staršího chlapce je teď dědicem majetku rodiny Lhalu ten mrňous Lobsang. Teď jsou z nich milionáři, víš. Mají peníze tady, mají peníze v Indii a mají peníze v Číně. Myslím, že to je naše nejbohatší rodina. A proč by to měl všechno zdědit ten malý? Proč by měl prožít život v luxusu, když my musíme pracovat? Můj manžel mi řekl, že to nevádí, protože jednoho dne se všechno změní, my si budeme žít v přepychu v krásném domě a oni pro nás budou pracovat. Však se ještě uvidí. Jen abychom byli ještě na živu, až ten den přijde."

Pak ženy zaslechly pomalé kroky a ze stínu se vynořila černovlasá tibetská žena. „Nemohla jsem neslyšet, co si tu povídáte," řekla nově příchozí, „ale nezapomeňte, že toho kloučka, Lobsanga Rampu, čeká velmi krušný život, protože všichni, kdo mají peníze, mají těžký život."

„Ano, jistě," odpověděla první žena, „my, co nemáme žádné peníze, se vlastně máme velmi, velmi dobře, že ano?" Pak se rozchechtala jako stará čarodějnice. Ale nově příchozí žena pokračovala: „Slyšela jsem, že se prý chystá velká slavnost, na níž starý Lord Rampa prohlásí svého syna Lobsanga za svého dědice. Taky jsem slyšela, že toho chlapce pak pošlou na výchovu do Indie. Musejí ho udržet z dosahu Britů, protože Britové chtějí ovládnout naši zemi. Však se podívejte, kolik škody tu už napáchali. Ale ten chlapec, ať je chudý, nebo bohatý, má před sebou těžký život. Pamatujte na má slova." Jejich hlasy utichly, jak ženy opatrně

kráčely po Lingkorské cestě kolem Hadího chrámu, kolem Kaling Čchu přes most Čchara Sampa.

Jen o pár metrů dál předmět jejich rozhovoru, malý chlapec, jemuž nebylo ani sedm let, sebou neklidně zmítal na tvrdé podlaze ve svém pokoji. Špatně spal, měl divoké sny, děsily ho noční můry. Zdálo se mu o drakovi a o tom, co by se stalo, kdyby se zjistilo, že to byl právě on, kdo si dnes pouštěl draka. Jeho drak se zřítil na nějaké poutníky, vyděsil je a splašil jejich poníky. Jeden z poutníků spadl a skutálel se až do řeky. Byl to velice významný člověk, zástupce opata z jedné lámaserie. Ubohý chlapec se ve spánku kroutil, zdálo se mu o všech možných trestech, které by ho mohli stihnout, kdyby ho odhalili jako viníka.

Pro chlapce z významných lhaských rodin byl život docela těžký. Měli jít příkladem ostatním, museli vydržet útrapy, jež je měly zocelit, museli vydržet mnohem horší utrpení než ti, kteří se narodili jako nižší kasta. Museli ukázat, že i synové z bohatých a vládnoucích rodin dokážou snášet bolest, utrpení a nouzi. Takovou kázeň, jaké se museli podřídit šestiletí chlapci v Tibetu, by chlapci ze západního světa nevydrželi ani ve vyšším věku.

Tři ženy se zastavily za mostem, aby si ještě poklábosily, než se rozejdou do svých domovů. Vítr zachytil útržky jejich rozhovoru, opět zazněla slova jako Rampa a Jašodhara, pak si ženy popřály dobrou noc, jejich hlasy utichly a každá se vydala svojí cestou.

Sídlo rodiny Lhalu mělo tak masivní bránu, že odolala i útoku britských vojáků, dovnitř by se dostali, jen pokud by prolomili kamenné zdi. V domě již všichni spali kromě nočních stráží, které kromě hlídání svých pánů také hlásily hodiny a stav počasí, aby každý, kdo by byl v noci náhodou vzhůru, věděl, jak noc probíhá.

Vedle rodinné kaple se nacházel byt majordoma. Příslušníci nejvyšší tibetské kasty měli ve svých domech vlastní kapli, v níž sloužil jeden nebo dva kněží. Rampovi byli tak významná rodina, že v jejich kapli bylo nutné zaměstnávat dva kněží. Každé tři roky byli kněží - mniši z Potály - nahrazeni novými, aby službou v domácnosti příliš nezchoulostivěli. Jeden z lámů - tyto mniši byli ve skutečnosti lámové - přišel do domu Rampových teprve nedávno. Druhý se měl brzy vrátit k přísnému řádu své lámaserie. Neklidně se ve spánku vrtěl, protože přemýšlel, jak to zařídit, aby mohl u Rampových zůstat déle. Byla to jedinečná životní šance sledovat, jak dědici významné rodiny veřejně předčítají horoskop, tudíž každý věděl předem, jaký z něho vyrostе člověk.

Byl to mladý láma, na panství Lhalu přišel s nejlepším doporučením svého opata, ale bohužel se příliš neosvědčil. Jeho zájmy nebyly příliš zbožné a pro kněze se nehodily vůbec. Příliš se mu totiž líbila děvčata a většinu času pokukoval po mladých a hezkých služtičkách v domě. Majordomus, jenž bydlel nalevo od kaple, si toho všiml a zaznamenal na lámu i další stížnosti, takže ubohý mladý láma musel být nemilosrdně propuštěn. Zatím však nebyl vybrán jeho nástupce, proto se mladík snažil, aby mohl v domě zůstat a zúčastnit se oslavy a následných bohoslužeb.

Nešťastný majordomus měl taky spoustu starostí. Vycházet s lady Rampovou totiž nebylo vůbec jednoduché. Někdy byla dost tvrdá, občas někoho rychle odsoudila, aniž by mu dala šanci vysvětlit, že problémy nevznikly jeho vinou. Majordomus měl nyní během tří měsíců opatřit spoustu zboží až z daleké Indie. Všichni přece vědí, jak jsou indiští obchodníci pomalí, ale lady Rampová kolem toho nadělala velký rozruch a tvrdila, že ohrozí úspěch celé akce, jestliže nebude schopen zařídit všechno včas. „Co můžu dělat?“ mumlal si pod fousy, a obracel se z boku na bok. „Jak mám dodavatele přesvědčit, aby přivezli zboží včas?“ Překulil se na záda a

s otevřenými ústy začal tak příšerně chrápat, že jeden z nočních strážných nakoukl dovnitř, jestli snad neumírá!

Ani lady Rampová neměla klidné spaní. Věděla, jak velká odpovědnost leží na jejích bedrech. Potřebovala vědět, jestli si je majordomus naprosto jistý, jak jsou její objednávky důležité, jestli jsou napsané všechny zprávy, jestli jsou pozvánky na ručním papíře převázané stužkou a vložené do rozštípnutých dřívěk, aby je poslové na ponících mohli co nejdříve doručit. Všechno musí být důkladně zorganizované, pomyslela si, nikdo v podřízeném postavení nesmí dostat pozvánku dřív než jeho nadřízený. Vždy se něco může pokazit, vždy se najdou lidé, kteří podrazí hostitelku, jež těžce pracuje a ze všech sil se snaží budovat prestiž své rodiny. Lady Rampová se převracela na lůžku a myslela na dodávky jídla a co by to znamenalo, kdyby zboží nepřišlo včas.

Ve vedlejším pokojíku si zoufala její dcera Jašodhara. Její matka již rozhodla, co si vezme na sebe na slavnost, ale Jašodhara si chtěla obléct něco jiného. Myslela na úplně jiné věci než matka. Koneckonců to bude jediná příležitost pořádně si prohlédnout všechny mládence a vybrat si, který z nich by byl za pár let vhodným manželem. A aby si je mohla prohlédnout, musela je sama něčím zaujmout. Rozhodně tedy musí mít krásné šaty, vykartáčované vlasy ošetřené jačím máslem a také musí vonět jako nejjemnější jasmín. Musí udělat všechno možné, aby přilákala svého budoucího manžela, ale matka - matky nikdy nemají pochopení, všechno zažily už tak dávno a nechápou, že mladé dívky musí držet krok s dobou, už to všechno zapomněly. Jašodhara ležela, přemýšlela a přemýšlela, jak by se mohla víc nastrojít, stužku semhle a kytičku támhle . . .

Noc ubývala a blížil se úsvit nového dne. Zvuk trubky probudil spící dům. Nejmladší Rampa otevřel spánkem zakalené oči, zívnuv a znovu usnul dřív, než se stihl otočit na druhý bok.

Noční strážní si konečně mohli odpočinout a na jejich místo nastoupila nová směna. Většina sloužících se vzbudila s prvním zvukem trubek z okolních chrámů, vyskočili na nohy a snažili se nasoukat do svých napůl zmrzlých oděvů. Museli znovu rozdělat oheň, zamést podlahy a uklidit celý dům, než ten noční nepořádek uvidí „rodina“.

V koňských stájích a chlívech pro jaky pracovali čeledínové, kydali hnůj a svázeli ho na hromadu. Sušený hnůj smíchaný s třískami byl hlavním zdrojem tepla v celém Tibetu.

Kuchařky neochotně vykročily vstříc novému dni. Byly unavené, v uplynulých týdnech měly příliš mnoho práce s přípravou různých delikates, a navíc musely jídlo chránit před nenechavými prstíky mlsných dětí. Byly vyčerpané, už toho měly až po krk a říkaly si: „Kéž by to už bylo všechno za námi, abychom měly klid. Paní se z těch příprav snad úplně zblázní.“

Paní - lady Rampová - měla skutečně spoustu práce. Již několik dní v manželově pracovně trápila jeho sekretáře, aby vypracovali seznamy nejvýznamnějších osob ze Lhasy a dalších měst v okolí. Také považovala za vhodné pozvat i několik důležitých cizinců, kteří by mohli být někdy rodině prospěšní. Ale byla tu otázka protokolu a společenského řádu, kdo je přednější, kdo by se mohl na které pozici cítit uražený. Byl to složitý úkol, těžká zkouška, velké trápení a sluhové už byli unavení z toho, jak každý den dostali nový seznam, protože seznam z předchozího dne přestal platit. Celý dům byl důkladně uklizený, věkem zašlé kamenné prvky byly vydrhnuté jemným pískem, podlahy se leskly jako zrcadla poté, co je statní sloužící vyleštili nejen vlastníma nohama ale i kamennými kvádry obalenými v hadrech.

Zahradníci v zahradě pracovali celé dny na kolenou a vytrhávali plevel a vybírali kamínky, jež neměly správnou barvu. Paní domu

byla vskutku náročná, byl to vrcholný okamžik jejího života. Vždyť její syn, dědic panství Lhalu by mohl být třeba princem. Pouze astrologové věděli, jaký má být jeho osud, ale dosud nijak nenaznačili, nijak předem nevarovali, co jejich výklad odhalí.

Paní domu, žena jednoho z nejmocnějších mužů v Tibetu doufala, že její syn bude moci opustit zemi a získat vzdělání někde v cizině. Doufala, že dokáže přesvědčit manžela, aby mohla svého syna na studiích často navštěvovat. Doufala, že uvidí cizí země. Již dlouho tajně listovala časopisy, které do Lhasy přiváželi obchodníci. Měla své plány, své sny a ambice. Ale všechno záleželo na úsudku vrchního astrologa a každý věděl, že astrologové něčí společenský status vůbec nezajímá.

Čas, kdy se měla konat slavnost, se rychle blížil. Obchodníci, kteří přicházeli Západní branou, rychle mířili přímo do domu Lhalu. Ti moudřejší - nebo ti s lepším obchodním nadáním - věděli, že lady Rampová bude uchválena, jestliže nabídnou něco nového, něco, co ve Lhasě dosud nikdo neviděl, něco, co by přimělo její sousedy a společenské konkurenty vykřiknout úžasem a zároveň vztekem a žárlivostí, že něco takového neměli dřív.

Obchodníci proudili od Západní brány Lingkoiskou cestou zadem kolem Potály, kolem Hadího chrámu až do sídla Lhalu, aby nalákali paní domu na rozličné exotické zboží, jímž by pobavila a okouzila své hosty. Někteří přijeli dokonce s celou karavanou jaků a veškerým nákladem až na dvůr rezidence, aby si lady mohla v klidu prohlédnout jejich nabídku. Při tak zvláštní příležitosti musely být ceny samozřejmě přemrštěné, dáma by totiž nebyla dámou, kdyby chtěla o ceně smlouvat. Nemohla dopustit, aby se snad obchodník zmínil sousedům, že si lady Rampová nemůže dovolit zaplatit plnou cenu či že snad chtěla slevu nebo nějaké vzorky zdarma.

Den za dnem přicházely karavany jaků, den za dnem muži sbírali jejich hnůj a přidávali jej na rychle rostoucí hromadu paliva. Bude potřeba opravdu velké množství paliva na vaření, na topení a na slavnostní oheň, protože správná slavnost přece nemůže být bez slavnostního ohně.

Zahradníci konečně zbavili všechny záhonky plevele a nyní obrátili svoji pozornost na stromy. Nikde nesměly zůstat suché ani polámané větve, nevypadalo by to pěkně, a navíc by si někdo mohl myslet, že o zahradu není dobře postaráno. Ještě větší potíže by nastaly, kdyby snad nějaká větvička spadla na vznešenou dámu a rozcuchala jí účes. Vytvořit slavnostní účes dámy trvalo několik hodin a byla k němu potřeba speciální konstrukce z lakovaného dřeva, na niž se upínaly prameny vlasů. Zahradníci již měli práce a příprav na oslavu plné zuby a toužili po chvilce klidu. Ale lady Rampová měla zřejmě oči všude, nikdo si nemohl ani na chvíličku sednout a ulevit bolavým zádkům, okamžitě se objevila s křikem, že dotyčný lenoší, místo aby pilně pracoval.

Konečně bylo rozhodnuto o pořadí hostů, lord Rampa je schválil a osobně připojil svoji pečeť ke každé pozvánce, již pečlivě připravili mniši-písaři. Papír na pozvánky byl speciálně vyrobený jen pro tuto příležitost, byl silný s hrubými okraji, každý list byl široký asi třicet centimetrů a dlouhý asi šedesát centimetrů. Formát pozvánek neodpovídal běžnému formátu papíru, jenž se používal v lámaseriích. Důležité pozvánky se psaly na papír, jehož délka byla dvojnásobkem šířky, aby příjemce pozvánky mohl papír upevnit mezi dvě bambusové tyčky s bohatě zdobenými okraji a pak ji pověsit na šňůrce jak dekoraci a také jako důkaz, že patří mezi významné lidi.

Lord Rampa a jeho rodina byli jednou z deseti nejvýznamnějších rodin ve Lhase. Sám lord Rampa patřil dokonce mezi pět nejvýznamnějších, ale lady Rampová byla jednou z deseti, jinak by

se nemohli vzít. Protože oba měli tak vysoké společenské postavení, byli manželé a patřil jim tak rozsáhlý majetek, museli na pozvánky připojit každý svoji pečeť, a navíc ještě pečeť panství. Každá pečeť měla jinou barvu. Lady Rampová a majordomus téměř šileli strachy, aby poslové neměli cestou nehodu, při níž by se křehké pečeti mohly poškodit.

Na pozvánky bylo potřeba připravit speciální dřívka. Všechna dřívka musela být přesně stejně dlouhá a téměř stejně silná, každé mělo na konci zvláštní otvor, do něhož se zastrčil vzkaz. Hned pod otvorem byl zobrazen rodinný erb a pod ním byly připevněny proužky tuhého papíru, na němž byly vytištěné modlitby a ochranné formule, které měly chránit posla, zajistit úspěšné doručení vzkazu a vyjádřit naději, že adresát bude schopen pozvánku přijmout.

Poslové museli projít důkladným výcvikem v jízdě na koni a doručování vzkazů. Byli připraveni v sedle, mávali ve vzduchu svými dřívky na vzkazy jako kopím, a když zazněl signál, vyrazili jeden po druhém vpřed ke svému kapitánovi nebo důstojníkovi, který je trénoval. Důstojník předstíral, že je pán domu či jeho majordomus a blahosklonně převzal vzkaz z dřívka, jež k němu posel napřáhnul. Potom se poslu uctivě uklonil, posel byl přece zástupcem „rodiny“. Posel se také uklonil, pobídl koně a tryskem vyrazil na cestu zpět.

Když byly připraveny všechny vzkazy a pozvánky, jednotliví poslové přistupovali k majordomovi, převzali dopis, vložili jej do svého dřívka, nejlepší posel převzal nejdůležitější pozvánku, další poslové si rozdělili vzkazy podle svých kvalit a vydali se je doručit adresátům. Jakmile se vrátili, vzali další vzkazy, a tak to pokračovalo stále dokola, dokud nebyly všechny pozvánky doručeny. Nyní majordomovi a služebnictvu nezbývalo než čekat, kolik lidí pozvání přijme. Připravili příliš mnoho jídla? Nebo málo? Napětí jim drásalo nervy.

Někteří hosté se budou muset spokojit s tím, že zůstanou jen na zahradě, zejména pokud jejich společenské postavení nedovoluje, aby byli pozváni až do domu. Ale mnozí hosté jsou dost významní, aby mohli být uvnitř, a také zástupci duchovenstva budou jistě chtít vidět kapli. Proto dělníci museli odstranit lak z dřevěných oltářů a vydrhnout dřevo vlhkým pískem, dokud nebylo jako nové. Potom nanесли základní nátěr, a když zaschnul, natřeli oltář několika vrstvami laku, takže se nakonec jeho povrch leskl jako klidná hladina vody za slunečného dne.

Ubozí sloužící museli předstoupit před paní domu a majordoma, kteří pečlivě zkontrolovali, jestli mají čisté a vhodně oblečení. Jestliže jejich oděv neodpovídal požadavkům, musel se důkladně vyprat, pročež se muselo v obrovských kotlích ohřát spousta vody. Všeobecné napětí již dosahovalo svého vrcholu, přišly odpovědi na všechny pozvánky, všichni sloužící byli zkontrolováni a jejich slavnostní oděvy byly přichystané na den n V předvečer oné události seděli všichni členové domácnosti dlouho do noci a očekávali příchod dne, kdy bude vyjeven Osud.

Slunce pomalu mizelo za věčně zasněženými vrcholky Západmno pohoří a jeho paprsky vysílaly myriádu jiskřivých odlesků světla. Srub zářil krvavě rudým odstínem, jenž se postupně měnil přes fialový až na temně modrý. Nakonec vrcholky hor zahalila tma a obloha se rozzářila tisícem třpytivých hvězd. Na ošetřených stromech v zahradě rezidence Lhalu se rozsvítila zvláštní světýlka. Náhodný poutník na Lingkorské silnici zpomalil, zaváhal a vrátil se, aby na vlastní oči viděl, co se to se stromy děje.

Ze zahrady se ozývaly vzrušené hlasy a pocestný nemohl odolat pokušení, aby zjistil, co způsobilo takové pozdvižení a co bylo příčinou hádky. Co nejtišeji se vyškrábal na kamennou zeď, zapřel se rukama a sledoval dění na zahradě. Byla tam paní domu, lady

Rampová, malá, baculatá jako kulička. Naproti ní stáli dva vysokí sluhové, každý z nich držel zapálenou máslovou lampu a snažil se chránit plápolající plamínek, aby nezhasl a nerozčílil jejich paní ještě víc.

Rozmrzelí zahradníci lezli po stromech, na nižší větve zavěšovali máslové lampičky a pak s pomocí křesadla zapálili troud. S námahou rozfoukali oheň a pak větvičkou nasáklou máslem přenesli plamínek na knoty máslových lamp. Paní si nebyla jistá, kde přesně chce mít lampy pověšené a tápat ve tmě jen spoře osvětlené mihotavými plamínky lamp nebylo jednoduché. Náhle se v tom zmatku objevila mohutná postava, jež vztekle zakřičela: „Ničíte mi stromy! Moje stromy! Ničíte moje stromy! Co je to za nesmysl? Okamžitě ty lampy zhasněte!“ Lord Rampa byl na své statné stromy velice pyšný, na stromy a na zahradu, jež byla proslavená po celé Lhase. Pokud by se čerstvě rašícím květům na stromech něco stalo, opravdu by se rozzuřil.

Lady Rampová se na svého manžela otočila s povýšeným výrazem a řekla: „Musíte tu dělat takové divadlo před služebnictvem, můj pane? Nemyslíte, že jsem dost schopná vyřídit to sama? Je to i můj domov. Tak mě nerušte.“ Chudák lord zafrkal jako býk, až mu málem z nosu vyšel kouř, nasupeně se otočil a spěchal zpět do domu. Práskl za sebou dveřmi s takovou silou, že být to slabší dveře, vyrazil by je z veřejí.

„Kadidelnici, Timone, kadidelnici. Jsi snad úplně hloupý? Dej ji támhle, ještě ji nemusíme zapalovat, dej ji támhle.“ Chudák Timon, jeden ze sluhů, zápolil s těžkou kadidelnicí, zatímco několik dalších kadidelnic čekalo, až se jich ujme. Byla čím dál větší tma a lady Rampová stále nebyla úplně spokojená. Náhle zavanul chladný vítr, objevil se Měsíc a celou scénu ozářil ledově studeným světlem.

Muž, jenž nakukoval přes zeď, se zachechtal a seskočil zpátky na silnici, aby pokračoval v cestě, mumlaje si pod fousy: „Jo, jo, jestli je tohle cena za urozenost, tak jsem rád, že jsem jen obyčejný obchodník." Jeho kroky mizely ve tmě, zatímco v zahradě zhasínala jedna lampa za druhou. Lady a její sluhové odešli. Noční pták v zahradě ucítil podivný a nezvyklý zápach, který vycházel z jedné máslové lampy, jejíž knot stále čoudil, a s vyděšeným křikem odletěl.

Náhle v domě vypuklo pozdvižení. Chlapec zmizel, dědic panství, malé princátko - kam se poděl? V posteli není! Nastala panika. Matka si myslela, že utekl, protože má strach z přísného otce. Otec si myslel, že utekl, protože se bál matčina hněvu, protože všechno, co onoho dne chlapec udělal, bylo špatně. Celý den měl potíže, nejdřív se ušpinil, pak si roztrhl šaty, potom byl v nesprávný čas na nesprávném místě, nakonec přišel pozdě k jídlu, pořád bylo všechno špatně.

Sloužící vyrazili, máslové lampy zazvonily, křesadla zajiskřila. Sluhové procházeli okolí a volali mladého pána, ale bylo to marné, nikde ho nenašli. Vzbudili i jeho sestru Jašodharu, jestli netuší, kde její bratr může být. Netušila, bohužel. Protřela si oči, lehla si a hned zase usnula.

Sloužící se rozběhli po silnici, jestli chlapec nezmizel tudy. Další prohledávali dům od základů až po střechu, až nakonec našli Lobsanga ve skladu. Spal na pytli zrní, z každé strany ho zahřívala jedna kočka a všichni tři hlasitě chrápali. Ale ne dlouho. Jeho otec se přiřítíl s řevem, až se stěny otrásaly a z pytlů se prášilo. Lampy v rukou sloužících zamrkaly a pár jich zhaslo. Otec chytil syna za krk a zvedl ho. Matka ho však zarazila: „Přestaňte! Přestaňte! Ať mu neublížíte. Vždyť zítra na něj bude upírat oči celá Lhasa. Prostě ho pošlete do postele." Otec dal synovi pořádný pohlavek a postrčil ho

tak silně, až chudák kluk upadl. Jeden ze sluhů ho zvedl a odnesl do postele. Po kočkách nebylo ani vidu, ani slechu.

V mocné Potále, v části vyhrazené astrologům stále panoval čilý ruch. Vrchní astrolog pečlivě kontroloval své mapy a tabulky, nacvičoval si svůj proslov a zkoušel intonaci. Jeho podřízení lámové, kteří se věnovali astrologii, si vzali každý list papíru a s dalšími dvěma lámy kontrolovali, jestli jsou listy správně seřazeny. Nesměli dopustit, aby se stala nějaká chyba, kvůli níž by Astrologická škola ztratila svoji reputaci. Dvakrát se ujistili, jestli je každá kniha kompletní, správně překrytá dřevěnými destičkami a převázaná tradičními stužkami.

Mnich, jenž byl určen jako osobní pomocník vrchního astrologa, pečlivě kartáčoval jeho sváteční roucho a dával si záležet, aby znamení zvěrokruhu, která krásnila astrologův plášť, byla jasná a dobře držela na svých místech. Protože byl vrchní astrolog starý, chodil se dvěma holemi. Pomocník důkladně zkontroloval obě hole, jestli nehrozí, že by se zlomily, a předal je dalšímu mnichovi, který je nablýskal tak, že se leskly jako leštěná měď.

Z chrámů zazněly gongy a trubky a ostatní mniši se vydali na první noční bohoslužbu. Astrologové byli díky svému důležitému úkolu z účasti na obřadu omluveni. Nemohli riskovat, že by kvůli bohoslužbě všeho nechali a druhý den pak zjistili, že způsobili nějakou chybu.

Nakonec tedy máslové lampy postupně zhasly a zahradu osvětlovaly jen hvězdy a Měsíc, jejichž záře se v třpytivých odlescích zrcadlila na hladinách jezer a řek, které křížem krážem protékaly Lhaskou plání. Každou chvíli někde vyskočila ryba a třpytivá vodní hladina roztránila jako tekuté stříbro.

Noční klid rušilo jen skřehotání žab a výkřiky nočních ptáků. Měsíc osaměle plul temnou noční oblohou, ale třpyt hvězd zmizel za mraky, jež přitáhly z Indie. Nad krajinou vládla noc a všichni, kromě nočních tvorů, klidně spali.

KAPITOLA TŘETÍ

Slabé světlo na východě ohlásilo příchod nového dne. Hradba mohutných hor se černala proti nebi, jež bylo stále světlejší.

Mniši a lámové již byli na nohou, aby na střechách svých lámaserií zatroubili na mušle a trubky a přivítali nový den. Trubky byly velmi dlouhé, často pět až šest metrů, a musely být upevněny ve stojanech, které se nacházely na zvláštní plošině na střeše lámaserie.

Údolí Lhasy se dosud topilo v inkoustově černé tmě. Měsíc už dávno zašel a hvězdy se ztrácely na blednoucí obloze za horami na východě. Celé údolí ještě spalo zahalené tmou, dokud se slunce nevyhouplo přes hory a neprobudilo spáče svými paprsky.

Tu a tam se v údolí objevilo světýlko, kde se láma, kuchař nebo pastýř chystali ke své každodenní práci. Slabá světýlka pouze zdůrazňovala sametově černou tmou, v níž by člověk nerozeznal ani kmen stromu.

Světlo na východě zesílilo. Nejprve se objevil jen záblesk světla, potom rudá záře a vzápětí se vynořilo jasné slunce, jež rozprostřelo své paprsky a zalilo zlatem vrcholky hor, kde věčný led a srub odrazily sluneční světlo do údolí. Lámové zaduli do svých muší a trubek a jejich kvílivé zvuky rozechvěly vzduch v údolí. Hluk nikoho nevyděsil, lidé byli zvyklí, stejně jako jsou zvyklí lidé ve městech na hukot letadel a aut, popelářských vozů a dalších zvuků „civilizace“.

Občas ještě zaštěbetal unavený noční pták, než schoval hlavu pod křídlo a usnul. Nyní nastal čas denních tvorů. Denní ptáci se postupně probouzeli, cvrlikali a mávali křídly. Uvolněné peříčko hned odfoukl závan větru.

V řece Dži-Čchu a v jezírku v Hadím chrámu se probudily ryby a připluly k hladině. Ryby se v Tibetu nemusejí bát plavat těsně pod hladinou, protože buddhisté nikoho nepřipraví o život a nejsou tu žádní rybáři.

Zvuky mušlí a trubek probudily starého muže, jenž se zavrtěl a pomalu se posadil. Na chvíli se zahleděl do nebe a pak si uvědomil, co je dnes za den, a s námahou se postavil. Jeho kosti byly staré, svaly unavené a klouby skřípaly. Přibelhal se k oknu a rozhlédl se po probouzejícím se městě. V oknech domů ve vesnici Sho poblikávala světylka máslových lamp a lidé se připravovali do práce.

Starý astrolog se otrásl chladem a zachumlal se do svého hábitu. Znovu se zahleděl na vesnici Sho a část Lhasy. Vzpomněl si na panství Lhalu, které však nemohl ze svého okna vidět, poněvadž se nacházelo na opačné straně, tam, kde stěny Potály zdobily vyřezávané plastiky, jež ohromovaly kolemjdoucí poutníky.

Stařec klesl zpátky na své lůžko a ještě chvíli odpočíval ponořen do myšlenek na nadcházející události. Dnešek, pomyslel si, bude jedním z nejvýznamnějších dnů jeho kariéry, možná dokonce její vrchol. Stařík cítil blížící se smrt, cítil jak se jeho tělesné procesy zpomalují, cítil jak se stříbrná nit jeho života ztenčuje. Ale byl rád, že má před sebou ještě jeden důležitý úkol, díky němuž může přispět k dobrému jménu úřadu vrchního astrologa Tibetu.

Začal znovu podřimovat, když tu jej vzbudil láma, jenž vtrhl do místnosti s voláním: „Ctihodný astrologu, přišel náš den, nesmíme ztrácet čas, musíme znovu zkontrolovat horoskop a uspořádání výkladu. Pomůžu vám vstát, ctihodný astrologu.“ Láma se sehnul, uchopil starce za ramena a opatrně ho postavil na nohy.

Nyní již světla rychle přibývalo, slunce již stálo vysoko nad obzorem a osvětlovalo i svahy hor na západní straně údolí, zatímco protější svahy hory byly stále ještě ve tmě.

Potála se probouzela. Panoval zde čilý ruch, jaký lidé působí vždy . na začátku každého dne, když jsou připraveni pokračovat v práci, když se věci dávají do pohybu. Stříbrné zvonečky zvonily, modlitební mlýnky klapaly, modlitební praporky se třepotaly ve větru. Starý astrolog a jeho spolupracovníci byli na tyto zvuky zvyklí, byly běžnou součástí jejich života a nerušily je v práci. Naopak by si spíše všimli, kdyby všechny zvuky náhle utichly.

Na chodbách šustily kroky, otevíraly a zavíraly se dveře. Odněkud zazníval zpěv žalmů, jimiž mniši vítali nový den. Ale starý astrolog neměl čas, aby si všímal takových věcí. Nyní musel věnovat veškerou svoji pozornost práci, a proto si rychle odbyl ranní nezbytnosti. Posnídal tradiční tsampu a čaj a začal se připravovat na čtení Lobsangova horoskopu.

Také v. domě rodiny Lhalu byli již všichni vzhůru. Lord Rampa se rychle nasnídal, nasedl na koně a odjel se svými pomocníky do své kanceláře v sídle vlády ve vesnici Sho. Byl skutečně rád, že bude mít chvíli klid od své všetečné ženy a jejích horlivých a zmatených příprav na večerní slavnost. Dnešní díl práce musel zvládnout co nejdříve, aby se mohl brzy vrátit domů a chopit se své role hostitele.

Jeho dědic se zatím neochotně probouzel. Dnes má být „jeho“ den, ale moc tomu nerozuměl. Jak to může být jeho den, když z toho matka udělala společenskou událost? Kdyby si mohl svůj den naplánovat sám, vydal by se k řece a pozoroval přívoz, jak převáží lidi na druhý břeh. A kdyby tam nebylo moc lidí, možná by se mu podařilo přesvědčit převozníka, aby ho svezl tam a zpátky, samozřejmě zadarmo, jen za pomoc při odstrkování prámu.

Ubohý chlapec si připadal jako ten nejnešťastnější člověk na světě, když mu sluha nemilosrdně natíral vlasy jačím máslem a pak mu je spletl do copánku, který připomínal prasečí ocásek. Sluha vetřel do copánku další máslo, dokud netrčel jako vrbový prut.

Kolem desáté hodiny dopoledne se ozval dusot koňských kopyt a na dvůr přijela skupina mužů. Lord Rampa se vrátil z úřadu, protože musel jít s rodinou do Lhaského chrámu poděkovat za všechna tajemství, jež budou tento den odhalena. A také potřeboval dokázat kněžím, kteří byli přesvědčeni, že „černé hlavy“ nejsou nijak zbožné, že rodina Rampových je opravdu velmi zbožná. Tibetští mniši mají oholené hlavy, zatímco obyčejní lidé nosí dlouhé vlasy, většinou černé, a proto se jim říká „černé hlavy“.

Všichni už čekali na dvoře, i lady Rampová a její dcera Jašodhara již seděly na svých ponících. Nakonec někdo chytil Lobsanga a docela neslavnostně ho posadil na vzpurného poníka. Brána se otevřela a průvod s lordem Rampou v čele vyjel ven. Asi půl hodiny jeli v podivném tichu, dokud nedojeli k domkům a obchůdkům, jež obklopovaly chrám. Lhaský chrám byl starý již několik set let. Původní kamenné podlahy byly poškrábané a odřené od nohou poutníků a návštěvníků. Vedle portálu byly řady obrovských modlitebních mlýnků a každý, kdo šel kolem, roztočil jeden mlýnek. Mlýnky tak klapaly prakticky nepřetržitě, což mělo téměř hypnotický účinek.

Vzduch uvnitř chrámu byl nasycen těžkou vůní kadidla, vůní, jež zůstávala neměnná třináct set či čtrnáct set let. Střešní trámy vypadaly, jako by oblaka kouře z kadidla vycházela přímo z nich, oblaka namodralého, šedivého a někdy nahnědlého kouře.

Byly tu sochy bohů a bohyní ze zlata, ze dřeva a z porcelánu a před každou sochou ležely oběti věřících. Obětiny chránila kovová

mříž, protože touha některých poutníků po bohatství bohů byla někdy větší než jejich zbožnost.

Světlo svíček vytvářelo v temné budově mihotavé stíny. I pro šestiletého chlapce to byla zajímavá představa, že svíčky díky neustálému přilévání loje nepřetržitě hoří téměř čtrnáct set let. Lobsang se rozhlížel kolem s očima navrch hlavy: „Až tento den skončí, možná budu moci odjet do jiné země, daleko od tohoto posvátného místa.“ Neměl ani tušení, co ho všechno čeká!

Objevila se velká kočka a otírala se Lobsangovi o nohy. Chlapec si klekl, aby ji pohladil, a kočka začala spokojeně příst. Patřila k chrámovým kočkám, jež zde držely stráž a zkoumaly lidskou povahu. Na první pohled rozeznaly možného zloděje od poctivého člověka. Obyčejně by se tyto kočky nikdy nepřiblížily k nikomu jinému než ke svému opatrovníkovi, jehož si samy vybraly. Na chvíli zavládlo mezi ohromenými přihlížejícími ticho a několik mnichů dokonce přestalo zpívat, když spatřili klečícího chlapce s velkou kočkou. Výjev však narušil sám lord Rampa. Obličej se mu zkroutil zlostí, sehnul se, popadl svého syna za krk a zatřásl jím, jako když hospodyně vytřepává prachovku, vlepil mu pořádný pohlavek, až chlapci zazvonilo v uších, a pustil ho zase na nohy. Kočka se otočila na jeho lordstvo a dlouze a hlasitě na něj zaprskala, pak se odvrátila a důstojně odkráčela.

Byl nejvyšší čas vrátit se domů, protože každou chvíli měli dorazit první hosté. Mnozí hosté se snažili přijet co nejdříve, aby si mohli vybrat nejlepší lahůdky z nabízeného občerstvení a zabrat nejvýhodnější místo na zahradě. Skupina tedy opustila chrám a vyšla ven na ulici. Chlapec zvedl oči k praporkům, jež se třepotaly nad silnicí vedoucí až do Indie a pomyslel si: „Jestlipak se brzy vydám na cestu do ciziny? Dozvim se to už brzy, ale teď bych raději něco snědl.“

Skupina se vydala na zpáteční cestu a za půl hodiny už vjížděli na dvůr, kde je vítal nervózní majordomus, jenž se obával, že bude muset vysvětlovat naštvaným hostům, že se hostitelé nečekaně zdrželi v chrámu.

Právě v rychlosti hltali oběd, když uslyšeli, jak se po silnici blíží podivný hluk. Lobsang utíkal k oknu a uviděl přicházet mnichy hudebníky. Mniši se natřásali na svých ponících a jejich hudební nástroje cinkaly a rachotily. Každou chvíli některý z mnichů zkusmo zatroubil na svoji trubku nebo zapískal na píšťalu, aby se ujistil, že je v pořádku. Jiní zase tloukli na buben a kontrolovali, zda je kůže správně napnutá. Nakonec vešli do dvora a zamířili do zahrady, kde své nástroje opatrně složili na zem a s chutí sáhli po tibetském pivu. Byla tu pro ně připravena spousta piva, aby měli muzikanti správnou náladu a hráli vesele.

Ale nabyl čas zdržovat se s muzikanty, protože se začali sjíždět hosté. Vypadalo to, že se celá Lhasa stěhuje do sídla Lhalu. Přijížděla celá malá armáda po zuby ozbrojených jezdců, nebyla to však invaze britských vojáků, zbraně. měli jen kvůli protokolu. Jezdci nesli kopí ozdobená vlajkami a prapory, tu a tam vlály modlitební praporky, pokud byl ve skupině mnich. Muži jeli v řadách po stranách průvodu a symbolicky tak mezi sebou chránili ženy, jež jely uprostřed.

Ve dvoře je očekávaly dvě řady sloužících v čele s majordomem a hlavním knězem. Nastalo vzájemné klanění. Sluhové pomohli každému příchozímu z koně, jako by všichni byli neschopní hlupáci - aspoň tak to malému dědici připadalo. Koně byli odvedeni do stájí, kde dostali nažrat. Potom byli hosté podle svého společenského postavení buď odesláni do zahrady, kde se o sebe postarali sami, nebo uvedeni do domu, kde se mohli obdivovat bezpočtu uměleckých děl, která lady Rampová pořídila právě za účelem

ohromení svých hostů. V Tibetu se hostitel a host vzájemně obdarovávají šátky, občas kvůli tomu nastal zmatek, občas došlo k trapnému nedorozumění, když nepozorný sluha vrátil hostu šátek, který mu právě předal jako dar pánům domu. Vždy se vše urovnalo rozpačitým úsměvem a omluvou, s postupem dne však podobných pochybení rychle přibývalo.

Lady Rampová byla rudá v obličejí a mírně se potila. Bála se, že starý astrolog - vrchní astrolog celého Tibetu - zemřel, spadl do řeky, ušlapal ho kůň nebo se mu stalo něco jiného, poněvadž po něm nebylo ani stopy a cílem slavnosti bylo přece čtení výkladu budoucnosti dědice jejich panství. Ale bez vrchního astrologa by to vše bylo k ničemu.

Poslala tedy sluhu, aby vylezl na nejvyšší místo v domě a vyhlížel průvod z Potály, což by znamenalo, že vrchní astrolog je už na cestě. Sluha vyrazil a za chvíli stál na střeše, vzrušeně poskakoval a mával rukama.

Lady Rampová byla vzteky bez sebe. Vůbec nechápala, co se jí sluha snaží naznačit, spíše měla dojem, že pil víc, než je zdrávo. Poslala tedy dalšího sluhu, aby zjistil, co se děje. Vzápětí se oba sluhové vrátili a hlásili, že průvod astrologů právě překročil plán Dži-Čchu. To vzbudilo ještě větší rozruch.

Lady Rampová poslala všechny do zahrady, aby zaujali svá místa, protože vrchní astrolog měl dorazit každou chvíli. Hudebníci se narovnali a začali hrát s takovým nadšením, až se vzduch kolem nich třásl a vibroval.

Zahrady panství Lhalu byly rozsáhlé a velmi dobře udržované. Byly tu stromy z celého Tibetu, a dokonce i z Indie, Bhútánu a Sikkimu. Také tu hojně rostly okrasné keře se záplavou nádherných květů. Nyní se však v zahradě tísnily davy návštěvníků, které její

krása vůbec nezajímala, poněvadž zde byli kvůli senzační události. Lord Rampa nervózně bloumal kolem, v zoufalství si okusoval klouby na rukou a současně se snažil přátelsky usmívat na všechny, o nichž si myslel, že si to zaslouží.

Lady Rampová si málem ušoupala nohy, jak v neustálém shonu pobíhala sem a tam. Dohlížela na lorda Rampu, aby nebyl příliš odměřený, hlídala svého syna, aby se neztratil, kontrolovala služebnictvo, co dělá, a přitom ještě vyhlížela vrchního astrologa.

Ozval se klapot koňských kopyt. Majordomus spěchal před hlavní bránu, aby ve správný okamžik vydal příkaz k jejímu otevření, dokonalé načasování totiž znásobilo efekt.

Hosté uslyšeli koně a hrnuli se ze zahrady do velkého sálu, v němž bylo připraveno pohoštění. Čekal tu na ně čaj, různé lahůdky z Indie a hlavně sladké, lepivé koláčky, jejichž účelem bylo zalepit hostům pusy, aby nemohli moc mluvit a vyrušovat!

Zazněl gong, jehož hluboký tón se rozléhal po celém domě. Byl to ohromný gong, vysoký asi metr a půl a používal se jen při mimořádných příležitostech. Nyní stál u gongu sluha a rozeznával jej jemnými údery, které si v uplynulých dnech trénoval na menším gongu.

Gong zaduněl, otevřela se brána a do dvora vjel průvod mladých mnichů a lámů a v jejich středu sám vrchní astrolog. Byl drobný, vrásčitý a velmi starý, asi osmdesátiletý. Z každé strany těsně vedle něho jeli dva lámové, jejichž úkolem bylo dohlížet, aby starý muž nespádl z koně.

Koně zastavili, dobře věděli, že už jsou v cíli a dostanou krmení. Dva lámové seskočili z koní a opatrně pomohli dolů starému astrologovi. Lord Rampa mu vyšel vstříc a vzájemně se uklonili a vyměnili si šátky. Pak spolu vstoupili do sálu, kde se astrologovi

všichni přítomní uklonili. Na chvíli zavládl zmatek. Potom vrchní astrolog zdvořile ochutnal nabízený čaj s máslem a přešel ke dvěma lámům, kteří opatrovali jeho poznámky a tabulky.

Opět zazněl hluboký gong. Na vzdálenějším konci sálu se otevřely dveře a vrchní astrolog a jeho dva pomocníci vyšli ven do zahrady, kde byl připraven velikánský stan přivezený až z Indie. Jedna strana stanu byla otevřená, aby co nejvíce lidí vidělo a slyšelo, co se děje uvnitř. Ve stanu bylo pódium se zábradlím a čtyřmi křesly.

Astrolog se svými pomocníky vystoupil na pódium. Přiskočili čtyři sluhové s pochodněmi, jež symbolizovaly plamen poznání. Čtyři trubači zatroubili fanfáry, aby upozornili na příchod lorda a lady Rampových a jejich syna, dědice panství Lhalu, jenž byl příčinou všeho toho „pozdvížení“, jak poznamenal jeden z hostů. Rampovi vystoupili na pódium a postavili se za křesla.

Z dalšího směru, s vlastním doprovodem, se vynořili dva velmi staří muži z kláštera Ne-Čchung. Tito dva lámové byli po vrchním astrologovi nejzkušenější astrologové v zemi, spolupracovali s vrchním astrologem a ověřovali všechny jeho mapy, tabulky a výpočty, jež pak opatřili svými pečetěmi.

Vrchní astrolog stál, jeho kolegové a manželé Rampovi se posadili do připravených křesel. Náhle celé shromáždění utichlo. Vrchní astrolog mlčky přelétl všechny přítomné pohledem. Napětí zhoustlo. Na starcův pokyn k němu přistoupili jeho pomocníci, jeden zůstal stát po pravici svého nadřízeného a držel mu knihu s horoskopem, druhý láma z levé strany opatrně odebral svrchní dřevěnou desku a hlavní astrolog začal předčítat.

Lidé napínali sluch, poněvadž astrologův starý hlas byl slabý a vysoký a ztrácel se v cvrlikání ptáků, kteří se usadili vysoko ve větvích okolních stromů.

Jeho úvodní slova byla rituálem při každé podobné příležitosti: „Bohové, d'áblové a lidé se chovají všichni stejně," řekl, „proto můžeme předpovídat budoucnost, ale budoucnost není neměnná. Budoucnost se může do určité míry změnit. Proto můžeme předpovídat pouze pravděpodobnost, dobro a zlo, ale všechno ostatní záleží na člověku, jehož horoskop vykládáme." Láma po astrologově levici odebral přečtený list.

Astrolog se zhluboka nadechl a pokračoval: „Máme zde nejpozoruhodnější horoskop, jaký jsme my tři v životě kdy vykládali." Otočil se a mírně se uklonil svým kolegům. Pak si odkašlal a četl dále: „Je to horoskop malého chlapce, teprve šestiletého. Je to nejsložitější horoskop a nejtěžší osud, jaký jsme kdy vypočítali."

Lord a lady Rampovi se nervózně ošili. Vůbec se jim to nelíbilo, očekávali, že uslyší něco úplně jiného. Ale zachovávali neproniknutelný výraz.

Lobsang Rampa, dědic a příčina všech potíží, stál za nimi a tvářil se zasmušile. Taková ztráta času! Kolik lidí zatím překročilo řeku? Jak se asi má převozník? Co dělají kočky? Připadal si, že tam stojí jako hňup, zatímco tři dědkové staří jako fosilie rozhodují o tom, co bude v životě dělat. Byl si jistý, že do svého vlastního života má taky co mluvit. Lidé mu stále opakovali, jak je to skvělé, že jednou zdědí celé panství, a že by měl dbát na dobré jméno své rodiny. Ale on by chtěl být raději převozníkem nebo se starat o kočky, ale těžkou práci by vážně nechtěl.

Astrolog drmolil dál, obecenstvo mu tiše a uchváceně naslouchalo. „Chlapec musí jít do Lékařské školy v klášteře Čagpori. Musí učinit pokání a vyjádřit úctu, než mu bude dovoleno vstoupit. Musí začít jako nejnižší z nejnižších a své povýšení si zasloužit. Musí se naučit veškeré lékařské znalosti Tibetu, musí pracovat s

lamači mrtvých, aby se naučil znát stavbu lidského těla. Potom se vrátí do Čagpori-. a bude dále studovat. Pozná nejskrytější tajemství naší země, naší víry a naší vědy."

Stařec natáhl ruku a pomocník mu rychle podal stříbrný kalíšek s jakousi tekutinou. Astrolog se na ni podíval a pak ji vypil. Pomocník si vzal pohárek zpět a nalil další dávku.

Astrolog pokračoval: „Potom přijde čas, kdy bude muset opustit naši zemi a odjet do Číny, kde bude studovat západní medicínu na Škole západní medicíny v Čchung-Čchingu. Bude muset studovat pod jiným jménem, aby nikdo nevěděl, že se člen rodiny Lhalu dotýká nemocných těl. Bude se muset naučit něco; co je pro nás zatím nepochopitelné, něco, co tu ještě nebylo, něco, co dosud nebyl objeveno. Díky svým zkušenostem máme za to, že to bude mít něco do činění s létáním ve vzduchu, ale není to levitace, kterou někteří z nás zde ve Lhase ovládají. Je to něco, co se podobá našim drakům, ale neovládá se to pomocí provázku, ale člověk na té věci létá přímo. Nemohu se vyjádřit přesněji, poněvadž to ani my tři nedokážeme lépe vysvětlit. Tou dobou již z chlapce bude mladý muž, bude pracovat a nějakým způsobem bude létat ve vzduchu.

Shromážděním se neslo vzrušené mumlání a šepot. Byl to div divů, o němž nikdo nikdy dosud neslyšel. Astrolog unaveně přešlápl, znovu se napil a obrátil se opět ke svým papírům.

„Bude si muset projít neskutečným utrpením a bolestí, vstoupí do války proti zlu, na několik let bude uvězněn, podstoupí nelidské mučení, ale díky tomu se jeho myslí očistí a dá mu sílu, aby vydržel. Později se mu podaří věznilům uniknout při obrovském výbuchu, jenž uvrhne celou zemi v chaos. Nějakým způsobem, který nedokážeme blíže určit, bude cestovat napříč celým světadílem, na konci cesty bude opět nespravedlivě uvězněn a ve vězení bude opět

nesmírně trpět. Nakonec však bude díky zásahu neznámých lidí propuštěn a bude muset opustit kontinent.

Navštíví mnoho zemí, pozná mnoho lidí, uvidí mnoho kultur, naučí se mnoho věcí. Pak se dostane do země, kde nebude kvůli své odlišnosti vítán. Předchozí utrpení jej těžce poznamená a změní. Lidé mají strach ze všeho, co je jiné a cizí. A čeho se bojí, to nenávidí a snaží se to zničit."

Starý muž vypadal, že je dost unavený. Starší pomocník vstal, něco astrologovi pošeptal a pak všem oznámil: „Chvíli si odpočineme, aby náš vrchní astrolog sebral síly na čtení druhé části horoskopu. Soustřed'me se teď na to, co již bylo řečeno, abychom lépe porozuměli tomu, co bude následovat." Vrchní astrolog se posadil, pojídal obcerstvení a sledoval davy lidí před sebou. Přitom vzpomínal na své dětství. Vzpomínal, jak se v noci trmácel do hor, aby mohl pozorovat hvězdy. Uvažoval o významu hvězd a zda mají nějaký vliv na lidský osud. Rozhodl se, že to zjistí. Nějakým způsobem, možná proto, že k tomu byl předurčen, se dostal do kláštera s věštírnou, kde zjistili, že má, mimořádné nadání pro astrologii. Astrologie, jež se tolik liší od západní verze, je mnohem podrobnější a přesnější. Zahrnuje více možností a jde více do hloubky. Mladík, jemuž osud určil, aby se stal vrchním astrologem Tibetu, neustále pilně studoval a zdokonaloval se. Prostudoval i prastaré indické a čínské texty a téměř přepsal astrologickou vědu v Tibetu. Jeho schopnosti se stále zlepšovaly a s nimi rostl i jeho věhlas. Jeho služby si žádali všichni významní lidé ve Lhase i v dalších tibetských městech. Brzy si jeho předpovědi vyžádala také vláda, a dokonce i samotný dalajláma. Vždy byl naprosto upřímný a čestný. Jestliže něco nevěděl, řekl, že neví. Předpověděl britskou invazi, dalajlámovu emigraci i jeho bezpečný návrat. Také předpověděl, že nástupce třináctého dalajlámy bude vybrán na základě politického rozhodnutí za účelem zmírnění územních nároků

Číny. Rovněž předpověděl, že přibližně za šedesát let bude v Tibetu nastolen nový řád, který sice přinese bídu a utrpení, ale na druhou stranu by mohl být prospěšný, pokud se Tibet zbaví zastaralého systému.

Vrchní astrolog se napil čaje a rozhlédl se po lidech. Sledoval, jak se mladí muži dívají na mladé ženy a ženy na muže, nesměle, svůdně. Pomyslel na to, jak dlouhý život prožil jako mnich v celibátu, téměř osmdesát let. Sotva věděl, jak se muži a ženy od sebe liší. Znal hvězdy a jejich vliv na lidi. Zahledl se na půvabné dívky a zamyslel se, jestli je celibát pro mnichy opravdu dobrý. Jistě, pomyslel si, lidstvo se musí sestávat ze dvou částí, z mužského a ženského principu, a pouze pokud se tyto dvě části spojí, vznikne celý člověk. Myslel na všechny zvěsti, jež slyšel, že ženy jsou čím dál arogantnější a snaží se vládnout. Rozhlédl se po několika starších ženách s tvrdým výrazem obličeje a všiml si jejich dominantního postoje. Napadlo ho, že nyní asi není vhodný čas, aby muži a ženy spolu tvořili jednotu, jednu úplnou bytost. Ale ten čas jednou přijde. S těmito úvahami odevzdal svůj šálek pomocníkovi a dal mu znamení, že může pokračovat ve čtení.

Shromáždění opět utichlo a lidé hleděli na pódium. Pomocníci zvedli astrologa na nohy a přichystali mu knihu. Astrolog se rozhlédl a pravil: „Některé věci, o nichž se mluví ve výkladu, přesahují naše znalosti a zkušenosti. Proto nemůže být předpověď dost přesná, aby měla nějaký smysl. Zcela jistě však víme, že tento člověk má před sebou velký úkol. Úkol důležitý pro celé lidstvo, nejen pro Tibet. Víme také, že na něj číhá zlo, strašlivé zlo, které se mu bude snažit zabránit ve splnění jeho úkolu.

Setká se se záští a nenávisť, setká se s utrpením. Pozná, jaké to je, když se člověk ocitne na pokraji smrti a podstoupí muka, až jeho duše přesídlí do jiného těla, aby mohl pokračovat ve své práci. Ale s

novým tělem přijdou i nové problémy. Jeho vlastní lidé se k němu nebudou znát. Zřeknou se ho a budou se mu vyhýbat, odmítnou inu pomoci. A však opakují, že je to pouze pravděpodobný scénář, protože je docela možné, že mu naši lidé pomohou a dají mu příležitost, aby promluvil k národům celého světa a zachránil Tibet. A také aby mohl dokončit svůj velký úkol, o jehož podrobnostech nemohu mluvit. Lidé, kteří jsou zatím u moci, jsou však slabí a nenajdou sílu, aby mu pomohli. Proto bude bojovat proti silám zla sám, sám bude vzdorovat bezcitným lidem."

Stařec se rozhlédl a pokynul pomocníkovi po své levici, aby mu otočil další stránku. Pomocník zrudnul studem, že musel být napomenuta rychle připravil další list. Astrolog pokračoval: „Je tu zvláštní spojitost s lidmi, kteří předávají informace ostatním národům světa. Nejsou však na tak vysoké spirituální úrovni, aby pochopili jeho úkol, a jejich nenávisť bude splnění úkolu neskutečně komplikovat. Kromě nich je tu skupina lidí, jež šíří opravdu spalující zášť, a kteří udělají všechno pro to, aby subjekt tohoto horoskopu zničili a způsobili mu co největší újmu."

Starý muž se odmlčel a položil ruku na papír, aby dal najevo, že již se čtením knihy skončil. Pak se obrátil na své publikum: „Na základě svých letitých zkušeností mohu říci, že bez ohledu na námahu a utrpení, splnění úkolu stojí za to. Důležitá je pouze závěrečná bitva. Nezáleží na tom, kdo vítězí a kdo prohrává, válka pokračuje až do posledního boje. Dobro nakonec zvítězí. A co se má stát, to se stane." Astrolog se třikrát uklonil obecenstvu, pak se otočil a třikrát se uklonil lordu a lady Rampovým. Pak se posadil, aby si jeho staré, třesoucí se nohy mohly konečně odpočinout.

Lidé si mezi sebou začali šeptat a rozptýlili se po zahradě, aby se pobavili. A zábava byla skutečně velkolepá - hudba, akrobaté, žongléři a samozřejmě spousta jídla a pití. Vrchní astrolog a jeho

spolupracovníci chvíli odpočívali a pak odešli do domu, aby si promluvili s rodiči Lobsanga Rampy. Také potřebovali mluvit o samotě přímo s Lobsangem. Poté se vrchní astrolog vydal na zpáteční cestu do Potály a jeho kolegové do svého kláštera Ne-Čchung.

Den se chýlil ke konci. Blížil se soumrak a lidé zamířili k domovu, aby se stihli vrátit dřív, než bude tma. Setmělo se, všichni hosté již byli pryč, všechno utichlo. Za hlavní branou zůstal stát jen osamělý klučík a smutně hleděl na cestu, po níž zmizeli poslední hosté. Přemýšlel o životě plném strádání, jenž mu byl předpovězen, přemýšlel o válečných hrůzách, jimž nerozuměl, přemýšlel o krutém pronásledování, jež mělo přijít. Stál tam sám, sám na celém světě. Tma houstla, ale nikdo ho nehledal, nikdo si pro něj nepřišel. Lehl si na kraj cesty, brána už byla stejně zavřená. Po chvíli uslyšel vrnění, když se vedle něj usadila obrovská kočka. Chlapec ji objal a kočka začala příst ještě hlasitěji. Nakonec chlapec vyčerpáním usnul, ale kočka a Měsíc v úplňku zůstali na stráži. Tak končí Kniha první, kniha o tom, co se dělo na začátku.

Kniha druhá

PRVNÍ OBDOBÍ

KAPITOLA ČTVRTÁ

„Ach, Lobsangu, Lobsangu," zakrálkala matka s obličejem bledým vzteky. „Taková hanba, stydím se za tebe. Otec se za tebe také stydí. Je tak naštvaný, že odjel do kanceláře a zůstane tam celý den, což mi narušilo všechny moje plány. A všechno jen kvůli tobě, Lobsangu!" Otočila se a spěchala pryč, už se na mně nedokázala ani podívat.

Stydí se za mě? Proč by se za mě měla stydět? Já přece nechci být mnich, nestojím o všechny ty hrozné věci, co mi předpověděli. Každý s trochou zdravého rozumu to přece musí vědět. Včerejší věštba mě naplnila hrůzou. Jako by mi démoni přejížděli svými ledovými pařáty po zádech. A ona se za mě stydí?

Starý Tzu se přede mnou zjevil jako pohyblivá hora, tak byl veliký. Podíval se na mne a řekl: „No, mladý muži, čeká tě krušný život, že ano? Ale ty to zvládneš. Kdybys nevydržel všechnu tu námahu a trápení, tak bys nebyl předurčen k takovému úkolu. Řemeslník si vybírá náradí podle práce, kterou má udělat. Možná – kdo ví? - řemeslník, jenž si tě vybral jako svůj nástroj, zvolil lépe, než se domníval." Starý Tzu mi trošičku zvedl náladu, ale jen trošičku, tak jsem mu odpověděl: „Ale, Tzu, jak jsem zostudil matku? Jak jsem zahanbil otce? Nic jsem neprovedl. Nechci se stát mnichem. Vůbec to nechápu. Všichni mě dnes nenávidí. Sestra se mnou nemluví, matka mě proklíná a otec se mnou ani nechce být doma a já nevím proč."

Starý Tzu se s bolestným výrazem posadil ke mně na zem, Stále ho trápila zranění, jež mu způsobili Britové. Měl zničenou kyčel a

pořád ho bolela. Ale stejně se poskládal do sedu a povídal si se mnou. "Tvoje matka," řekl, „je žena s velkými společenskými ambicemi. Myslela si, že jako syn tibetského knížete budeš později sám knížetem, odjedeš do velkého města v Indii, kde se naučíš znát svět. Tvoje matka si myslela, že pozvedneš její vážnost, myslela si, že za tebou bude jezdit na návštěvu do Indie a možná i do jiných cizích zemí. Dlouhé roky, ještě než ses narodil, netoužila po ničem jiném. A nyní jsi byl vybrán ke splnění zvláštního údelu, ale to není to, co chtěla, není to, co chtěl tvůj otec. Chtěli zářivou a slavnou osobnost v politické aréně, ne mnicha, jenž se bude celý život namáhat, ne muže, jenž bude bezcílně bloudit po Zemi jako nějaký vyvrhel, jemuž se budou všichni vyhýbat za to, že říká pravdu, za to, že se snaží splnit úkol, při němž všichni ostatní selhali." Starý Tzu si hlasitě odfrknu!

Nemohl jsem tomu všemu uvěřit. Proč bych měl být potrestán za něco, co jsem neudělal a co jsem ani udělat nechtěl? Chtěl bych jen bloumat na březích řeky a pozorovat převozníky, jak se svými loďkami plují na druhý břeh. Chtěl bych trénovat chůzi na chůdách a pouštět draka. Ale teď - nevěděl jsem, co si mám počít. Proč zrovna já?

Dny rychle ubíhaly a nakonec, jak bylo předpovězeno, jsem musel opustit svůj domov a vydat se do lámaserie Čagpori. Zde jsem musel protrpět zkoušku čekání. Seděl jsem se zkříženýma nohama v prachu před branami kláštera a kolem mne pobíhali malí kluci. Dny byly nesnesitelně dlouhé, ale vydržel jsem. Noci byly nesnesitelně úmorné, ale vydržel jsem až do konce zkoušky. Potom jsem byl přijat do kláštera jako nejnížší z nejnížších, novic, s nímž si můžou ostatní pohrávat a z něhož si můžou dělat legraci. Nejnížší z nejnížších.

Čas se vlekl a mně se stýskalo po domově: Chyběl mi domov, chyběl mi Tzu, chyběla mi má sestra Jašodhara. A moje matka, jež

mne přestala milovat - inu, měl jsem z toho divný pocit. Ale také mi chyběla. Kupodivu jsem se cítil provinile. Jak jsem selhal? Proč jsem je tak zklamal? Co mám dělat, když astrolog řekl, že mám jít a všechno vydržet? Nebyla to moje volba. Nikdo s trochou rozumu by si přece dobrovolně nevybral tolik trápení, kolik mi předpověděli.

Myslel jsem na svého otce a na okamžik, kdy jsem ho viděl naposledy, než odjel domů. Díval se na mně s ledově chladným výrazem ve tváři a mluvil se mnou hrubě, jako bych byl najednou někdo cizí, bez domova, bez rodiny. Choval se ke mně přísněji, než se kdy choval k odsouzencům, kteří přišli k našemu domu žebrat o jídlo. Řekl mi, že jsem svojí karmou zneuctil rodinu, jestliže musím být mnich, láma, tulák, jemuž se budou všichni posmívat, pohrdat jím a znevažovat jej.

Nevěděl jsem, jak mám chápat Jasodhařin postoj. Změnila se. Hrávali jsme si spolu jako normální bratr a sestra, docela dobře jsme spolu vycházeli, no, aspoň tak dobře, jak spolu sourozenci obvykle vycházejí. Ale nyní se na mě dívala tak zvláště. jako bych byl toulavý pes, jenž se vplížil do domu a nechal v rohu nepěkný dáreček. Ani služebnictvo mi už neprokazovalo žádnou úctu. Úctu vůči dědici panství Lhalu. Byl jsem pro ně něco, co jim tu bude ještě pár dní překážet A pak jsem o svých sedmých narozeninách konečně bez rozloučení vypadl a vydal se na dlouhou a osamělou cestu, která vede k životu, jaký bych nepřál ani svému nejhoršímu nepříteli.

V Čagpori neustále páchly sušené byliny a syčela vroucí voda na přípravu bylinkového čaje. Více času jsme se věnovali poznávání bylin než náboženským záležitostem. Ale měli jsem výborné učitele, všichni už byli starší, a někteří dokonce navštívili dalekou Indii.

Vzpomínám si na jednoho starého mnicha, nebo bych měl spíše říci lámu, jenž se při výuce dostal k tématu transmigrace. „Kdysi dávno," vyprávěl, ještě dřív, než se začala zaznamenávat historie, žili

na Zemi obři. Byli to Zahradníci Země, kteří měli dohlížet na rozvoj života na této planetě. Tohle totiž není první kolo naší existence na Zemi, víte? A tak jako obyčejní zahradníci uklízejí svůj pozemek, všechen předchozí život byl odstraněn a my, lidská rasa, jsme tu byli ponecháni, abychom si žili po svém, abychom se vyvíjeli svým způsobem." Zastavil se a rozhlédl se, jestli všechny jeho žáky zajímá, o čem mluví. Ke svému úžasu zjistil, že jeho slova všechny studenty hluboce zaujala.

„Rasa obrů“; pokračoval; „se pro život na Zemi moc nehodila. Proto se nějakým kouzlem všichni obři zmenšili na stejnou velikost jako lidé; aby mezi ně zapadli a nikdo nepoznal, že to jsou Zahradníci. Ale bylo potřeba, aby někteří starší Zahradníci přišli a zhostili se zvláštního úkolu. Jenže to trvá příliš dlouho, než se ženě narodí chlapec a dospěje v muže. Proto mají Zahradníci Země lepší způsob. Pěstují vybraná těla a dohlížejí na to, aby byla kompatibilní s dušemi, jež v nich budou posléze žít.“

Chlapec, jenž seděl vpředu se náhle zeptal: „Jak může duše osídlit jiné tělo?“ Učitel se na něho usmál; „Právě jsem se to chystal vysvětlit. Zahradníci Země dovolili určitým mužům a ženám, aby se spojili a narodily se jim děti. Potom dalších patnáct; dvacet, třicet let o tyto děti pečují a připravují je. A když přijde čas, aby se nějaký vysoce postavený Zahradník během několika hodin dostavil na Zemi, pomocníci uvedou vybrané tělo do transu, nebo chcete-li, do stavu pozastavených životních funkcí. Pomocníci v astrálním světě přivedou k tělu duši, jež má přijít na Zem, a díky svým mimořádným schopnostem připojí k tělu stříbrnou strunu entity, jež bývala Zahradníkem Země. Zahradník Země pak nosí tělo hostitele a astrální tělo hostitele odejde do astrálního světa stejně, jako když člověk zemře.“

Nazývá se to transmigrace, migrace jedné entity do těla jiné. Převzatému tělu se říká hostitel. V historii to bylo docela běžné, zejména v Egyptě, díky tomu bylo vynalezeno balzamování, protože tehdy bylo v Egyptě mnoho těl udržováno ve stavu zpomalených životních funkcí, kdy byla živá, ale nehýbala se a byla připravena pro vtělení vyšších bytosti, tak jako máme připravené poníky, aby mniši či lámové mohli nasednout a odjet, kam potřebují."

Páni!" vykřikl jeden z chlapců. „Myslím, že přátelé hostitele museli být docela překvapení, když se jejich přítel probudil a měl úplně všechny vědomosti. No, páni! Nechtěl bych být hostitelem, musí to být příšerný pocit mít tělo, které mi může kdykoliv sebrat někdo jiný."

Učitel se zasmál a řekl: „Asi je to velmi zvláštní zkušenost: Lidé to dělají pořád. Stále se připravují těla, aby je v případě potřeby mohly převzít jiné entity. Je to nutné pro dobro celého světa."

Chlapci o tom diskutovali ještě několik dní a někteří z nich došli k závěru, že jejich těla jsou určena, aby se stala hostiteli. Ale pro mne - s ohledem na děsivou předpověď - to nebyla legrace, byla to tvrdá zkouška, s níž jsem musel počítat. Byl to pro mne šok, takový šok, že jsem se málem zbláznil.

Onen učitel byl také fascinován mojí láskou ke kočkám a tím, jak kočky milují mne. Rychle pochopil, že se s kočkami dorozumívám telepaticky. Jednoho dne po vyučování mě uviděl, jak ležím na zemi a na mně sedí čtyři nebo pět chrámových koček. Ten výjev ho rozesmál, a tak mne požádal, abych ho doprovodil do jeho cely. Měl jsem strach, protože jít k lámovi obvykle znamenalo, že mě pokárá za něco, co jsem udělal či neudělal, nebo dostanu práci navíc. Šel jsem tedy v uctivé vzdálenosti za ním až do jeho cely, kde mi pokynul, abych se posadil, a začal mi vyprávět o kočkách.

„Kočky," řekl, jsou nyní jen malí tvorečkové, kteří nedokážou mluvit lidskou řečí, jen telepaticky. Před mnoha a mnoha lety, ještě před tímto kolem existence, však kočky osídlily celou planetu. Byly velké téměř jako poníci, mluvily spolu a předními tlapkami, jimž říkaly ruce, mohly vykonávat různé činnosti. Zabývaly se zahradničením a většinou to byly vegetariánky. Žily v lesích a; ve velkých stromech měly své příbytky. Mnoho druhů stromů totiž tenkrát vypadalo úplně jinak než dnes, některé z nich měly v kmeni dutinu, jakousi jeskyni, v níž kočky mívaly svá obydlí. Byly v teple, chráněné před ostatními bytostmi a žilo se jim pospolu dobře. Ale nic není dokonalé, poněvadž pokud nějaký živočišný druh nemusí bojovat o svoje přežití, nic ho nepodněcuje, aby se dále rozvíjel, začne degenerovat."

Usmál se na kočky, jež přišly za mnou a posadily se kolem mne, a pokračoval: „To se tedy stalo našim kočičím bratrům a sestrám. Kočky byly příliš šťastné a spokojené, o nic nemusely usilovat, nic je nehnalo k vyšším cílům. Nemusely se o nic starat. Byly jako ti ubožáci, jež jsme viděli nedávno, co přišli o rozum. Stačilo jim jen ležet pod stromem a nechat věci plynout, jak se jim zachce. Kočky byly neměnné a být neměnný znamená být neúspěšný. Proto je Zahradníci Země zničili jako plevel a nějaký čas nechali Zemi ladem. Po čase byla Země opět ve stavu, kdy zde mohly žít jiné bytosti. Ale kočky - inu, jejich chyba byla, že neudělaly vůbec nic, ani dobrého, ani zlého. Prostě jen existovaly. Proto byly na Zem poslány znovu, tentokrát však jako malí tvorové, aby se poučily. Byly sem poslány s vnitřním vědomím, že to ONY kdysi bývaly dominantní druh. Proto jsou tak odtažitě a velmi opatrně si vybírají, s kým se spřátelí. Byly sem poslány, aby splnily určitý úkol.

Musí pozorovat lidstvo a jeho vzestup, či pád. Kočky mohou všude, všechno vidí, všechno slyší, a protože nedokážou lhát, zaznamenávají všechno přesně tak, jak se to děje."

Vím, že jsem se tenkrát dost bál. Copak si asi kočky myslí o mně? Ale pak jeden starý kocour, vítěz mnoha bitev, začal vrnět. Vyskočil mi na ramena a svojí hlavou drcnul do mé a já jsem věděl, že je všechno v pořádku a že mě nepovažují za tak špatného.

Jednou jsem ležel na břiše na své dece na podlaze na ošetřovně, protože jsem utrpěl těžké popálení na levém stehně. Dosud tam mám jizvy a mám kvůli popálenině potíže. Ležel jsem tedy na břiše, protože jsem nemohl ležet na zádech, když vstoupil můj oblíbený láma a řekl mi: „Lobsangu, až se uzdravíš a budeš se moci hýbat, vezmu tě na vrchol jisté hory. Něco ti tam ukážu. Planeta se mnohokrát změnila. Pevnina se změnila, moře se změnila, hory vyrostly. Ukážu ti věci; jež za posledních sto let vidělo nanejvýš deset lidí z celého Tibetu. Takže si pospěš a uzdrav se, čeká na tebe něco moc zajímavého.“

Za několik měsíců mě můj průvodce, láma Mingyar Dondup, jenž pro mne znamenal mnohem víc než matka, otec a bratr, vedl po cestičce do hor. Jel několik kroků přede mnou na statném koni a já jsem za ním klusal na poníkovi, který na mě dával větší pozor než já na něj. Poznal, že jsem špatný jezdec, a já jsem poznal, že je to koník, jenž pozná špatného jezdce. Bylo mezi námi něco, čemu jsem později říkal ozbrojená neutralita, cosi jako - když ty nic neuděláš, já taky nic neudělám. Museli jsme spolu nějak vycházet. Jeli jsme tedy stezkou dál a dál, až můj průvodce konečně zastavil. Naklonil jsem se a sklouzl jsem z poníka. Otěže jsme nechali volně viset, ani kůň, ani poník by se nezatoulali, na to byli příliš dobře vycvičení.

Můj průvodce rozdělal oheň a usadili jsme se ke skrovné večeři. Chvíli jsme si jen tak povídali o kráse nebe nad svými hlavami. Byli jsme ve stínu hory, kolem nás se rozprostírala temně purpurová tma a pomalu halila údolí Lhasy, zatímco Slunce zapadalo za západní

hřebeny hor. Za chvíli byla úplná tma, kromě mihotavých světýlek lamp v oknech domů a klášterů, a kromě tisíců hvězd na obloze.

Nakonec můj průvodce prohlásil: „Nyní je čas jít spát, Lobsangu, dnes v noci tě nebudou rušit žádné bohoslužby, ani ráno tě žádná bohoslužba nevbudí. Dobře se na zítřek vyspi, protože zítra uvidíš věci, o nichž se ti dosud ani nesnilo." Pak se zachumlal do deky, schoulil se na bok a usnul. Já jsem se ještě chvíli vrtěl a snažil se vyhloubit si ve skále důlek, protože mě popálená kyčel po dlouhé jízdě bolela, ale nakonec jsem se otočil na břicho a také jsem usnul.

Přišlo jasné ráno. Z výšky hor bylo fascinující sledovat, jak sluneční paprsky podobné ohnivě zlatým prstům zbarvují horské velikány na západní straně údolí. Na okamžik to opravdu vypadalo, že jsou hory v jednom ohni. Stáli jsme s mým průvodcem vedle sebe a pozorovali jsme tu nádheru a pak jsme se oba naráz otočili a usmáli se na sebe.

Po lehké snídani - každá snídaně mi připadá příliš lehká! - jsme napojili koně v horské bystrině, nakrmili je žrádlem, jež jsme s sebou vezli a svázali je k sobě, aby mezi sebou měli asi deset metrů rozestup. Měli tak dostatek prostoru, aby se mohli v klidu popásat.

Láma Mingyar Dondup vyrazil nahoru po úbočí hory. Zastavil se u obrovského balvanu a řekl: „Na svých cestách uvidíš různé věci, jež mohou vypadat jako kouzlo, Lobsangu. Tady máš první příklad." Otočil se a k mému úžasu tam najednou nebyl. Prostě mi zmizel před očima. Pak jsem odněkud uslyšel jeho hlas. Vybízel mě, abych postoupil dopředu. Když jsem udělal krok, zjistil jsem, že to, co vypadalo jako cár mechu táhnoucí se po skále, jsou ve skutečnosti volné liány. Láma je držel rozhrnuté, abych mohl projít. Pak šel dál a já jsem ho celý užaslý následoval. Vypadalo to jako široký tunel, někudy sem pronikalo světlo, ale nedokázal jsem určit odkud. Spěchal jsem za svým průvodcem, vyčítal jsem si, že se mi opět

ztratil z očí. Uvědomoval jsem si, že jestli se příliš opozdím, mohl bych se v horském tunelu ztratit.

Šli jsme dál, občas byla taková tma, že jsem se musel rukou lehce dotýkat stěny. Nemusel jsem se bát, že bych narazil hlavou do skály, protože láma byl mnohem vyšší než já, a jestliže měl dost prostoru on, pak já také.

Asi po půl hodině chůze tunelem, kde se střídala zatuchlá místa s mrtvolným zápachem a místa, kde vál svěží horský vánek, jsme došli na světlé místo. Můj průvodce se zastavil. Došel jsem k němu a rozhlédl se. Sotva jsem vzrušením popadal dech. Ocitli jsme v jakési komnatě, široké přibližně patnáct až dvacet metrů. Na stěnách byly zvláštní rytiny, jimž jsem nerozuměl. Byly tu rytiny velmi podivných lidí oděných ve zvláštních šatech, které je zakrývaly od hlavy až k patě, přesněji od krku až k patě, protože na hlavách měli cosi, co vypadalo jako průhledná Zeměkoule. Vzhlédl jsem ke stropu a spatřil jsem obrovskou krychli, na jejímž konci jsem viděl plout oblaka.

Tok mých myšlenek přerušil láma: „Toto je velmi zvláštní místo, Lobsangu. Před mnoha tisíci lety existovala na Zemi velmi mocná civilizace známá jako Atlantida. Lidé západního světa, mezi něž za pár let přijdeš, znají Atlantidu jen jako legendu, jako představu, již si vysnil velký vypravěč. Bohužel ti musím říct, že si mnozí lidé budou myslet, že ty sis své vlastní zážitky také vysnil. Ale nezáleží na tom, jak moc o tobě budou pochybovat, nezáleží na tom, že ti neuvěří, ty budeš znát pravdu, ty budeš vědět, co jsi skutečně prožil. A zde v tomto místě máš důkaz o existenci Atlantidy.“

Otočil se a kráčel dál tím podivným tunelem. Chvíli jsme postupovali černočernou tmou, těžko se nám dýchalo v zatuchlém ovzduší. Potom opět zavál čerstvý vzduch a za chvíli jsme před sebou uviděli záblesk světla. Pospíšil jsem si za svým průvodcem a opět jsme se zastavili v rozlehlé místnosti.

Zde bylo ještě více podivných věcí. Někdo tu do skály vysekal police, na nichž byly různé zvláštní výrobky, o nichž jsem netušil, k čemu by mohly být. Lehce jsem se dotkl několika z nich. Připomínaly mi nějaké stroje. Byly tu velké kotouče s podivnými rýhami. Některé kotouče měřily téměř dva metry v průměry a vypadaly, že jsou z kamene, jejich povrch byl zvlněný a uprostřed byl otvor. Nedávalo mi to smysl. Nechal jsem tedy zbytečného hloubání a začal jsem zkoumat malby a rytiny, jež zdobily stěny komnaty. Byly to zvláštní obrázky, veliké kočky, které chodily po dvou nohách, domy ve stromech, v nichž se choulily kočky, jakési věci, jež pluly vzduchem, a pod tím vším lidské postavy, které si na všechny tyto věci ukazovaly. Bylo toho na mne moc, až mě z toho rozbolela hlava.

Můj průvodce řekl: „Toto jsou cesty, jež sahají až na konec Země. Země má páteř, stejně jako my, Lobsangu; ale páteří Země je skála. My máme ve své páteři tunel vyplněný tekutinou; jímž prochází mícha; Toto je páteř Země a tento tunel vytvořili lidé Atlantidy, když zjistili, jak přimět skálu, aby tekla jako voda, aniž by potřebovali teplo. Podívej se na tu skálu," zaťukal na stěnu. „Je speciálně vytvrzená. Kdybys vzal velký kámen a hodil ho na stěnu, nic by se jí nestalo, ten kámen by se o ni nejspíš roztránil. Hodně jsem cestoval a vím, že tato kamenná páteř sahá od severního až k jižnímu pólu.“

Sedli jsme si na zem přímo pod otvorem, který se táhl až na povrch a jímž jsme nad sebou viděli temnou oblohu.

„Lobsangu," oslovil mne můj průvodce, „na Zemi je mnoho věcí, jímž lidé nerozumí, a také je mnoho věcí v zemském nitru, protože - oproti všeobecnému přesvědčení - Země je ve skutečnosti dutá a uvnitř žije další lidská rasa. Jsou na mnohem vyšší úrovni než my a občas se někteří z nich vydávají na zemský povrch ve zvláštních vozech.“ Láma ukázal na jednu z podivných věcí na obrázku na stěně

a pokračoval. „V těchto vozech vyjíždějí z nitra Země a pak létají ve vzduchu kolem a sledují, co lidé dělají, aby si byli jisti, že jejich bezpečnost neohrožuje někdo z lidí, jimž říkají ‚vnější lidé‘.“

Pomyslel jsem si, že žít uvnitř Země je dost podivné, protože tam musí být příšerná tma. Nechtěl bych žít ve tmě, lampy se nemohou vyrovnat slunečnímu světlu. Láma se mým nápadům jen zasmál a řekl: „Ach, uvnitř Země není tma, Lobsangu. Mají svoje vlastní Slunce, ale je menší a slabší než to naše. Mají toho mnohem víc než my a jsou také mnohem inteligentnější. Časem se o lidech z nitra Země dozvíš ještě víc. Pojd'!“

Vstal a vyrazil dál do tunelu, který se stácel doprava a klesal níž a níž. Zdálo se, že nekonečně dlouho kráčíme tmou, ale pak mě můj průvodce zarazil na místě. Slyšel jsem, že něco kutí, a pak se ozval zvuk, jako by se pohybovala skála. Vzlétlo několik jisker od křesadla.

Láma zapálil troud, rozfoukal plamínek a zapálil pochodeň, jež vzplála a ozářila prostor jasným světlem.

Průvodce natáhl paži s pochodní a přivolal mě k sobě. Pak ukázal na stěnu před námi. Tunel skončil a před námi byl naprosto hladký, neproniknutelný povrch, který se třpytil v mihotavém světle. „Lobsangu,“ promluvil můj průvodce, „tohle je tvrdší než diamant. Před lety jsem tu byl s několika dalšími lidmi. Zkoušeli jsem diamantem udělat rýhu a zničili jsme diamant. Tudy vede cesta do světa uvnitř Země. Myslíme si, že lidé z nitra Země zapečetili vchod, aby ochránili svoji civilizaci před potopou, jež kdysi postihla celou Zemi. Věříme, že kdybychom vchod otevřeli, kdybychom ho dokázali otevřít, lidé z nitra by nás zničili za to, že jsme se opovážili narušit jejich soukromí. My, vyšší lámové jsme sem několikrát přišli a zkoušeli jsme s nimi komunikovat pomocí telepatie. Dostali naše vzkazy, ale odpověděli nám, že s námi nechtějí nic mít. Řekli nám,

že jsme agresivní, že jsme jen hloupé děti, které chtějí zničit svět, zničit mír; Telepaticky nám řekli, že nás neustále hlídají, a pokud to bude nutné, tak zasáhnou. Dál už jít nemůžeme, tohle je konec, průchod mezi vnějším a vnitřním světem je zablokovaný. Vrátime se do místnosti."

Opatrně uhasil světlo a vydali jsme se zpátky na místo, kam dopadalo denní světlo otvorem ve stropě místnosti v tunelu.

V místnosti láma ukázal k tunelu, jenž vedl jiným směrem a řekl: „Kdybychom měli čas a sílu, tímto tunelem bychom došli až na jižní pól. Někteří z nás ušli míle a míle, měli jsme s sebou jídlo a v noci jsme spali. Putovali jsme přes půl roku, občas jsme vyšli větracím otvorem na povrch a zjistili jsme, že jsme v cizí, neznámé zemi, ale nechťeli jsme se prozradit. Východy byly vždy velmi pečlivě zamaskované."

Sedli jsme si a najedli se. Byli jsme na cestě už docela dlouho a cítil jsem se vyčerpaný. Můj průvodce však nejevil žádné známky únavy. Neustále mi něco vyprávěl. „Když jsem byl v učení jako ty, prošel jsem obřadem Malé smrti a dostal jsem možnost nahlédnout do ákášických záznamů. Spatřil jsem věci, jež se děly v minulosti, a viděl jsem, že Tibet býval příjemné místo s dostatkem vody na mořském pobřeží. Bylo tu docela horko a rostly tu rostliny s mohutnými listy, palmy a všelijaké ovocné stromy, které jsem neznal. Viděl jsem vážně úžasnou civilizaci, viděl jsem podivná plavidla na obloze, viděl jsem lidi s kuželovitými hlavami, kteří tu žili, pracovali, bavili se, milovali se, ale také válčili. Pak jsem v záznamu viděl, že se celé území otřáso, obloha zčernala, oblaka byla temná jako noc a létaly blesky. Zem se zachvěla a otevřela se. Všechno bylo v plamenech. Pak se moře nahrnulo do nového otvoru v zemi a ozývaly se ohlušující výbuchy, jeden výbuch za druhým. Zdálo se, že se Slunce zastavilo a Měsíc nevyšel. Někteří lidi

spláchly obrovské vlny, další lidé uhořeli v plamenech, jež se objevily odnikud, oheň fialově svítil, když spaloval lidské maso a holé kostry se hroutily k zemi.

V dalších dnech byl chaos ještě větší, ačkoliv se to zdá být nemožné. A pak přišla ničivá, spalující exploze, všechno shořelo, všechno bylo černé jako saze z máslových lamp."

„Po čase, který nedokážu přesně určit," pokračoval láma ve vyprávění, „začala tma ubývat, objevilo se slabé světlo, které postupně sílilo, až bylo normálně světlo jako ve dne. Nevím, jak dlouho to trvalo, byl jsem zcela ochromen hrůzou. Pak jsem uviděl úplně jinou krajinu, moře zmizelo, ze tmy se vynořil prstenec hor a obklopile místo, kde se kdysi nacházelo město, jež bylo součástí vyspělé civilizace. Ohromeně jsem se rozhlédl, moře bylo pryč, místo něj tu byly mohutné hory. Pochopil jsem, že se nyní nacházíme o tisíce metrů výše, a přestože jsem sledoval jen ákášický záznam, cítil jsem, že je tu zvláštní vzduch, nebyla tu ani známka života, vůbec nic. Pak obraz zmizel a já jsem se ocitl zpátky v přítomnosti, v hlubinách Potály, kde jsem se účastnil obřadu Malé smrti a kde jsem se dozvídal tolik informací."

Ještě chvíli jsme seděli a přemítali o minulosti a pak mi můj průvodce řekl: „Vidím, že medituješ, nebo se snažíš medítovat. Existují dva skvělé způsoby meditace, Lobsangu. Musíš být klidný a spokojený. Nemůžeš medítovat, jestliže máš rozrušenou mysl a jestliže jsou kolem další lidé. Musíš být bud' úplně sám, nebo pouze s někým, koho miluješ. Musíš se vždy dívat na něco černého, nebo na něco bílého. Kdyby ses díval na zem, mohlo by tě vyrušit zrno písku nebo nějaký hmyz; Abys mohl úspěšně medítovat, musíš soustředit svůj pohled na něco, co nepřitáhne tvoji pozornost, něco úplně černého, nebo čistě bílého. Tvé oči budou po chvíli unavené z té prázdnoty a jakoby se odpojíte od mozku. Pak se tvůj mozek může

v klidu zabývat záležitostmi ve tvém podvědomí. Jakmile dokážeš ovládnout i své podvědomí, můžeš začít meditovat. Zjistíš, že při tomto druhu meditace se ti zostrily smysly a zlepšilo vnímání, to je jediná správná meditace. Později se setkáš s dalšími sektami, jež využívají meditaci, ale to není meditace, jak ji známe a provádíme my. Členové těchto sekt si na meditaci pouze hrají, a to je k ničemu."

Vstal a pobídl mě: Čas pokročil, musíme se vrátit. Budeme muset přespát v horách ještě jednu noc, protože už je příliš pozdě na cestu do Čagpori."

Láma vyrazil z tunelu a já jsem vyskočil na nohy a uháněl za ním. V žádném případě jsem nechtěl zůstat na místě, kde se mohou kdykoliv objevit „vnitřní lidé" - nebo jak si to vlastně říkají - a unést mě dovnitř, do svého světa. Vůbec jsem netušil, jací jsou, jestli bych se jim líbil, a rozhodně jsem nechtěl zůstat sám na takovém tmavém místě. Pospíšil jsem si tedy za svým průvodcem a brzy jsme se dostali ke vchodu, kudy jsme vešli do tunelu.

Kůň a poník v klidu odpočívali, tak jsme si sedli vedle nich a připravili si jídlo. Slunce již zapadalo a většina údolí již byla zahalena v šeru. Byli jsme velmi vysoko, proto jsme ještě viděli poslední paprsky, ale Slunce rychle mizelo za horami, kde pokračovalo ve své pouti, aby svítilo druhému konci světa. Ještě chvíli jsme si s lámou povídali a potom jsme se zachumlali do svých přikrývek a uložili ke spánku.

KAPITOLA PÁTÁ

Život v Čagpori byl hektický. Překvapilo mě množství věcí, jež jsem se musel naučit. Vše o bylinách – kde rostou a kdy se mají sbírat. Vězte, že byliny nasbírané v nevhodnou dobu jsou k ničemu, to je jedno z největších tajemství bylinkářství. Rostliny či jejich listy, kůra nebo kořeny se musí sbírat v době, kdy mají největší účinnost, a tato doba trvá pouhé dva až tři dny. Dokonce i Měsíc a hvězdy musí být ve správném postavení. Člověk musí být při sběru klidný, protože - jak mi bylo řečeno - pokud má sběrač špatnou náladu, všechny byliny znehodnotí.

Nasbírané byliny se musí usušit. To není jen tak. Léčivé jsou totiž jen některé části rostlin. Někdy stačí uštípnout jen konečky listů, někdy je potřeba i stonek nebo kůra. A s každou rostlinou se musí zacházet určitým způsobem a jednat s respektem.

Obřadně jsme si umyli ruce a pak jsme rukama drtili kůru na prášek. Potom Jsme všechno rozprostřeli na pečlivě vydrhnutou podlahu a nechali jsme přírodu, aby při sušení zapečetila v bylinách jejich sílu.

Připravovali jsme bylinkový čaj, tedy nálev z bylin. Nikdy jsem nepochopil, jak lidé dokážou vypít něco tak odporně nechutného. Zjevně však platí, že čím odpornější chuť a čím horší zápach, tím větší léčivé účinky. Podle svého vlastního pozorování bych řekl, že ta pekelná medicína funguje tak, že se ubohý pacient raději uzdraví, než aby musel pít něco tak hnusného. Je to, jako když jdete k zubaři, ale bolest náhle zmizí, takže stojíte u dveří a váháte, jestli máte jít dál, nebo ne. Připomíná mi to jednoho vyděšeného mladého muže - ženicha, jenž doprovázel svoji velmi těhotnou nevěstu do nemocnice, protože „přišel její čas“. Na recepci se jí zeptal: „Šmankote, miláčku, seš si opravdu jistá, že tam kvůli tomu chceš jít?“

Byl jsem zvláštní student, musel jsem se toho naučit mnohem víc a rychleji, proto jsem nepobýval pouze v Čagpori. Dost času jsem také studoval v Potále. Zde mě nejvzdělanější lámové učili každý svému oboru. Studoval jsem různé druhy lékařství. Učil jsem se také akupunkturu a za několik let, když jsem získal řadu zkušeností, jsem došel k závěru, že akupunktura je vážně úžasná věc a lidem z východu, kteří jsou na ni odmalička zvyklí, skutečně pomáhá. Ale jak jsem zjistil v Číně, jestliže nabídnete akupunkturní léčbu západním skeptikům, jsou bohužel zaslepeni svojí nedůvěrou vůči všemu, co nepochází z jejich „konce světa“.

Hluboko pod Potálou byly tajné posvátné stezky, jež vedly do hluboké jeskyně, v níž se nacházelo zvláštní jezero. Dozvěděl jsem se, že je to pozůstatek moře z dávných dob, kdy Tibet býval příjemnou krajinou u moře. Také jsem tu viděl pozůstatky života z té doby, kostry podivných a fantastických tvorů. Později jsem zjistil, že to byli dinosauři, mastodonti a další exotická zvířata.

Na několika místech jsem objevil kamenné desky, v nichž se skrývaly zkameněliny mořských chaluh, a někdy dokonce dokonale zachované otisky pradávných ryb. Zkameněliny byly posvátné, jakožto vzkazy z minulosti.

Pouštění draka bylo umění, v němž jsem vždy exceloval. Jednou za rok jsme šli do hor, abychom nasbírali vzácné byliny a trochu si odpočinuli od náročného života v klášteře. Někteří z nás - ti bláznivější - létali na dračích padácích. Napadlo mě, jestli to není létání, o němž se zmiňovala moje věštba, ale pak jsem si uvědomil, že to určitě není ono, protože takový drak se drží za provázky, a pokud by se provázky přetrhly nebo se vyvlékly, drak by spadl a člověk, jenž na něm létal, by zahynul.

Také jsem několikrát rozmlouval s Jeho Svatostí, třináctým dalajlámou, cítil jsem k němu obrovský respekt a lásku. Věděl, že

Tibet bude za několik let zotročen, ale „bohové to tak předpověděli“ a bohové se musí poslušovat. Neexistuje možnost obrany, protože v Tibetu nejsou žádné pořádné zbraně. Nemůžete se postavit člověku s puškou, pokud vše, co máte, je modlitební mlýnek a šňůra s praporky.

Dalajláma mi dal spoustu příkazů a pokynů, ale také spoustu rad a doporučení. Dal mi také lásku a porozumění, což mi mí vlastní rodiče odepřeli, a já jsem se rozhodl, že se budu snažit ze všech sil, abych všechno zvládl.

Občas jsem se setkal se svým otcem. Pokaždé se na mne díval s chladným výrazem v obličeji, jako bych byl nejnižší z nejnižších, pod jeho úroveň. Jednou, krátce před koncem svého pobytu v Potále, jsem navštívil své rodiče. Znechutilo mne, jak se mnou matka jednala formálně, chovala se ke mně, jako bych byl jen cizí láma na návštěvě. Otec, věrný svému přesvědčení, mě ani nepřivítal a zavřel se ve své pracovně. Jašodhara, moje sestra, se na mne dívala, jako bych byl nějaká příšera.

Když jsem pak mluvil s dalajlámou, prosil jsem ho, abych už znovu nemusel domů na návštěvu. Pověděl mi, že příští týden odjízďím do Číny studovat lékařství na univerzitě v Čchung-Čchingu. Prikázal mi, že si musím vybrat nové jméno a nesmím používat své vlastní jméno Rampa, protože by mě mohli unést účastníci čínského povstání a využít mě jako nástroj k prosazování svých zájmů. Tehdy v Číně existovala skupina, která byla odhodlaná svrhnout tehdejší vládu a byla ochotná využít všechny možné způsoby, aby dosáhla svého cíle; proto jsem si musel vybrat nové jméno.

Jak by si mohl chudák tibetský kluk, jenž se sotva ocitl na prahu dospělosti, vybrat čínské jméno, když o Číně vůbec nic neví? Přemýšlel jsem o tom a pak najednou, nečekaně a spontánně, mi v mysli vytanulo jméno. Jméno Kuon Suo, což v jednom čínském

dialektu znamená kněz z kopců. Bylo to dobré jméno, ale někteří lidé - zejména lidé ze západu - měli problém toto jméno správně vyslovit, proto jej začali brzy zkracovat na Ku'an.

Když jsem tedy měl vybrané jméno, mohl jsem s velkou slávou dostat také nové doklady. V Potále mi dali potvrzení o mém vzdělání a postavení, protože - jak mi bylo řečeno a jak jsem si později sám ověřil - lidé ze západního světa nevěří ničemu, co nemají „na papíře“.

Brzy přišel den, kdy jsem se vydal na dalekou cestu do Čchung-Čchingu. Bylo pro mne velmi těžké rozloučit se se svým průvodcem, lámou Mingyarem Dondupem, Věděl, že se již nikdy znovu fyzicky neshledáme, ale ujistil mě, že se budeme často setkávat na astrální úrovni.

Na cestě mě doprovázelo několik strážců, aby mě chránili před čínskými povstalci. Přejeli jsme přes hory a Lhaskou pláň a pak jsme sestoupili do nížiny, jež díky množství kvetoucích rododendronů vypadala jako tropický ráj. Cestou jsme minuli mnoho klášterů a v několika z nich jsme také přenocovali. Byl jsem láma, tedy vlastně opat a uznaná inkarnace, takže kdykoli jsme vstoupili do lámaserie, dostalo se nám zvláštního zacházení. Neměl jsem z tak vstřícného chování moc velkou radost, protože mi to připomínalo těžkosti, jež budu muset přetrpět.

Nakonec jsme překročili hranici Tibetu a dostali jsme se do Číny. Zdálo se, že každá větší čínská vesnice se hemží ruskými komunisty - bělochy, kteří většinou postávali na volském povozu a přesvědčovali dělníky o výhodách komunismu, že Čína patří lidu a že by měli povstat a pozabíjet všechny mocipány: No, však víme, jak to dopadlo a co všechno způsobili.

Dny mýjely a naše zdánlivě nekonečná cesta se blížila k cíli. Bylo to docela otravné, že na mě neustále civěli a dotírali čínští

venkované, protože jsem vypadal jako člověk ze západu. Měl jsem šedé oči, ne hnědé, a moje vlasy byly velmi tmavé, ale ne úplně černé, proto se o mně říkalo, že jsem Rus v přestrojení. Za tu dobu, co žiju na západě, jsem o sobě slyšel už pěknou řádku povídaček. Například mě velmi pobavil příběh, že jsem Němec a do Lhasy mě vyslal Hitler, abych se zde naučil vše o zdejších okultních tajemstvích, které by mohly Hitlerovi pomoci vyhrát válku. Tenkrát jsem vůbec netušil, že nějaký Hitler existuje. Je to dokonalý příklad toho, že lidé na západě věří úplně všemu kromě pravdy. Čím je pravda zřejmější, tím méně jí věří. Ale co se týče Hitlera a Tibetanů, nacisté během války skutečně zajali několik Tibetanů a odvezli je do Berlína, avšak k vítězství ve válce jim to nijak nepomohlo.

Konečně se nám za zatačkou silnice naskytl pohled na starobylé město Čchung-Čching. Město bylo vybudováno na skalách, jež se tyčily vysoko nad soutokem řek Ťia-ling a Jang-c'-tiang, takže město vypadalo při pohledu z dálky jako ostrov. Řeku Ťia-ling jsem již znal.

Ulice Čchung-Čchingu byly stupňovité, dlážděné kameny. Museli jsme vystoupat sedm set osmdesát schodů, než jsme se dostali do města. Ohromeně jsme hleděli do osvětlených výkladů obchůdků, v nichž byly vystavené nevídané věci. Zboží ve výlohách se lesklo, z krámků vycházel hluk, cizinci na sebe pokřikovali, vyhrávala hudba. Nestačili jsme žasnout a já jsem se trásl strachy při myšlence, že v tomto prostředí budu muset strávit ještě dlouhou dobu.

Lezlo mi na nervy, jak byli mí strážci ze všeho vyjevení. Trásl se nervozitou a na všechno zírali s otevřenou pusou a vykulenýma očima. Pomyslel jsem si, že vypadáme jako burani z venkova. Ale pak jsem si vzpomněl, proč tu vlastně jsme. Musel jsem se přihlásit na univerzitu, a tak jsme se k ní vydali. Můj doprovod čekal venku na

nádvoří, zatímco já jsem šel dovnitř, abych se představil a předal obálku s dokumenty, již jsem bedlivě střežil po celou cestu ze Lhasy.

Studoval jsem velice tvrdě, moje forma studia byla jiná, než bylo na univerzitě běžné, proto jsem se musel dvojnásob snažit. Rektor mě varoval, že studium bude dost náročné. Prozradil mi, že on sám vystudoval podle nejnovějšího amerického systému a se svým schopným týmem vytvořil pro studenty kombinaci čínské a americké medicíny a chirurgie.

Bylo to pro mě těžké, protože jsem nevěděl nic o elektřině, ale rychle jsem se všechno naučil. Anatomie byla snadná, protože jsem ji podrobně uměl z doby, kdy jsem pracoval s lamači mrtvých ve Lhasě. Byla to pro mne legrace, když jsme poprvé přišli na pitevnu, kde ležela těla mrtvých, a většině studentů se udělalo špatně, a někteří dokonce omdleli. Stačilo sj jen uvědomit, že mrtví již nemohou vnímat naše amatérské pokusy, jež jsme na nich prováděli, že mrtvá těla jsou jen jako staré, odložené šaty. Zpočátku to opravdu bylo pro mne složité, ale rychle jsem se zařadil mezi nejlepší studenty.

Zjistil jsem, že na univerzitě učí také jeden velmi starý buddhistický kněz. Chtěl jsem se přihlásit na jeho přednášky, ale ostatní studenti mi říkali: „S tím se neobtěžuj, je to starý blázen, je to cvok!“ To mě utvrdilo, že chodit na přednášky „starého blázna“ stojí za to. Opravdu to stálo za to.

Požádal jsem tedy o povolení a byl jsem přijat do jeho kurzu. Jednou před začátkem přednášky jsme seděli a čekali na svého učitele. Když přišel, vstali jsme, jak bylo zvykem, a zůstali stát, dokud nám nepokynul, abychom se posadili. Pak řekl: „Smrt neexistuje.“ Smrt neexistuje, pomyslel jsem si, ach, teď přijde přednáška o okultismu - bude nazývat smrt „přechodem“, což ostatně je. Ale starý učitel nás ještě chvíli napínal, pak se uchechtne! a

pokračoval: „Myslím to doslova. Kéž bychom věděli, jak zařídit, abychom mohli žít nekonečně dlouho. Podívejme se na proces stárnutí a pak, doufám, pochopíte, co mám na mysli.“

Mluvil dál: „Dítě se narodí a roste podle daného vzorce. V určitém věku, který se u každého liší, se jeho růst a vývoj zastaví a od tohoto okamžiku nastává proces stárnutí a degenerace. I vysoký člověk se začne zmenšovat, jak jeho kosti chátrají.“ Rozhlédl se, jestli ho sledujeme, a když uviděl můj mimořádný zájem, přikývl a přátelsky se na mne usmál.

Pak pokračoval: "Lidské buňky se neustále obnovují, takže když se zraníme, náš mozek si pamatuje vzorec, jak ona část těla vypadala před zraněním, a začne vytvářet identické nebo téměř identické buňky, aby opravily poškozenou část. Kdykoliv se pohybujeme, způsobujeme, že se naše buňky opotřebovávají, proto je musíme všechny nahradit. Bez dokonalé paměti bychom nebyli schopni obnovit své tělo v původní podobě."

Znovu se rozhlédl, našpulil rty a řekl: „Jestliže tělo nebo spíše mozek zapomene svůj přesný vzorec, buňky mohou začít růst divoce a neuspořádaně. Těmto zdivočelým buňkám se říká nádorové buňky. Znamená to, že se vymkly kontrole a mozek je nedokáže uspořádat podle daného vzorce. Také existují lidé, kteří mají na svém těle velké výrůstky. Ty jsou způsobeny buňkami, jež rostou chaoticky a mozek je nemůže řídit.“

Učitel se napil vody a pokračoval: "Stejně jako většina z nás, růstové a regenerační centrum v mozku má špatnou paměť. Tisíckrát vytvoří nové buňky a pak zapomene přesný vzorec. S každou další obnovou buněk dojde k odchylce od původního vzorce a tomu říkáme stárnutí. Kdybychom mohli svému mozku neustále připomínat, jakou velikost a tvar má mít každá obnovená buňka, pak by naše tělo od určitého věku vypadalo pořád stejně a pořád by bylo

ve stejné kondici. Byli bychom zkrátka nesmrtelní, nesmrtelní kromě případů, kdy dojde k příliš velkému poškození těla nebo některých buněk."

Přemýšlel jsem o tom a pak jsem si vzpomněl, že můj průvodce, láma Mingyar Dondup mi jinými slovy říkal v podstatě totéž, ale tehdy jsem byl příliš mladý a hloupý, abych tomu rozuměl.

Všechny přednášky byly velmi zajímavé. Měli jsme spoustu předmětů, které se na západě nestudují. Kromě běžného západního typu lékařství jsme se zabývali navíc akupunkturou a léčivými bylinami, ale nebyla to vždy jen samá práce a žádná zábava.

Jednou, když jsem byl se svým kamarádem venku, jsme se vydali k řece, kde jsme uviděli odstavené letadlo. Motor stále běžel a vrtule se točila. Vzpomněl jsem si na draky, na nichž jsem létal a řekl jsem svému příteli: "V sad' se, že s tím dokážu létat." Kamarád se mi jen vysmál, tak jsem řekl: „No dobře, však uvidíš." Rozhlédl jsem se kolem, nikde nebylo ani živáčka, vlezl jsem do toho vynálezu a ke svému vlastnímu překvapení a překvapení svého přítele jsem s letadlem vzlétl. Můj let nebyl zrovna předpisový, akrobatické kousky nebyly dobrovolné a přežil jsem a přistál jen díky tomu, že jsem měl víc štěstí než rozumu.

Létání mě tak fascinovalo, že jsem se opravdu naučil řídit letadlo. A protože jsem byl nadprůměrně dobrý pilot, dostal jsem nabídku, abych se stal důstojníkem čínského letectva. Podle západního systému mé zařazení odpovídalo hodnosti chirurg-kapitán.

Když jsem vykonal pilotní zkoušky, tak, mi velící důstojník řekl, abych pokračoval dál ve studiu a absolvoval také jako lékař a chirurg. Brzy jsem studium dokončil a pak, vyzbrojen docela úředně vyhlížejícími papíry, jsem se chystal opustit Čchung-Čching. Přišla však velice smutná zpráva, jež se týkala mého patrona, Jeho Svatosti

třináctého dalajlámy, a proto jsem se na kratičkou chvíli vrátil do Lhasy.

Osud mě však volal a tak, poslušný příkazů svých nadřízených, jsem zamířil přes Čchung-Čching do Šanghaje. Nějakou dobu jsem byl důstojníkem čínské armády v záloze. Čína v té době měla potíže, protože Japonci hledali záminku k napadení země. Japonští vojáci napadali a ponižovali cizince všemi možnými způsoby v domnění, že cizinci vyprovokují čínskou vládu. Japonci na veřejnosti svlékali muže i ženy donaha a prováděli tělesnou prohlídku pod záminkou, že tito lidé jsou podezřelí ze špionáže a předávání vzkazů.

Viděl jsem jednu mladou ženu a všechno, co musela vydržet. Nahá musela stát dlouhé hodiny uprostřed rušné ulice. Byla skutečně zoufalá, ale kdykoliv se pokusila o útěk, jeden ze strážných ji sprostě bodnul bajonetem. Číňané tomu jen tiše přihlíželi, ale nemohli nic dělat. Nestáli o mezinárodní konflikt. Ale pak jedna stará Číňanka hodila mladé ženě kabát, aby se mohla zakrýt, strážný vyskočil a jednou ranou uťal paži, jež hodila kabát.

Po všem, co jsem viděl, po všem, co jsem vytrpěl, se nestačím divit, že lidé z celého světa usilují o přátelství s Japonskem výměnou za levnou práci. Japonci jsou však kvůli své touze po nadvládě zkázou pro celou Zemi.

V Šanghaji jsem měl svoji soukromou lékařskou praxi a docela se mi dařilo. Kdyby nezačala válka s Japonskem, možná bych si mohl v Šanghaji dobře žít. Ale 7. července 1937 došlo k incidentu na mostě Marka Pola a tento incident odstartoval válku. Byl jsem povolán do armády a poslán do šanghajského doku, abych dohlížel na smontování obrovitého třímotorového letounu, jenž tu byl uložen u firmy, která provozovala civilní osobní lety.

Přišel jsem do doků se svým přítelem a našli jsme letadlo rozmontované na kusy, trup i křídla byly zvlášť, ani podvozek nebyl připojený a všechny tři motory dosud ležely v bednách. Podařilo se mi přesvědčit dělníky, aby vytáhli kusy letadla na volný prostor a tam smontovali letadlo dohromady. Všechno jsem zkontroloval, prozkoumal jsem motory a ujistil jsem se, že je tam správné palivo a správný olej. Postupně jsem motory nastartoval a vyzkoušel je, nechal jsem je běžet na volnoběh a opět je roztočil, provedl jsem ještě několik úprav, než jsem byl spokojený a než jsem si byl jistý, že bez problémů poběží. Popojížděl jsem s letadlem sem a tam, abych si na ně zvykl, protože člověk neřídí třímotorový stroj každý den.

Byl jsem rád, že rozumím všem kontrolkám a docela dobře umím vše ovládat. Potom jsme s přítelem, jenž měl ve mně nezměrnou důvěru, nasedli do letadla a odrolovali jsme na nejvzdálenější konec volného prostoru. Umístil jsem pod kola velké klíny na provazech a dal jsem dělníkům pokyn, aby je vytáhli, až zvednu pravou ruku. Pak jsem otevřel všechny tři klapky, letadlo zaburácelo a roztřásl se. Zvedl jsem ruku, dělníci uvolnili klíny a letadlo se divoce rozjelo po dráze.

V posledním okamžiku jsem zatáhl za knipl a vzlétli jsme. Asi to nebyl úplně správný úhel, ale letěli jsme a ještě hodinu nebo dvě jsme létali kolem; abych si zvykl. Když jsme přistávali, dával jsem si pozor, kterým směrem jde kouř, abych přistál proti větru. Pořádně jsem se při tom zapotil a můj kamarád i přes veškerou svoji důvěru v mé schopnosti také.

Později jsem dostal za úkol přepravit letadlo na jiné místo, kde bylo ve dne v noci střeženo, protože mezi národní brigáda začínala být velmi aktivní a někteří cizinci si mysleli, že si s čínským majetkem mohou dělat, co se jim zachce. Nechtěli jsme, aby zničili i naše velké letadlo.

Na tajné základně pak byl letoun upraven. Místo sedaček byla umístěna nosítka. Na jednom konci vnitřního prostoru byl kovový stůl, jenž měl sloužit pro urgentní operace. Byl konec roku 1938 a nepřítel se blížil k předměstí Šanghaje. Dostal jsem příkaz zavřít svoji ordinaci a přemístit letadlo do bezpečné oblasti, kde ho celé natřeli na bílo, namalovali na ně červený kříž a opatřili nápisy "sanitní letadlo" v čínštině a v japonštině.

Ale i přes nový nátěr a nápisy nebylo letadlu dáno, aby mohlo dlouho a bezpečně létat. Na celou Šanghaj padaly bomby, vzduch byl nasycen štiplavým pachem výbušnin a plný prachu, který dráždil nosní sliznici a pálil v očích a také sedřel barvu z našeho starého Abieho, jak jsme letadlu říkali. Při jednom obzvláště silném výbuchu Abie poskočil a spadl rovnou na břicho, protože tlak vzduchu při výbuchu ulomil podvozek. S velkým úsilím se nám podařilo podvozek opravit pomocí štípaných bambusových tyčí, podobně jako bychom upevnili dlahy na zlomenou končetinu. Projel jsem se s letadlem sem a tam po zemi děravé po dopadu bomb a zdálo se, že opravený podvozek dobře drží.

Zrovna jsme seděli v letadle, když nastal velký rozruch a na naše letiště přišel rozzuřený čínský generál spolu se svými podřízenými. Důrazně nám přikázal, abychom ho dopravili na jisté místo. Nebral ohled na naše tvrzení, že letadlo není schopné letu, dokud nebude pořádně opraveno, ani že jako sanitní letadlo nesmíme podle mezinárodních zákonů převážet ozbrojené osoby. Hádali jsme se, ale generálovy argumenty byly bohužel pádnější. Prostě řekl svým vojákům: "Zastřelte ty muže, protože odmítají splnit vojenský příkaz!" A to by byl náš konec.

Vojáci nastoupili do našeho letadla a naše lékařské vybavení jednoduše vyhodili ven, aby měli více místa a pohodlí. Vyhodili

nosítka, operační stůl, nástroje, materiál, léky, všechno, jako by to byl jen nanicovatý odpad.

Vzlétli jsme a zamířili na místo určení. Po dvou hodinách letu se na nás jako hejno komárů vyřítili Rudí ďáblové, japonské bojové letouny. Nenáviděný rudý symbol jasně zářil na jejich křídlech. Zakroužili kolem našeho sanitního letadla se zřetelnými červenými kříži a pak do nás bezohledně začali pálit. Už tehdy jsem nenáviděl Japonce, ale plamen mé nenávisti se měl brzy rozhořet ještě víc.

Naše letadlo bylo sestřeleno a já jsem byl jediný, kdo přežil. Spadl jsem na nejnechtěnější místo v Číně – do odpadní jímky, kde se shromažďovaly všechny splašky z okolí, a přitom jsem si zlomil oba kotníky.

Přišli si pro mě japonští vojáci a odvěkli mě ke svému nadřízenému. Zacházeli se mnou velice špatně, protože jsem jim odmítl říci jakékoli informace kromě toho, že jsem důstojníkem čínské armády. Zřejmě je to dost rozzuřilo, protože mi vykopli pár zubů, vytrhali všechny nehty a prováděli další věci, abych co nejvíce trpěl. Například mi zavedli do těla hadičky a napustili do mě vodu s pepřem a hořčicí, moje tělo se příšerně nadmulo a velké množství ostrého koření ho uvnitř vážně poškodilo. To je jeden z důvodů, proč dosud trpím bolestmi i po tolika letech.

Nyní ale není potřeba zacházet do detailů, protože pokud to někoho zajímá; může si vše přečíst v mé knize Doctor from Lhasa (Lékař ze Lhasy). Prál bych si, aby si tuto knihu přečetlo co nejvíce lidí, aby pochopili, co jsou Japonci zač.

Potom mě poslali do tábora válečných zajatců pro ženy, protože to bylo považováno za ponižující. Některé ženy byly až z Hongkongu. Mnoho z nich bylo v příšerném stavu kvůli ustavičnému znásilňování.

Mezi Japonci bylo tehdy i několik německých důstojníků, kteří měli Japoncům "radit". Němci si ze zajatkyň vybírali nejhezčí ženy a prováděli s nimi neskutečně perverzní věci. Něco takového jsem ještě neviděl. Němci očividně vynikají nejen ve válčení, ale i v dalších věcech.

Po čase, když se mi zahojily zlomené kotníky a znovu mi dorostly nehty, se mi podařilo utéci. Vydal jsem se na dlouhou a strastiplnou cestu zpět do Čchung-Čchingu. Čchung-Čching dosud nebyl v rukou Japonců a kolegové lékaři dokázali s mým zdravím zázraky. Měl jsem také zlomený nos. I před zlomením byl můj nos docela velký, ale po operaci byl vážně obrovský, a to i na evropské poměry.

Ale válka a násilí japonských okupantů přišly i do Čchung-Čchingu. Opět jsem upadl do zajetí, opět mě mučili, opět mě uvěznili v zajateckém táboře, kde jsem se ze všech sil snažil pomáhat nemocným a zraněným zajatcům. Bohužel byl mezi důstojníky muž, jenž sem byl přeložen z místa, kde jsem byl předtím, a poznal ve mně uprchlého vězně.

A přišlo další mučení. Nadvakrát mi zlomili obě nohy; abych nemohl utéci. Natahovali mě na skřipci. Dostal jsem do dolní části zad hroznou ránu, která mi způsobila takové problémy, že mám zdegenerovanou páteř a nedokážu stát vzpřímeně.

Poté, co se moje zranění zahojila, se mi podařilo znovu uprchnout. Poněvadž jsem se nacházel v oblasti, kde mě lidé znali, zamířil jsem do domu jistých misionářů, kteří byli plni lítosti a soucitu. Ošetřili mi zranění, dali mi narkotika - a poslali pro japonské strážné, protože, jak mi řekli, chtějí chránit svoji misii a já nejsem „jeden z nich“.

Zpátky v zajateckém táboře se mnou zacházeli tak hrozně, až jsem se bál, že to nepřežiju. Ale Japonci chtěli, abych přežil, protože se domnívali, že mám důležité informace, jež jim odmítám dát.

Nakonec bylo rozhodnuto, že jsem jim dosud příliš snadno unikal, a proto mě poslali přímo do Japonska, do vesnice, jež ležela na pobřeží blízko Hirošimy. Opět mě - jakožto lékaře - umístili do zajateckého tábora pro ženy. Ženy pocházely z Hongkongu, Šanghaje a dalších měst a byly zde drženy jako rukojmí, aby mohly být později využity při vyjednávání, protože válka se již nevyvíjela ve prospěch Japonců a vojenští velitelé velmi dobře věděli, že nemají šanci zvítězit.

Jednoho dne se ozvalo vrčení leteckých motorů, země se otřásla a v dálece se objevil obrovský sloupec ve tvaru hříbu, z něhož se valily mraky a šířily se vysoko po obloze. Vypukla panika, strážníci se rozprchli jako vyděšené krysy a já jsem rychle využil při ležitosti, přeskočil jsem plot a utíkal jsem k vodě. Byl tam prázdný rybářský člun. Vlezl jsem do něj a pomocí bidla jsem odstrkal člun do hlubší vody. Pak jsem se vyčerpáním zhroutil na smrduté dno a ztratil vědomí. Odliv stáhl člun na širé moře, ale já jsem ležel po krk ve vodě na dně člunu a nic jsem netušil, dokud jsem nepřišel k sobě. Hlava mi třesla, ale po chvíli jsem pochopil, že se mi opět podařilo utéci.

S bolestí jsem se nadzvedl ze dna člunu a opatrně jsem se rozhlédl. Předpokládal jsem, že Japonci vyšlou rychlé čluny a budou se mě snažit chytit. Ale kdepak, v dohledu nebyl žádný člun, jen nad Hirošimou svítila zlověstná rudá záře. Nebe bylo černé a ze trny padaly všelijaké "věci", krvavě červené kapky, černé saze a černý mazlavý déšť.

Bylo mi špatně z hladu. Na boku loďky jsem našel přihrádku a v ní zatuchlé kusy ryb, jež měly patrně sloužit jako návnada. Na přežití to stačilo a byl jsem vděčný rybáři, že tam návnadu nechal.

Lehl jsem si na sedátko. Bylo mi špatně, loďka se divoce houpala, moře bylo rozbourené, tak velké vlny jsem ještě neviděl, byly velké

skoro jako při podmořském zemětřesení. Rozhlédl jsem se, zmocnila se mě hrůza. Široko daleko nebyla ani jediná známka života.

Normálně by v takový den byly všude kolem rybářské čluny, protože ryby byly pro Japonce hlavním zdrojem obživy. Cítil jsem tíseň. Jako telepat a jasnovidce jsem vnímal zvláštní pocity. Bylo jich tolik a byly tak zmatené, že jsem jim vůbec nerozuměl.

Všude bylo ticho, jen vítr strašidelně skučel. Pak jsem vysoko nad sebou uviděl letadlo, obrovské letadlo. Kroužilo kolem a já jsem si všiml velké čočky letecké kamery, jež mířila dolů. Letoun zřejmě pořizoval fotografie této oblasti, ale nevěděl jsem proč.

Po chvíli se letadlo obrátilo, zmizelo mi z dohledu a já jsem se ocitl opět sám. Neviděl jsem ani ptáky, to bylo divné, protože mořští ptáci často přilétají k rybářským člunům. Ale nikde tu nebyly žádné další čluny, nebylo tu ani živáčka a já jsem měl čím dál podivnější pocit. Nakonec jsem asi omdlel, protože všechno náhle zčernalo. A člun se mnou v bezvědomí na palubě odplouval do neznáma.

KAPITOLA ŠESTÁ

Čas plynul, netušil jsem, jak dlouho jsem se nechal unášet proudem, ale po nějaké době jsem uslyšel cizí hlasy, někdo mě zvedl za ruce a za nohy hodil mě do vody. Voda mě přinutila, abych se probudil a otevřel oči.

Byl jsem u neznámého břehu. Před sebou jsem uviděl dva muže, kteří tlačili můj člun do hloubky a pak do něj naskočili. Potom mě opět přemohl spánek či bezvědomí.

Mé smysly přesto s podivem fungovaly, protože jsem měl náhle pocit, že se kolébám a pak se pohyb zastavil. Po pěti dnech - bylo mi řečeno později - jsem se dostal na pevninu a zjistil jsem, že se nacházím v čist'ouнкé chatrči buddhistického mnicha. Váhavě mi pověděl, že mě očekával. Naše jazyky byly podobné, ne však úplně stejné a občas jsme měli problém, abychom si rozuměli.

Mnich už byl velmi starý, ale míval sny (alespoň tak tomu říkal), že musí zůstat na místě a pomoci "velkému muži, jenž přijde z dálky". Byl tak starý, že se ocitl téměř na prahu smrti. Jeho žlutohnědý obličej byl skoro průsvitný, byl podvyživený, ale někde dokázal sehnat jídlo a po několika dnech se mi vrátily síly. Začal jsem pomýšlet na to, že musím pokračovat ve své životní pouti. Pak jsem se jednou ráno probudil a našel jsem starého mnicha sedět se zkříženýma nohama vedle mého lůžka. Byl mrtvý. Byl studený jako kámen, musel tedy zemřít již předchozího večera.

Přivolal jsem na pomoc několik z lidí z vesničky kde se nacházela mnichova chatrč, společně jsme vykopali hrob a uspořádali jsme mu důstojný pohřeb se všemi buddhistickými obřady. Po pohřbu jsem si vzal všechny zbytky jídla a vyrazil jsem na cestu.

Chůze byla obtížná. Byl jsem mnohem slabší, než jsem si myslel, bylo mi pořád špatně a trpěl jsem závratěmi. Ale nemohl jsem se vrátit. Nevěděl jsem, co se děje, nevěděl jsem, kdo je přítel a kdo nepřítel, komu můžu věřit. Proto jsem se přinutil jít dál.

Po nekonečně dlouhé cestě jsem došel k hranicím. Před celníci posedávali ozbrojení muži. Jejich uniformy jsem poznal podle obrázku, který jsem kdysi někde viděl. Byli to Rusové. Už jsem tedy dokázal určit svoji polohu - byl jsem na cestě do Vladivostoku, velkého ruského přístavu na východě.

Když mě strážci uviděli, vypustili dva obrovské mastify, již se ke mně přihnali se zuřivým vrčením a slintáním, ale pak - k velkému překvapení strážných - na mě začali radostně skákat a vítat mě jako přítele. Nikdo z lidí s těmito psy totiž nikdy nemluvil telepaticky, proto si mysleli, že jsem jeden z nich. Teď tedy kolem mě radostně poskakovali a kňučeli a štěkali. Strážní byli ohromeni, vzali mě dovnitř do svého domku a dali mi jídlo. Vysvětlil jsem jim, že jsem uprchl Japoncům ze zajetí, a protože Rusové byli ve válce proti Japonsku, automaticky jsem byl hned "na jejich straně".

Druhý den mi nabídli, že mě odvezou do Vladivostoku a cestou můžu dohlížet na psy, kteří se museli vrátit do města, protože byli pro strážce hranic příliš divocí a neposlušní. S radostí jsem jejich nabídku přijal a spolu se psy jsem se usadil na korbě. nákladáku a po hrbolaté cestě jsme se kodrcali až do Vladivostoku.

Když jsem ve Vladivostoku odcházel z místní celnice, dolehl ke mně zběsilý řev, štěkot, vytlí a vrčení. Někteří psi z velké smečky hlídacích psů zatoužili po krvi a napadli strážce, již je měli na starosti. Celníci, kteří mě přivezli, pověděli svému kapitánovi, jak si se psy rozumím, a kapitán mě požádal, abych psy uklidnil. Naštěstí jsem to s pomocí telepatie dokázal a přesvědčil jsem psy, že jsem jejich přítel a že se musejí chovat slušně.

Zůstal jsem v táboře se psy asi měsíc, dokud nebyli dobře vycvičeni, a pak jsem dostal povolení jít si svou cestou. Měl jsem neustále nutkání jít dál a dál. Několik dní jsem se potuloval po Vladivostoku a hledal způsob, jak bych se dostal do hlavního města, do Moskvy. Dozvěděl jsem se o transsibiřské magistrále, ale bylo zde nebezpečí, že se do Moskvy chtělo dostat příliš mnoho uprchlíků a podél trati hlídkovali vojáci a zastřeli každého, kdo se držel ojníc.

Naštěstí mi jeden z vladivostockých celníků, s nímž jsem měsíc předtím pracoval se psy, ukázal, jak se vyhnout vojákům, kteří hlídali vlaky, a tak jsem zamířil do Vorošilova, kde už vlaky nikdo nehlídal. Vzal jsem si s sebou do batohu jídlo a čekal jsem na správný vlak. Podařilo se mi schovat se v podvozku vagonu mezi kola, kde jsem se připoutal provazy, dost vysoko nad nápravou, skrytý za nádržkami s mazivem. Vlak se rozjel. Ještě asi deset kilometrů jsem se skrýval v podvozku, než jsem usoudil, že bude bezpečné vylézt z úkrytu. Byla černočerná tma, ani Měsíc nesvítil. S námahou jsem se vyškrábal nahoru, otevřel jsem vagon a vlezl dovnitř.

Asi za čtyři týdny dorazil vlak do Noginsku, malého městečka asi šedesát kilometrů od Moskvy. Zde se mi zdálo vhodné vystoupit, proto jsem počkal, až vlak zpomalí do zatáčky a vyskočil jsem na promrzlou zem.

Šel jsem dál a dál. Podél silnice ležela mrtvá těla lidí, kteří zemřeli hladem. Byl to hrozný pohled. Starší muž, jenž vrávoral přede mnou, se zhroutil na zem. Již jsem se chtěl k němu sehnout, jestli bych mu nemohl pomoci, když někdo zašeptal: "Počkej, kamaráde, jestli se k němu sehneš, policie si bude myslet, že ho chceš okrást, a zastřelí tě. Pokračuj!"

Dorazil jsem do Moskvy, a právě když jsem zíral na Leninův památník, mě srazil k zemi výstřel z pušky. Obstoupili mě sovětští vojáci a kopali do mě, abych se postavil. Vyslyšali mě, ale protože

měli "velkoměstský přízvuk", nerozuměl jsem, co říkají. Nakonec mě odvedli, dva strážní z každé strany a třetí mě dloubal revolverem do zad, do ponuře vyhlížející budovy a strčili mě do malé místnůstky. Zde mě opět dost hrubě vyslyšali. Jak jsem pochopil, v Moskvě se obávali špiónů a mě považovali za špióna, který se pokouší dostat do Kremle.

Po několika hodinách, kdy mě drželi v cele velikosti kamrlíku na košťata, mě naložili do auta a odvezli do věznice Lubjanka. Lubjanka je nejhorší věznice v Rusku, zde se mučí, zde se umírá, mají tu i vlastní krematorium, aby mohli rychle spálit zmrzačená těla a zbavit se tak důkazů.

V malém vestibulu jsem si musel zout boty a jít bos. Vojáci si přes svoje boty natáhli tlusté vlněné ponožky a pak jsme v dusivém tichu pochodovali tmavou, nekonečně dlouhou chodbou.

Ozvalo se podivné syknutí a strážní mě při tlačili obličejem ke zdi a něco mi navlékli přes hlavu. Vůbec nic jsem neviděl, ale cítil jsem, že kolem mě někdo prošel. Po několika minutách mi strhli pytel z hlavy a postrčili mě opět dopředu.

Šli jsme ještě dlouho, ale pak se naprosto bezhlučně otevřely dveře a strážní mě hrubě strčili do temné cely. Upadl jsem a uhodil se do hlavy, protože jsem si ve tmě nevšiml schůdků.

Čas se vlekl neuvěřitelně pomalu. Občas jsem zaslechl řev a jekot.

Po nějaké době přišli dozorcí a pokynuli mi, abych je následoval. Chtěl jsem promluvit, ale jeden dozorce mi dal facku a druhý si přiložil prst na rty, což je univerzální znak pro mlčení. Opět mě vedli dlouhými chodbami do jasně osvětlené výslechové místnosti. Zde mi několik vyslyšajících kladlo stále dokola stejné otázky a poněvadž jsem nezměnil svoji výpověď, dva dozorcí dostali pokyn, aby mě krátce provedli po Lubjance. Vedli mě dlouhými chodbami a

ukazovali mi mučírny, kde právě mučili několik zoufalých nešťastníků, mužů i žen. Viděl jsem tak brutální věci, že se je tu ani neodvažuji zopakovat, protože vím, že by mi to lidé ze západního světa stejně nevěřili.

Zavedli mě do kamenné místnosti, jež vypadala jako stáj. U prázdné kamenné stěny vzadu byly asi metr široké kóje a dozorcí mi ukázali, jak se musí nahý vězeň, muž či žena, postavit do kóje s rukama nataženýma ke - zdi před sebou. Když jsou pak vězni střeleni zezadu do krku, padnou dopředu a všechna krev odeče kanálkem, takže nevznikne žádný nepořádek.

Vězni museli být nazí, protože Rusové považovali za zbytečné, aby ti, již jdou na smrt, měli šaty, které mohou lépe využít živí lidé.

Odtud mě hnali další dlouhou chodbou na místo, jež vypadalo jako pekárna. Rychle jsem pochopil, že to není pekárna, ale spalovna, kde se spalovaly mrtvoly. Když jsme přišli, spalovači právě vytahovali z pece ohořelou kostru, již pak s příšerným křupáním rozdrtili v obrovském mlýnku. Vyrozuměl jsem, že popel a rozemleté kosti se posílají rolníkům jako hnojivo.

Není důvod, abych dále popisoval mučení, jež jsem musel podstoupit. Nakonec jsem se ocitl před třemi důstojníky, kteří měli v ruce papíry, jež podle jejich slov dokládaly, že jsem ve Vladivostoku pomohl několika významným lidem a také že jsem pomohl dceři dalšího důležitého člověka uprchnout z japonského zajetí. Důstojníci rozhodli, že nebudu zabit, ale že mě pošlou do Polska, do Stryje. Do Stryje právě odjíždělo ruské vojsko a já jsem měl jet s nimi jako vězeň a z Polska jsem pak měl být deportován dál. Nakonec jsem však vyrazil mnohem později, protože jsem byl příliš zraněný, než abych byl schopen cesty, a potřeboval jsem čas na uzdravení. Předali mě desátníkovi a dvěma vojínům, kteří mě odvedli na moskevské

nádraží. Byla zima, mráz pálil, ale nedostal jsem žádné jídlo, přestože vojáci se cestou zastavili, aby si nějaké opatřili.

Na nádraží přišel oddíl ruských vojáků a jejich četař oznámil, že rozkazy byly změněny a že místo do Stryje pojedou do Lvova. Naložili mě do vlaku, který se pomalu otřásal a kodrcal až do Kyjeva.

V Kyjevě jsem spolu s několika vojáky přestoupil do vojenského transportéru, přesněji se nás tam namačkalo čtyřicet. Transportér se rozjel, ale řidič byl příliš rychlý a příliš nezkušený, takže narazil do zdi, palivová nádrž vybuchla a transportér začal hořet. Nějakou dobu jsem byl v bezvědomí. Když jsem se probral, právě mě převáželi do nemocnice. Zde mi udělali rentgen a zjistili, že mám zlomená tři žebra a jedno z nich mi protrhlo levou plíci. Levou paži jsem měl zlomenou na dvou místech a levou nohu jsem měl znovu zlomenou v kolenu a v kotníku. Ulomený konec bajonetu mi prorazil rameno a jen těsně minul životně důležité orgány.

Po operaci mě probudila tlustá lékařka, jež mě popleskávala po tváři. Všiml jsem si, že jsem v nemocničním pokoji spolu se čtyřiceti či padesáti dalšími muži. Trpěl jsem nepředstavitelnými bolestmi, ale nedostal jsem žádné léky proti bolesti a nějakou dobu jsem se potácel mezi životem a smrtí.

Dvaadvacátý den mého pobytu v nemocnici přišli do pokoje dva policisté, strhli ze mě přikrývku a zařvali na mne: „Rychle vstávat, budeš deportován, měl jsi odjet už před třemi týdny!“

Odvezli mě do Lvova a řekli mi, že za svoji léčbu v nemocnici musím zaplatit tím, že budu rok pracovat na opravách polských silnic. Pracoval jsem měsíc, seděl jsem u cesty a roztloukal kamení. Ale protože má zranění nebyla ještě úplně zahojená, zkolaboval jsem a vykašlával jsem krev. Odvezli mě do nemocnice, kde mi doktor

řekl, že musím pryč, protože umírám, a on nechce mít problémy s dalším vězněm který umřel, poněvadž tento měsíc už "překročil limit".

Byl jsem tedy vyhoštěn a opět se ze mě stal tulák. Řekli mi, že už nebudu dlouho žít, ale ani tentokrát jsem nezemřel.

Šel jsem po silnici a uviděl jsem nepojízdné auto a vedle něj zoufalého muže. Naštěstí jsem toho věděl o automobilových i leteckých motorech dost, takže jsem zastavil a zjistil jsem, že auto není nijak vážně porouchané a že ho dokážu na místě opravit. Když jsem auto opět zprovoznil, řidič měl takovou radost, že mi nabídl práci. Nebylo na tom nic divného, jak by se mohlo zdát. To auto mě totiž míjelo už předtím. Společně jsme překročili most přes řeku, kde měla stanoviště hraniční stráž. Řidič zastavil na docela dlouhou dobu a sledoval chodce, co dělají a kam jdou. Překročil jsem hranice velice rychle. Ale ten muž mi nabídl práci a já jsem v jeho auře viděl, že je to čestný člověk, aspoň tak čestný, jak si může dovolit. Řekl mi, že potřebuje přepravit auta na různá místa, proto jsem jeho nabídku přijal. Nabízela se mi totiž skvělá při ležitost vidět velkou část Evropy.

Ten člověk se docela dobře vyznal a měl "kontakty". Prohlédl si mé doklady a řekl mi, že s doklady s označením "deportován" se dostanu nanejvýš do vězení. Nechal mě tedy na chvíli čekat u silnice, pak se vrátil a zavezl mě na místo, kde jsem dostal nové doklady, falešný pas a všechny potřebné cestovní dokumenty. Tak jsem se tedy stal jeho řidičem. Vypadal, že má z řízení docela strach, což pro mne bylo samozřejmě výhodné. Jeli jsme do Bratislavy a pak do Vídně. Vídeň je zcela jistě nádherné město, nyní však byla poničená válkou. Zůstali jsme tam asi dva nebo tři dny a já jsem se snažil prohlédnout si celé město. Nebylo to snadné, protože lidé byli vůči cizincům velice nedůvěřiví. Každou chvíli někdo přiskočil k

policistovi a něco mu pošeptal. Policista si zkontroloval zbraň, přistoupil ke mně a vyžádal si mé doklady. Díky tomu jsem se ujistil, že mé falešné doklady byly skutečně jako pravé, protože je nikdy nikdo nezpochybnil.

Z Vídně jsme jeli do Klagenfurtu, kde jsme se zdrželi jen krátce. Čekal jsem asi osm hodin v dešti a pořádně jsem prochládl. Měl jsem také velký hlad, protože jídlo byl na příděl a já jsem neměl správné potravinové lístky. Ale byl jsem zvyklý hladovět, tak jsem se s tím snadno vyrovnal.

V noci jsme přešli do Itálie a zamířili do Benátek, kde jsme - k mé velké lítosti - zůstali deset dní. Deset nešťastných dní. Mám výjimečně vyvinutý čich, a jak každý ví, benátské kanály jsou jako otevřená stoka. Jak by tu taky mohly být kryté stoky, když je celé město zaplavené? Vážně to nebylo místo, kde bych si rád zaplavoval.

Bylo tu mnoho Američanů, kteří měli spoustu peněz a pití. Každý den jsem viděl Američany utratit tolik peněz, z nichž by většina Italů dokázala žít celý rok. Dozvěděl jsem se, že většina zdejších Američanů jsou dezertéři a zde se jim velice dobře daří obchodovat na černém trhu.

Z Benátek jsme pokračovali do Padovy, města prodchnutého historií. Strávili jsme zde týden, můj zaměstnavatel tu musel vyřídit několik obchodních záležitostí a já jsem byl ohromen, kolik tu měl dívek, jež střídal jako ponožky. Nepochybně to bylo díky jeho nabitě prkenici. Ale pak můj zaměstnavatel náhle změnil plány. Přišel za mnou, aby mi pověděl, že musí odletět zpátky do Československa. Ale že prý je tu jistý Američan, jenž o mně všechno ví a chtěl by mě poznat. Zavedl mě tedy k němu.

Američan byl statný muž s odulými rty a dívkou, již zjevně nevadilo, jestli je dostatečně zahalená, nebo ne. Také se zabýval

auty, nákladáky a dalšími stroji. V Padově jsem pro něj jezdil s velkým nákladákem s nákladem různých aut. Některá auta byla zabavena vysoce postaveným nacistům, jiná byla po fašistech, kteří přišli o život. Nevím přesně, co se s těmi auty dělo, ale pravděpodobně je vyváželi do USA, kde vynášela báječné peníze.

Můj nový americký zaměstnavatel chtěl, abych odvezl jedno zvláštní auto do Švýcarska a další do Německa, ale vysvětlil jsem mu, že na to nemám vhodné doklady. Všechny mé argumenty zamítl a prohlásil: "Klídek, já vím, co uděláme. Předevčirem jeden opilý Američan narazil do betonové podpěry a pěkně se o ni rozmázl. Moji lidé se naštěstí dostali k jeho dokladům dřív, než se stačily umazat od krve. Tady je máš." Sáhl do tašky a vylovil štos papírů. Zpozorněl jsem, když jsem uviděl, že patřili lodnímu inženýrovi. Bylo tam všechno, pas, průkaz Námořní unie, pracovní povolení, peníze, všechno. Jen jedna věc byla špatně - fotka.

Američan se smíchy popadal za břicho: "Fotka? Pojd' se mnou, to spravíme." Vytáhl mě z hotelového pokoje a po bezpočtu točitých kamenných schodů jsem došli na podivné místo, následovalo několikero nenápadných zaklepání na dveře, několik tajných hesel a pak jsem se ocitli v zaplivané, špinavé místnosti, kde se poflakovalo několik mužů. Na první pohled bylo zřejmé, že jsou to padělatelé, ačkoliv jsem nedokázal odhadnout, na jakých penězích právě pracovali, ale to nebyla moje věc. Můj zaměstnavatel jim vysvětlil, co potřebujeme. Během chvilky mě vyfotili, vzali si vzor mého podpisu a pak jsme odtamtud rychle zmizeli.

Následujícího večera se ozvalo zaklepání na dveře mého pokoje a vešel člověk, jenž mi přinesl moje nové doklady. Prohlédl jsem si je a bez problému bych uvěřil, že jsem je vlastnoručně vyplnil a podepsal, tak byly dokonalé. Pomyslel jsem si: "Teď, když mám všechny doklady, bych mohl nastoupit na nějakou loď, získat práci

jako inženýr a odjet do USA. Ano, tam bych měl jet, do USA. Takže udělám, co po mně ten chlapík chce, a doufám, že se pak brzy dostanu do nějakého velkého přístavu."

Změna mého přístupu mého nového zaměstnavatele potěšila. Dal mi tedy spoustu peněz a ukázal mi pořádně nadupaný mercedes, který jsem měl odvézt do Švýcarska. Bez problémů jsem prošel celní a imigrační kontrolou. Pak jsem na určené adrese vyměnil auto za jiné a pokračoval jsem do Německa do Karlsruhe, odkud mě poslali do Ludwigshafenu. Ke svému překvapení jsem tam našel svého amerického zaměstnavatele. Měl radost, že mě vidí, protože mu jeho kontakt ve Švýcarsku poslal zprávu, že mercedes byl doručen bez jediného škrábnutí.

V Německu jsme zůstali asi tři měsíce. Vozil jsem různá auta na různá místa, ačkoliv mi to vůbec nedávalo smysl. Neměl jsem tušení, proč ty auta převážím. Ale měl jsem spoustu volného času, tak jsem si nakoupil knihy a studoval jsem lodní motory a povinnosti lodního inženýra. Také jsem šel do Námořního muzea, abych se podíval na modely lodí a lodních motorů. Po třech měsících jsem nabyl jistotu, že mé znalosti lodního inženýrství jsou dostatečné.

Jednoho dne mě můj šéf zavezl na opuštěné letiště. Vystoupili jsme před hangárem a několik mužů běželo otevřít vrata. Uvnitř hangáru bylo vážně dost podivné zařízení. Vypadalo to jako zmeť žlutých kovových podpěr, mělo to osm kol a na jednom konci obrovitou lžici. Na druhém konci byla prosklená budka pro řidiče. Šéf se mě zeptal: „Mohl byste tu věc odvézt do Verdunu?" "Proč ne?" odpověděl jsem. „Má to motor, má to kola, tak to musí být pojízdné."

Jeden z mechaniků mi ukázal, jak nastartovat a jak řídit, a pak jsem si to chvíli zkoušel na prázdné letištní dráze. Přiběhl snaživý policista a vysvětlil nám, že s tím strojem můžeme jet jen v noci a na

druhém konci musí být někdo další; aby hlídal provoz. Než našli dalšího řidiče, trénoval jsem řízení. Když jsem si byl jistý, že se umím rozjet a hlavně, že umím zastavit, vyrazili jsme do Verdunu. Podle německých a francouzských silničních pravidel jsme nesměli překročit rychlost třicet kilometrů za hodinu, proto jsme mohli jet pouze v noci. Poněvadž jsme jeli opravdu velmi pomalu, mohl jsem cestou pozorovat okolí. Viděl jsem zničenou krajinu, ohořelé vraky tanků, letadel a válečných strojů, viděl jsem pobořené domy, z některých zůstala jen jedna zeď. "Válka," pomyslel jsem si. Je to strašné, že se lidé k sobě takto chovají. Kdyby se lidé řídili naším zákonem, žádné války by nebyly. Náš zákon zní: Chovej se k ostatním tak, jak chceš, aby se ostatní chovali k tobě. Takový zákon by určitě zabránil každé válce.

Viděl jsem i krásnou krajinu, nebyl jsem však placený za to, abych se kochal, ale abych bezpečně dopravil tu rachotící hromadu železa do Verdunu. Konečně jsme dorazili do Verdunu. Brzy ráno, ještě než začal být na silnicích velký provoz, jsem zajel do rozlehlého dvora, kde nás čekali. Přiběhl ke mně Francouz, jenž vypadal více méně poctivě, a se zasmušilým výrazem mi řekl: "Odvezte to do Met!" „Ne," odpověděl jsem. "Dostal jsem zapláceno za to, že ten stroj přivezu sem. Nikam jinam s ním nepojedu." K mému překvapení Francouz vytáhl vystřelovací nůž – takový s pružinou, kdy zmáčknete knoflík a čepel vystřelí. Blížil se s nožem ke mně, ale já jsem prošel kvalitním výcvikem. Nestál jsem o to, aby mě pobodal nějaký Francouz, tak jsem provedl menší karatistický chvat, jímž jsem poslal chlapíka k zemi a nůž mu vyklouzl z ruky. Na chvíli zůstal vyjeveně ležet na zádech, ale pak s výkřikem vyskočil na nohy a zmizel v dílně. Za chvíli se na mě vyřítil s ocelovým páčidlem na otvírání beden a snažil se mě udeřit. Klekl jsem na kolena a podtrhnul mu nohu. Zakroutil jsem mu s ní asi o něco silněji, než jsem měl v úmyslu, protože jsem mu zlomil nohu v

koleni. Předpokládal jsem, že mě zatkne policie, ale místo toho mi zaměstnanci dílny provolávali slávu. Pak do dvora vjelo policejní auto a policisté se tvářili docela hrozivě. Když jim však zaměstnanci vysvětlili, co se stalo, policisté mi také pochvalně zatleskali a k mému úžasu mě pozvali na jídlo!

Po jídle mi našli ubytování, a když jsem se zabydlel, přišel za mnou nějaký muž, řekl mi, že už o mně všechno slyšel, a zeptal se, jestli bych nechtěl změnit práci. Samozřejmě že jsem chtěl jinou práci. Zavedl mne tedy do kavárny, kde na mě již čekaly dvě staré dámy, Byly velmi staré, chovaly se velmi nadřazeně a jednaly se mnou, jako bych byl jejich sluha, dokud jsem se neohradil, že nejsem jejich poskok a že s nimi nechci nic mít. Potom se jedna z nich rozesmála a prohlásila, že se jí líbí muži, kteří mají kuráž.

Chtěly po mně, abych je i s jejich úplně novým autem odvezl do Paříže. Proti tomu jsem nemohl nic namítat, chtěl jsem se do Paříže podívat, proto jsem souhlasil. Dámy měly zvláštní požadavek, že cestou nesmíme překročit rychlost pětapadesát kilometrů za hodinu, ale to pro mě nepředstavovalo žádný problém, vždyť jsem právě přijel až z Ludwigshafenu rychlostí třicet kilometrů za hodinu.

Odvezl jsem tedy dámy bezpečně do Paříže a dostal jsem za své služby velmi dobře zapláceno. Dámy chválily mé řídičské umění a nejraději by mě zaměstnaly natrvalo, ale já jsem nechtěl. Dosud jsem nedosáhl svého cíle a rozhodně jsem netoužil vozit staré dámy rychlostí pětapadesát kilometrů za hodinu. Proto jsem jejich nabídku zdvořile odmítl a vydal jsem se hledat novou práci. Lidé, u nichž jsem nechal auto starých dam, mi zařídili ubytování. Přišel jsem tam právě v okamžiku, kdy přijela sanitka. Čekal jsem venku před domem, dokud se vše nevyřeší, a zatím jsem se vypytał, co se stalo. Dozvěděl jsem se, že stěhovák, jenž měl za úkol přestěhovat nábytek do Caen, upadl a zlomil si nohu. Nyní si prý dělá starosti, že přijde o

práci, pokud za sebe nenajde náhradu. Když toho muže nakládali na nosítka, protlačil jsem se k němu a nabídl mu, že za něj můžu udělat jeho práci. Stejně jsem chtěl do Caen jet, a pokud by se stěhovák domluvil se zákazníkem, mohl by dostat za práci zapláceno a já bych odvezl nábytek. Měl z mé nabídky opravdu velkou radost a slíbil mi, že mi pošle z nemocnice vzkaz, jakmile bude ošetřen a dohodne se se svým zákazníkem. Pak ho naložili do sanitky a odvezli.

Prozatím jsem se ubytoval, ale ještě tentýž večer ke mně přišel stěhovákův kamarád, aby mi vyřídil, že je ta práce moje. Pojedu do Caen, kde pomůžu vyložit nábytek a naložit jiný. Stěhovák bude mít peníze a já budu mít práci.

Brzy ráno jsem byl tedy opět na nohou. Přijeli jsme se stěhovacím vozem k jednomu velkému domu v Paříži, kde jsme spolu se zdejším zahradníkem - řidič byl příliš líný a neustále se na něco vymlouval – nakládali nábytek až do večera. Když jsme vyjeli, řidič po chvíli zastavil a řekl mi: „Pojď, budeš řídit, já si zatím trochu zdřímnu.“ Vyměnili jsme si místa a já jsem řídil celou noc. Ráno jsme přijeli do Caen k domu, kde jsme měli nábytek vyložit. Opět jsem všechnu práci udělal sám spolu s jedním členem místního personálu, protože řidič se vymlouvil, že si musí jít něco zařídit.

Odpoledne, když byla práce hotová, se řidič zase objevil a prohlásil, že musíme jet na další místo pro nový náklad. Sedl jsem si za volant a dojel jsem k místnímu nádraží. Zde jsem si posbíral své věd, vyskočil jsem z auta a křikl jsem na řidiče: "Já jsem pracoval celou dobu, teď budeš pro změnu makat ty!" Nechal jsem ho tam a šel jsem na nádraží, kde jsem si koupil lístek na vlak do Cherbourgu.

V Cherbourgu jsem se chvíli jen tak potuloval, než jsem si našel ubytování poblíž doků. Snažil jsem se sprátelit s několika lodními inženýry a nenápadně je popíchnout, aby mě pozvali na loď a ukázali

mi motory. Díky tomu jsem získal spoustu nových poznatků, jež bych se z knih nikdy nenaučil.

Každý den jsem chodil k lodním přepravním společnostem, ukazoval jsem jim své doklady a usiloval o místo druhého inženýra na lodi do USA. Řekl jsem jim, že jsem přijel do Evropy na dovolenou, ale že mi tu ukradli všechny peníze a nyní si musím zpáteční cestu odpracovat. Sice mě všichni litovali, ale práce nebyla žádná. Až mi nakonec jeden laskavý skotský inženýr nabídl místo třetího inženýra na lodi, jež se chystala ještě téhož večera do New Yorku.

Nastoupil jsem s ním na loď a po kovových žebřicích jsme slezli do strojovny. Zde se mne dlouze vyptával, jak stroje fungují a co vím o vedení záznamů, až se nakonec zatvářil spokojeně a řekl: "Pojď, půjdeme za kapitánem a můžeš podepsat smlouvu." Kapitán se na mne zašklebil, vůbec jsem se mu nelíbil a ani on se nelíbil mně, ale podepsali jsme smlouvu a pak mi první inženýr řekl: "Přines si svoje věci. Bereš si první službu, vyrazíme dnes večer." A bylo to. A tak nejspíš poprvé v historii tibetský láma a lékař, který předstírá, že je americký občan, dostal práci na americké lodi jako třetí inženýr.

Osm hodin jsem stál ve strojovně a hlídal chod strojů. Druhý inženýr měl volno a první inženýr měl co dělat, abychom bezpečně opustili přístav, takže jsem nastoupil službu, aniž bych se stihl najíst nebo si alespoň oblékl uniformu. Ale osm hodin služby v přístavu mělo výhodu, že jsem se mohl zatím seznámit s prostředím a prozkoumat všechny kontrolky. Díky tomu jsem nemusel být vyděšený z toho, co se ode mne asi očekává, a byl jsem docela spokojený.

Po osmi hodinách sestoupil po žebříku hlavní inženýr a dal mi volno. Poslal mne, abych se pořádně najedl, protože jsem očividně

umíral hlady. "A vyříd' kuchaři," přikázal mi, "aby mi sem dolů přinesl kakao."

Nebyla to však šťastná loď. Kapitán a první důstojník měli pocit, že velí lodi na lince první třídy, a ne starému otrískanému parníku. Trvali na uniformách, a dokonce na kontrolách našich kabin, což na lodi není obvyklé. Ne, skutečně to nebyla šťastná loď, ale přesto jsme úspěšně zdolali rozbouřený Atlantský oceán a přistáli v New Yorku.

Bylo brzy ráno a mrakodrapy na Manhattanu se třpytili v paprscích slunce. Něco takového jsem dosud neviděl. Při pohledu z moře vypadaly mrakodrapy, jako by se vynořily ze sna. Pluli jsme dál po řece Hudson pod velkým mostem. Uviděl jsem slavnou Sochu svobody, ale k mému překvapení stála obrácená zády k New Yorku, zády k Americe. Byl jsem v šoku. Pomyslel jsem si, že když už nic jiného, tak by v Americe měla být právě svoboda.

Po chvilce strkání a žduchání s malými remorkéry s velkým „M" na komíně jsme konečně zakotvili. Přijela nákladní auta a jeřáby se pustily do práce. Přišel za mnou hlavní inženýr a snažil se mě přesvědčit, abych zůstal na lodi jako druhý inženýr. Ale odmítl jsem, měl jsem té lodi plné zuby, někteří členové posádky byli vážně protivní lidé.

Šli jsme tedy ke kapitánovi do kanceláře, abychom vyřídili všechny formality, a hlavní inženýr mi dal skvělé doporučení, že jsem prokázal skvělé všestranné schopnosti při práci u strojů i vysoké pracovní nasazení, a připojil i zvláštní poznámku, že mi nabízí kdykoliv další spolupráci na jakékoliv lodi, protože jsem prý "výborný kolega námořník".

Inženýrova slova na rozloučenou mě zahřála u srdce, a tak jsem se svými těžkými kufry vyrazil z doků vstříc novému životu. Všude

kolem byla spousta rámusu, hlučná doprava, křik lidí a policistů, bylo to šílené.

Nejprve jsem zamířil k ubytovně pro námořníky. Nebylo to přátelské a pohostinné místo, ale přesto jsem recepčnímu zdvořile poděkoval za klíče od pokoje. Jen na mě otráveně zavrčel: „Neděkujte mi, dělám jen svou práci, nic víc.“

Na ubytovně bylo možné zůstat pouze dvacet čtyři hodin, jen pokud člověk pokračoval v práci na jiné lodi tak osmačtyřicet. Druhý den ráno jsem si tedy opět sbalil kufry, zaplatil nerudnému recepčnímu za nocleh a vyrazil do ulic.

Obezřetně jsem kráčet ulicí, protože upřímně řečeno jsem měl z toho dopravního shonu docela strach. Auta hučela, řidiči troubili, policisté pískali na píšťalky, když tu se proti mně cosi vyřítilo a srazilo mě to na zem. Ucítil jsem praskání svých kostí a pak jsem ztratil vědomí. Opilý řidič se řítí v protisměru a, aby se v poslední chvíli vyhnul nákladňáku, vyjel na chodník a srazil mě.

Probudil jsem se až v nemocnici. Měl jsem zlomenou levou ruku a čtyři žebra poraněná obě chodidla. Přišla za mnou policie a snažila se zjistit co nejvíce informací o řidiči vozidla-jako bych snad byl jeho blízký přítel! Zeptal jsem se jich na své dva kufry, ale jen mi rozjařeně odpověděli: "Ach ne, když jste ležel zraněný na chodníku, ještě než stihla dorazit policie, ze dveří vylezl chlap, ukradl oba kufry a utekl. Neměli jsme čas ho chytat, museli jsme vás dostat pryč z chodníku,' protože jste překážel na cestě."

Život v nemocnici byl poměrně komplikovaný. Kvůli poranění žeber jsem trpěl oboustranným zápalem plic a trvalo mi dlouhých devět týdnů, než jsem se pomalu uzdravil. Ovzduší v New Yorku bylo úplně jiné, než na jaké jsem byl zvyklý, všichni pořád zavírali okna a bylo hrozné horko. Měl jsem pocit, že se brzy udusím.

Nakonec jsem se dostatečně zotavil, abych mohl vstát Po devíti týdnech na lůžku jsem byl velice slabý. Přišla za mnou nemocniční úřednice a chtěla vědět, jak to bude s placením. Řekla mi: "Ve vaší peněžence jsme našli dvě stě šedesát dolarů. Podle zákona vám musíme nechat deset dolarů, proto jsme si vzali dvě stě padesát, ale zbytek musíte doplatit." A dala mi účet na víc než tisíc dolarů.

Byl jsem z toho v šoku a hned jsem si postěžoval muži, jenž se objevil za chvíli, a zjevně to byl vedoucí úředník. Jen pokrčil rameny a odpověděl: "Můžete zažalovat toho člověka, co vás srazil, ale to není naše věc." Připadal jsem si jako blázen. Copak můžu najít člověka, jehož jsem ani neviděl? Namítl jsem, že jsem měl další peníze v ukradeném kufří, ale odpověď zněla: "Tak chyťte toho zloděje a dostaňte z něj svoje peníze." Chyťte zloděje - po devíti týdnech strávených v nemocnici a poté, co se i policie zjevně vzdala jakékoliv snahy toho člověka najít. Už tak jsem byl dost v šoku, ale čekalo mě ještě větší překvapení. Vedoucí úředník mi dal papír a prohlásil: „Nyní vás propouštíme z nemocnice, protože nemáte peníze na další léčbu. Nemůžeme si dovolit držet tady cizince, jestliže nemají na zaplacení. Tady to podepište!"

Šokovaně jsem na něj zíral. První den, kdy jsem mohl po devíti týdnech vstát z postele, po zlomeninách a po oboustranném zápalu plic, mě prostě jen tak vyhánějí z nemocnice. Žádný soucit, žádné pochopení. Doslova mě vyhodili z nemocnice a všechno, co jsem měl, byly jen šaty, které jsem měl na sobě, a deset dolarů v kapse.

Muž na ulici, jemuž jsem vysvětlil, jaký mám problém, jen ukázal palcem směrem k pracovní agentuře. Šel jsem tedy do agentury, a dokonce jsem dostal práci. Práci ve velmi slavném hotelu, tak slavném, že ho znají lidé po celém světě. Mytí nádobí. Plat - dvacet dolarů za týden a jedno jídlo denně. A to jídlo nebylo stejné, jaké dostávali hosté, ale zbytky, které hosté nesnědli nebo co pro ně

nebylo dost dobré. Za dvacet dolarů týdně jsem si nemohl dovolit ani pronajmout pokoj, proto jsem přespával, kde se dalo. U dveří, v průjezdu, pod mostem, skoro každou noc mě probudil kopanec do žeber a hrubý policejní hlas mě vybízel, abych vstal a odešel.

Nakonec se i na mě usmálo štěstí. Dostal jsem práci u jedné rozhlasové stanice. Stal jsem se hlasatelem a na krátkých vlnách jsem promlouval k celému světu. Pracoval jsem v rádiu šest měsíců a během té doby se mi podařilo získat doklady a všechny věci, které jsem nechal u přátel v Šanghaji. Mezi doklady byl i pas vydaný britskými úřady a britská koncese.

Ale i tak jsem měl pocit, že jako rozhlasový hlasatel ztrácím čas a nesoustředím se na svůj životní úkol. Přestože jsem nyní vydělával sto deset dolarů týdně, rozhodl jsem se, že se musím posunout dál. Zůstal jsem v rádiu tak dlouho, dokud za mě stanice nenašla vhodného nástupce, jehož jsem ještě dva týdny zaučoval, a pak jsem odešel.

Naštěstí jsem hned objevil inzerát, že hledají řidiče. Odpověděl jsem na inzerát a okamžitě jsem byl přijat. Dostal jsem auto, které jsem měl odvézt do Seattlu. Není nutné, abych podrobně popisoval celou cestu až do Seattlu. Stačí jen říci, že jsem dojel v pořádku až do cíle a dostal jsem mimořádnou odměnu zato, že jsem odevzdal auto bez jediného škrábnutí.

A pak jsem se dostal do Kanady.

Tak končí Kniha druhá, kniha o prvním období.

Knih třetí

KNIHA PROMĚN

*"Necht' se zbaví svého utrpení ti,
kdož opustili lidský svět."*

*"Neoslovujte jménem, neboť jmenovat ty, kdož
vkročili do této říše, znamená narušovat jejich klid. "*

*"Pročez ti, kdož jsou oplakáváni, trpí za ty, kdož
truchlí."*

"Necht' zavládne mír."

*I to má smysl, že zákon urážky je takový, jaký je!
Proto vám říkám - nikoho nejmenujte.*

MÍR S VÁMI!

KAPITOLA SEDMÁ

Nyní je vhodná chvíle, abych popsal, jak jsem se dostal do Kanady. Putoval jsem přes Skalnaté hory až do Winnipegu, do Thunder Bay, Montrealu a Québecu. Předtím to zvládly tisíce lidí, desítky tisíc lidí. Ale pro mne to byl neobvyklý zážitek, o němž mohu psát až teď.

Během cesty přes Kanadu jsem pochopil, že se musím ještě vrátit do Anglie. Byl jsem přesvědčený, že můj úkol, který musím splnit, začíná v Anglii, na místě, jež jsem předtím viděl jen z lodi, když jsme vyplouvali z Cherbourgu přes kanál La Manche, než loď zamířila do USA. V Québecu jsem si opatřil všechny potřebné

doklady jako pas, pracovní povolení a další. Také jsem získal průkaz Námořní unie. Není nutné zacházet do detailů, jak se mi to všechno podařilo. Již v minulosti jsem říkal byrokratům, že jejich stupidní systém akorát dusí lidi, kteří své doklady získali legitimní cestou. Ve svém případě musím zdůraznit, že jsem měl problém se vstupem do cizí země pouze jedinkrát, a to pouze v případě, kdy jsem měl doklady v pořádku. Zde v Kanadě, kde jsem měl větší volnost pohybu a mohl jsem kdykoliv do USA, jsem měl se svými doklady neustále problémy, pokaždé bylo něco špatně, pokaždé se imigrační úředník musel kvůli něčemu hádat. Byrokrati jsou jen paraziti, měli bychom je rozmáčknout jako vši. Hej! To je dobrý nápad, nemyslíte?

Odjel jsem tedy do Montrealu, kde jsem dostal práci na lodi jako lodní dělník: Plat nebyl moc dobrý, ale pořád to bylo lepší než nic. Potřeboval jsem, se dostat do Anglie a neměl jsem peníze na lístek.

Práce nebyla moc těžká, většinou jsem přeskupoval náklad a zatloukal víka beden. Brzy jsme již proplouvali Lamanšským průlivem a Solentskou úžinou směrem k Southamptonu. Zrovna jsem neměl službu, takže jsem mohl sedět na zádi lodi a pozorovat anglické pobřeží, které mě neuvěřitelně přitahovalo. Připadalo mi nejzelenější, jaké jsem kdy viděl. Tehdy jsem ještě neviděl Irsko, jež svojí zeleností Anglii jednoznačně trumfne. Byl jsem naprosto uchvácený

Zaujala mě vojenská nemocnice v Netley. Při pohledu z lodi jsem si myslel, že je to královský palác či sídlo nějakého vysoce postaveného šlechtice, ale jeden z členů posádky mi se smíchem prozradil, že je to jen nemocnice.

Minuli jsem Woolston po pravé straně a Southampton po levé. Byl bych se rád podíval do Woolstonu, kde se vyráběla letadla Supermarine, jež proslula až na Dálném východě.

Brzy jsme zakotvili v southamptonských docích. Na palubu přišli úředníci a zkontrolovali lodní doklady a doklady posádky. Pak jsme dostali povolení vstoupit na pevninu. Právě jsem se chystal odejít, když mě imigrační úředník zavolal zpátky k přepážce. Úředník se podíval do mých dokladů a zeptal se: „Jak dlouho tu zůstanete?“ Odpověděl jsem: „Hodlám tu žít, pane.“ Úředník se zatvářil přátelsky, dal mi do pasu razítko a nasměroval mě k ubytovně pro námořníky.

Vyšel jsem z imigračního úřadu a naposledy jsem se ohlédl na starou nákladní loď, na níž jsem přijel z Nového světa do Starého. Přešel kolem mne celník s úsměvem na tváři. Najednou se za mnou ozvala rána, otočil jsem se ke zdi a úlekem upustil oba své kufry.

Posbíral jsem své věci a když jsem se otočil, uviděl jsem na zemi sedět muže. Byl to vedoucí celnice, pospíchal do práce a netrefil se do dveří. Chtěl jsem mu pomoci vstát, ale vztekle mě udeřil po natažených rukou. Překvapeně jsem ucuknul. Já jsem přece jeho nehodu nezavinil, jen jsem tam v klidu stál. Tak jsem sebral své kufry a šel jsem pryč, zatímco celník na mě ječel, ať zůstanu stát. Zavolal dva strážné, aby mě zadrželi. Úředník, s nímž jsem předtím mluvil vyběhl ven a volal: „Všechno je v pořádku, pane, úplně v pořádku. Doklady má v pořádku.“ Vedoucí úřadu zrudl vzteky a nechtěl si nechat nic vysvětlit. Na jeho příkaz mě odvedli do vyšetřovací místnosti, kde mi otevřeli kufry a všechno z nich vyházeli na zem. Nenašli nic podezřelého. Tak si vedoucí vyžádal můj pas a ostatní doklady. Prolistoval si je a zavrčel, že mám sice vízum a pracovní povolení, ale ani jedno z toho nebudu potřebovat. Roztrhal můj pas a vyhodil ho do koše. Pak se sehnul, sebral všechny mé ostatní doklady a strčil si je do kapsy, přepokládal jsem, že je chtěl zničit někde jinde.

Zazvonil na zvonek a přišli dva úředníci. „Tenhle člověk nemá žádné doklady," prohlásil vedoucí, „a musí být deportován." Ozval se úředník, jenž mi dal předtím razítko: „Ale pane, já jsem jeho doklady viděl, sám jsem je orazítkoval." Vedoucí se k němu zuřivě otočil a něco mu řekl. Úředník zbledl jako stěna a mlčel. A já jsem byl odveden do cely.

Následujícího dne přišel s přihloupkým úsměvem mladý idiot z cizinecké policie, pohladil si obličej a souhlasil, že jsem určitě měl všechny potřebné doklady. Ale protože prý cizinecká policie nechce mít problémy s imigračním úřadem, musejí mě prostě obětovat. Udělám prý nejlépe, když budu souhlasit, že jsem své doklady ztratil na lodi. Jinak by mě museli strčit na dva roky do vězení a pak bych byl stejně deportován. Dva roky ve vězení se mi vůbec nelíbily, a tak jsem podepsal prohlášení, že jsem svůj pas ztratil na moři.

„A teď," řekl mladík, „budete deportován do New Yorku." To už na mě bylo moc. Vždyť jsem přece přijel z Québecu. Ale měl pohotovou odpověď. Musím jet do New Yorku, protože kdybych jel do Québecu a zveřejnil svůj příběh, chytil by se toho tisk a vypuklo by pořádné pozdvižení, protože tisk neustále dychtí po senzacích. Ne, že by tedy někdo provedl něco špatného, ale tisk se prostě vyžívá v problémech jiných lidí. Nějakou dobu mě ještě drželi v cele a pak mi přišli říct, že budu zítra deportován. Ráno mě vyvedli z cely: Vedoucí celnice se tetelil radostí, že on, bezvýznamný úředníček, může nakládat se spravedlností, jak se mu zachce.

Odpoledne mě odvedli na loď a řekli mi, že si musím cestu odpracovat. Dostal jsem tu nejhorší práci ze všech - příkládání uhlí do prastarého kotle.

Pak mě odvedli zpátky do cely, protože loď ještě nebyla připravena k odplutí a kapitán mě nemohl přijmout na palubu dřív než hodinu před vyplutím. Teprve další den odpoledne mě odvedli na

palubu a zamkli v mrňavé kajutě, kde jsem zůstal, dokud loď neopustila teritoriální vody. Pak mě pustili z cely, což byl skutečný účel oné maličké kajuty, dali mi otlučenou lopatu a hrábě a měl jsem uklízet.

Tak jsem se tedy plavil přes Atlantik zpět do New Yorku, Jakmile se na obzoru objevil první náznak země, kapitán pro mě poslal, aby si se mnou promluvil o samotě. Pověděl mi, že souhlasí s tím, že se mnou jednali nespravedlivě. Řekl mi, že na palubu přijde policie a uvězní mě za nelegální vstup do Spojených států a pak budu deportován do Číny. Opatrně se rozhlédl a ze zásuvky svého psacího stolu vytáhl klíček. „Člověk jako vy může snadno utéci, jestli budete chtít," řekl. „Největší problém jsou pouta. Tady je klíč, který pasuje k americkým poutům. Já se teď otočím a vy si ten klíč můžete vzít. Jak jistě chápete, nemůžu vám ten klíč jen tak dát, ale jestli si ho vezmete - no, nemusím o tom vědět." Pak se otočil a já jsem rychle strčil klíček do kapsy.

Kapitán byl opravdu slušný člověk. Americká policie přišla na palubu a chystala si želízka. Kapitán jim řekl, že určitě nebudu dělat potíže a že jsem podle jeho názoru nic neprovedl, že mě imigrační úředník falešně obvinil. Starší policista se jen cynicky zasmál a podotkl, že každého někdo jen falešně obvinil. Pak mi zacvaknul želízka a vystrčil mě k žebříku.

S jistými potížemi se mi podařilo slézt po žebříku, přestože se policisté očividně těšili, že spadnu do vody a budou mě muset vylovit. Na palubě policejního člunu mě hrubě strčili na zád', sepsali zprávu a zamířili s člunem k pobřeží.

Čekal jsem na svoji příležitost, dokud jsme nebyli dostatečně blízko přístaviště, a pak, když se policisté nedívali, jsem vyskočil do vody.

Voda byla příšerná. Hladinu pokrývala slabá vrstva oleje a špíny z odpadních vod, jež vytékaly z lodí a kanalizace, plavaly tu kusy starých novin, krabice, koks a všelijaké kusy dřeva. Ponořil jsem se hlouběji, vytáhl jsem z kapsy klíč a odemkl si pouta, která jsem pak nechal klesnout ke dnu.

Musel jsem se vynořit, abych se nadechl. Jakmile jsem vystrčil hlavu nad hladinu, snesla se kolem mne sprška střel, jež dopadaly tak blízko, že mi voda zvířená kulkami cákala do obličeje. Rychle jsem se tedy nadechl a opět jsem se ponořil a plaval raději ke vzdálenějšímu pilíři mola v naději, že mě policie bude čekat u toho nejbližšího.

Pomaloučku jsem vystoupal k hladině a vystrčil jsem jen nos a ústa, abych se mohl několikrát zhluboka nadechnout. Nepadly žádné výstřely, ale viděl jsem policisty, jak krouží kolem bližšího mola.

Opatrně jsem se zase ponoril a pomalu, abych šetřil zásoby vzduchu, jsem plaval k molu. Najednou jsem do něčeho narazil hlavou. Instinktivně jsem natáhl ruce a sevřel to, co mě udeřilo do hlavy. Byla to změť trámů, které se zjevně uvolnily ze zříceného mola nade mnou. Chytil jsem se trámu a naslouchal jsem okolním zvukům. Bylo ticho. Vynořil jsem se víc a v dále jsem uviděl policejní člun, k němuž se připojily další dva čluny, které pátraly mezi pilíři pod molem. Nahoře na molu ozbrojení policisté prohledávali budovy.

Znehybněl jsem, poněvadž kolem mne proplul člun se třemi policisty na palubě. Jeden z nich kontroloval dalekohledem všechna okolní mola. Pomalu jsem sklouznu! z trámu a ponořil se do vody, nad hladinou jsem opět nechal jen nos a ústa. Když jsem po nějaké době zvedl hlavu, policejní člun byl už daleko. Pak jsem zaslechl zvolání: „Myslím, že se ten chlap už dávno utopil, vylovíme ho

později." Lehl jsem si na trám a třásl se zimou, protože mě mokré oblečení v chladném vzduchu studilo.

Když se setmělo, vylezl jsem na molo a hledal nějaký úkryt. Blížil se ke mně nějaký člověk, ale poznal jsem, že je to Lascar (námořník pocházející z Indie nebo jihovýchodní Asie - pozn. překladatele) a že vypadá docela přátelsky, tak jsem na něho tiše zapískal. Dál kráčel jakoby nic a nenápadně přitom mířil k mému úkrytu. Pak se sehnul a sbíral kousky papíru, jež se válely kolem. "Můžeš nenápadně vylézt," zašeptal, „čeká tu barevnej chlápek s nákladákem, dostane tě odsud."

Vylezl jsem tedy ze svého úkrytu, ale byl jsem v hrozném. stavu, byl jsem vyčerpaný a podchlazený. Vlezl jsem do popelářského vozu, řidič přese mne natáhl nepromokavou plachtu a zahrnul mě hromadou odpadků! Vzal mě k sobě domů a dobře se o mě postaral; ale já jsem prospal dva dny a dvě noci, než jsem se vzpamatoval z vyčerpání.

Během spánku, zatímco se mé tělo zotavovalo jsem podnikl astrální cestu a setkal jsem se se svým milovaným průvodcem a přítelem, lámou Mingyarem Dondupem. Řekl mi: „Tvé utrpení bylo vážně hrozná, až příliš hrozná. Je to kyselé ovoce, jež plodí lidská krutost. Ale brzy se zbavíš svého současného těla a projdeš transmigrací."

Seděli jsme spolu v astrálním světě a můj přítel mluvil dál: „Tvé současné tělo brzy zkolabuje a už nebude schopné žít dál. Obávali jsme se, že se to v divokém západním světě stane, že tvé tělo bude příliš poškozené, proto jsme hledali tělo, které bys mohl převzít a jež by odpovídalo tvým rysům. Našli jsme takového člověka. Jeho tělo naprosto ladí s tvým, jinak by samozřejmě nebyla výměna možná. Těla musí být kompatibilní. Navštívili jsme ho v astrálním světě, protože jsme viděli, že uvažuje nad sebevraždou. Je to mladý Angličan, který je se svým životem velice nespokojený, celý život je

nešťastný a již delší dobu přemýšlí o nějakém bezbolestném způsobu sebevraždy. Je ochotný opustit své tělo a odejít do astrálního světa, ví, že nemá co ztratit. Nedávno jsme ho přesvědčili, aby si změnil jméno na takové, jaké teď používáš ty. Ještě je potřeba zařadit několik věcí, ale pak si budeš moci vyměnit tělo." Dále mi můj průvodce pověděl, že je nezbytně nutné, abych se před procesem transmigrace vrátil do Tibetu.

Jakmile jsem se cítil lépe, vydal jsem se k přepravní společnosti a koupil si lístek na loď do Bombaje. Opět jsem musel přetrpět spoustu trápení, protože jsem měl pouze jedno jediné zavazadlo. Ale nakonec jsem se dostal na palubu. Přišli za mnou do kajuty dva detektivové, aby zjistili, proč mám s sebou pouze jeden kufr. Přesvědčil jsem je, že další zavazadla už mám v Indii, a tak spokojeně odešli.

Bylo to zvláštní být na lodi jako cestující. Všichni se mi raději vyhýbali, protože jsem byl pária, jenž má pouze jedno zavazadlo. Všichni ostatní měli tolik zavazadel, že by zaplnila celou palubu, ale já – evidentně nejchudší z nejchudších - jsem určitě na útěku před spravedlností nebo něco takového, proto se mi vyhýbali.

Loď plula z New Yorku přes Atlantik až k pobřeží Afriky, přes Gibraltarský průliv, krátce jsme zastavili v Alexandrii a pak jsme pokračovali Suezským průplavem do Rudého moře. Rudé moře bylo hrozné, bylo příšerné vedro a málem jsem dostal úžeh. Ale konečně jsme minuli etiopské pobřeží, přepluli Arabské moře a přistáli v Bombaji.

Hluk a zápach v Bombaji byl strašlivý, ale měl jsem tu několik přátel, buddhistického kněze a několik vlivných osob, takže můj týdenní pobyt v Bombaji byl docela zajímavý.

Asi týden jsem se snažil vzpamatovat ze všech šokujících a stresujících událostí, jež se mi přihodily, a pak mě přátelé posadili na

vlak, který mířil přes celou Indii až do města Kalimpong. Varovali mě však, abych vyskočil z vlaku ještě před Kalimpongem, protože město je prý plné komunistických špionů a novinářů, kteří každého nově příchozího zahltí otázkami. Jak jsem zjistil později, jestliže neposkytnete rozhovor, novináři si něco vymyslí bez ohledu na pravdivost informací.

Trochu jsem se v Kalimpongu vyznal, alespoň natolik, abych našel své přátele a zůstal skryt před novináři a špiony. Mé zdraví se rychle zhoršovalo a všichni přátelé měli strach, že se nedožiju obřadu transmigrace. Proto ke mně přišel jeden z lámů, s nímž jsem kdysi studoval v Čagpori, aby mě doprovodil na cestě do Tibetu a posílil mě zdravými bylinami.

Putovali jsme s lámou dlouhých deset týdnů, než jsme konečně dorazili do lámaserie, jež se rozkládala nad údolím Lhasy. Nenápadný klášter stál příliš vysoko a byl příliš těžko dostupný, než aby o něj komunisté projevíli zájem. Zde jsem odpočíval sedm dní, než mi jednou ráno přišli oznámit, že je čas, abych vstoupil do astrálního světa a setkal s astrálním tělem muže, jehož fyzické tělo jsem měl převzít.

Odpočíval jsem a přemýšlel o problémech, které mě při transmigraci čekají. Tělo jiného člověka není nikdy úplně ideální. Je to CIZÍ tělo a některé jeho vibrace neladí s mými. Řekli mi, že po čase, až dosáhne stejného věku, se tělo přizpůsobí mým vibracím. Pokud je to pro obyvatele západního světa obtížné pochopit nebo tomu uvěřit, vysvětlím to jinak. Západní svět zná věci jako galvanické pokovování a galvanoplastika. Při galvanoplastice se do elektrolytu umístí nějaký předmět a proti němu se umístí kovová elektroda, při správném napětí elektrického proudu vznikne přesná kopie původního předmětu.

Při galvanickém pokovování lze použít různé kovy ... nikl, chrom, rhodium, měď, stříbro, zlato, platinu, a další. Je však třeba znát přesný postup. Elektrický proud vede z jedné elektrody k druhé a přitom. Přenáší molekuly kovu. Je to docela jednoduchý systém, ale mým cílem není odborné pojednání o galvanickém pokovování. Transmigrační proces a přenos molekul z těla hostitele na „podstatu“ -jak bych to řekl? – nového nájemníka je velmi skutečný a ti, kdo vědí jak, tento proces provedli již mnohokrát. Naštěstí lidé, kteří vědí, jak tento proces uskutečnit, mají naprosto bezchybný charakter a jsou spolehliví. Jinak by mohlo dojít k hrozným věcem, kdyby si každý mohl jen tak převzít tělo někoho jiného. Napadlo mě, že nechci cizí tělo, že chci klid, nic víc. Byl jsem hloupý a domýšlivý, pro klid nebylo v mém životě místo.

Jako člověk; jenž studoval všechna náboženství, musím zdůraznit, že transmigrace je docela běžná věc. Provádí ji každý dalajláma. Stejně tak tělo Ježíše Krista bylo převzato duchem Syna božího. Ostatně i v křesťanství byla transmigrace známá, později však byla zakázána, poněvadž to vedlo lidi k přílišné samolibosti.

Ze svého okna v tomto odlehlém klášteře jsem dohlédl až na Lhasu. Někdo sem z Potály propašoval silný dalekohled, takže k mým oblíbeným kratochvílím patřilo sledování okolí dalekohledem, zejména pak pozorování čínských stráží u brány Pargo Kaling. Viděl jsem vojáky, jak projíždějí v džípech sem a tam; viděl jsem, co zlého prováděli lidem. S hrůzou jsem si vzpomněl, že jsem kdysi bojoval na straně Číny. Číňané však porušili všechny své sliby a vůbec nedodržovali své zásady. Šlo jim jen a pouze o násilí.

Bylo těžké uvěřit, že je to tentýž Tibet a tatáž Lhasa, jaké jsem znával. Zlaté sluneční paprsky stále pronikaly průrvami okolních hor, stříbrný Měsíc se stále kutálel noční tmou a daleké hvězdy se stále třpytily na nebeské báni. Ptáci však nezpívali jako dřív, protože čínští

komunisté zabili všechno živé v dohledu. Vybili všechny ptáky, jež jsem tak miloval, protože ptáci prý vyzobávají všechno zrní a lidé kvůli tomu hladoví. Pozabíjeli i všechny kočky. Číňané dokonce pozabíjeli a snědli všechny psy. Prý je to pro ně lahůdka. Tedy nejen lidé byli odsouzeni k záhubě rukou čínských komunistů, ale také zvířata, boží stvoření, byla nesmyslně vyhubena. Bolelo mě srdce ze všech hrůz, které museli zdejší nevinní a bezbranní lidé vytrpět. Jak jsem tu hleděl na tmavnoucí nebe, přemohla mě lítost. Pak jsem si uvědomil, že to je můj úděl, to je to zlo v mém životě, jež mi bylo předpovězeno. Doufal jsem, že mám dost sil, abych všechno vydržel.

Již delší dobu jsem měl matné tušení, že všechna moje naděje a pozornost se upíná ke Lhase. Teleskop byl úžasný. Bylo však docela náročné sledovat okolí tak velkým a těžkým předmětem, proto jsem ho vyměnil za binokulární dalekohled s dvacetinásobným přiblížením, s nímž bylo mnohem snazší manipulovat a vyhlížet z úzkého okna.

Právě jsem se věnoval pozorování okolí, když můj klid náhle přerušil příchod tří mužů, dva mezi sebou podpírali třetího. Zděšeně jsem na něho pohlédl; Byl slepý, místo očí zely jen krvavé rány, chyběl mu nos. Jeho průvodci ho jemně posadili, uklonili se a odešli. S hrůzou jsem v tom nebohém muži poznal jednoho ze svých učitelů v Čagpori. Po chvíli starý láma promluvil tichým hlasem: „Můj bratře, vím; jaké myšlenky tě trápí. Rád bys věděl, co se mi stalo. Povím ti to. Byl jsem venku při jedné naprosto legální příležitosti a zahleděl jsem se na železnou horu. Čínský komunistický důstojník se náhle otočil na svém místě v autě a obvinil mě, že na něho zírám a vysílám k němu zlé myšlenky. Samozřejmě jsem takový nesmysl popřel, vždyť jsem se pouze díval na svůj milovaný domov. Ale důstojník prohlásil, že kněží jsou prolhaní reakcionáři a dal svým mužům strohé příkazy. Srazili mě k zemi a svázali mě provazem, konec provazu přivázali k autu, v němž seděl jejich důstojník.

Důstojník zavýskl a rozjel se, přičemž mě táhl za sebou po silnici obličejem dolů."

Starý láma zmlkl a nadzvedl svůj hábit. Strnul jsem hrůzou. Jeho kůže i kusy svalů byly sedřené od hlavy až k patě a v cárech visely dolů, vnitřní strana jeho hábitu byla jen krvavá změť. Láma si opatrně spustil hábit a řekl: „Ano, hrubá silnice mi sedřela nos a další části těla. Nyní jen čekám, až budu moci zemřít. Předtím však musím dokončit svůj úkol."

Na chvíli se odmlčel, aby sebral síly, a pokračoval: „Transmigrace a možnost jejího využití je známá už léta. Dostal jsem celou záležitost na starost. Prostudoval jsem prastaré rukopisy a nahlížel jsem do ákášických záznamů, abych získal co nejvíce informací."

Znovu se odmlčel, ale po chvíli se opět pustil do vyprávění: „Číňané mi nakonec sice uvolnili pouta, ale jejich důstojník zašel ve své zlobě ještě dál. Když jsem ležel na zádech v blátě, kopl do mě a řekl: Zíral jsi na mě a přál jsi mi zlo. Odted' už na nikoho zírat nebudeš. Jeden z jeho vojáků sebral z cesty špičatý střep a vydloubl mi oči, jedno po druhém, cítil jsem, jak mi visí na tvářích. Pak všichni se smíchem odešli a nechali mě tam, s utrženým nosem, s odřeným a otrhaným tělem, že by nikdo nepoznal, jestli jsem byl muž nebo žena, protože i tyto části těla byly úplně stržené, a z očních důlků se mi řinula krev a stékala mi do uší. Pak ke mně přišli šokovaní lidé, zvedli mě a odnesli mě do domu. Omdlel jsem, a když jsem pak znovu nabyl vědomí, zjistil jsem, že mé oční bulvy už jsou pryč a že mě někdo pečlivě ošetřil obklady z bylin. V noci mě tajně odnesli do hor, abych zde očekával tvůj příchod. Musím ti vysvětlit mnoho věcí a doprovodit tě na cestě do astrálního světa, odkud se již nevrátím."

Opět chvíli odpočíval a nabíral síly. Když se mu do tváří zase začala vracet barva, řekl: „Musíme do astrálního světa."

Postupovali jsme známým způsobem. Seděli jsme v lotosové pozici, kterou my, lidé z východu považujeme za nejsnazší. Odříkávali jsme mantry, jež zvyšovaly naše vibrace, až jsme se sotva postřehnutelným trhnutím opustili svá těla, já pouze dočasně a můj společník natrvalo.

Šedivá zem a bílý sníh nám zmizely z dohledu. Před námi se objevil třpytivý modrobílý závoj, který na první pohled vypadal jako neproniknutelná bariéra, ale kdo věděl jak, dokázal jím bez potíží projít. Prošli jsme závojem a ocitli jsme se na místě zalitým nádherným a radostným světlem.

Zde v astrálním světě nám rašila pod nohama svěží zelená travička. „Ach,“ vydechl láma, „to je nádhera zase vidět, to je nádhera necítit bolest. Brzy bude můj úkol splněn a já budu moci zůstat v klidu doma.“

Láma mě vedl dál po cestičce. Kolem nás byla spousta stromů se zelenými, červenými a žlutými listy. Vedle plynula majestátní řeka, v jejíž hladině se zrcadlila modrá obloha. Ve větvích stromů zpívali ptáci, jaké jsem na Zemi nikdy neviděl. Byla to krásná stvoření, jejich peří zářilo všemi barvami. Nadýchané obláčky líně pluly vzduchem a všude kolem kypělo zdraví a štěstí.

Kráčeli jsme se starým mužem mezi stromy, až jsme přišli na zahradu, jež hýřila barvami nádherných květin, jaké jsem dosud nepoznal. Zdálo se, že nám květiny mávají na pozdrav. Opodál jsem viděl lidi, jak chodí po zahradě sem a tam a kochají se její krásou. Občas se někdo sklonil a přivoněl ke květu, občas někdo natáhl ruku, přiletěl pták a na chvíli se mu na ruku posadil. Nikdo neměl strach, vládl tu klid a mír.

Šli jsme dál a pak jsme před sebou uviděli velikánský chrám. Jeho kupole zářila zlatem a zdi měly světlehnědou barvu. Kolem se

rozkládaly další budovy v pastelových barvách. Před vchodem do chrámu čekala skupina lidí. Někteří z nich měli tibetský hábit, ale jeden muž měl na sobě cosi černého. Když jsme přišli blíž, poznal jsem, že je to člověk ze západního světa a má na sobě sváteční oblek.

Lámové rozpřáhli ruce na přivítanou. Jeden z nich byl můj průvodce a přítel Mingyar Dondup, proto jsem si byl jistý, že všechno bude dobré pro mě i pro toho muže, že všechno dobře dopadne. Také jsem poznal dalšího člověka, jenž byl na Zemi velmi významná osobnost, ale zde byl jen jedním z členů „uvítacího výboru“.

Radostně jsme se všichni navzájem pozdravili a pak jsme vstoupili do chrámu. Prošli jsme hlavní síní a pokračovali do malé místnosti, která nebyla na první pohled patrná. Vypadalo to, jako by se stěny před námi náhle rozestoupily, vpustily nás dovnitř a zase se za námi zavřely.

Můj průvodce, zjevně mluvčí skupiny, se ke mně otočil a pravil: „Můj bratře, zde je ten mladý muž, jehož tělo budeš obývat.“ Pohlédl jsem na mladíka a užasl jsem. Nebyli jsem si ani trochu podobní, byl mnohem menší než já. Podobal se mi pouze tím, že byl holohlavý stejně jako já. Můj průvodce se na mě usmál a varovně mi zamával prstem před nose: „No tak, Lobsangu, žádná unáhlená rozhodnutí. Všechno je to dobře naplánováno. Nejprve ti však musím ukázat několik výjevů z ákášických záznamů.“

Poté, co jsme skončili s prohlížením záznamů, se můj průvodce obrátil k mladíkovi: „Tak, mladý muži, myslím, že je načase, abyste nám o sobě něco pověděl, poněvadž pro toho, kdo má převzít vaše tělo, bude určitě dobré vědět, co se s ním dělo.“

Oslovený mladík se zatvářil vzpurně a rozmrzelým tónem odpověděl: „Ne, nemám co říct. Moje minulost je jen přítěž; Ať o své

minulosti řeknu cokoliv, pokaždé to někdo použije proti mně." Můj průvodce se na něj podíval a smutně si povzdechl: „Mladý muži, s tím my tady máme všichni dost zkušeností a nikdy nikoho nesoudíme podle jeho rodičů, ale podle člověka samotného. Chystal jste se spáchat smrtelný hřích sebevraždy, skutečný hřích, hřích, který by vás přišel pěkně draho, musel byste protrpět mnoho a mnoho dalších životů, než byste jej odčinil. My vám však nabízíme klid, klid v astrálním světě, proto byste mohl prokázat trochu vděku a podělit se s námi o radosti a strasti svého dosavadního života. Čím více budete spolupracovat, tím snáze vám pomůžeme a dokončíme tak práci, kterou máme před sebou." Mladík však zavrtěl hlavou a odvětil: „Ne, dohoda zněla, že já chci opustit své tělo a vy do něj chcete nastěhovat někoho jiného. Taková je dohoda a já ji dodržím."

Náhle se zablesklo a mladík zmizel. Starý láma, který byl nyní mladý a zdravý, mi to vysvětlil: „Ach ne, s takovými negativními myšlenkami tu s námi v astrálním světě nemůže zůstat. Teď musíme jít za ním do jeho ložnice, kde spí. Ale dnes už ho musíme nechat spát, abychom nepoškodili tělo. Vrátime se spolu do Lhasy a zkusíme to jindy."

Čas plynul a já jsem viděl, jak starý láma rychle chřadne. Řekl jsem mu, že je nejvyšší čas, abychom se opět vydali do astrálního světa. „Ano," odpověděl mi, „toto tělo už nikdy neuvidím. Musíme jít, pokud bych totiž zemřel dřív, než budu v astrálním světě, znamenalo by to pro nás velké zpoždění."

Společně jsme opustili svá těla a vznesli se do astrálního světa, ne však na stejné místo, kde jsme byli předtím, ale tentokrát jsme zamířili do jistého domu v Anglii. Zde jsme uviděli fyzickou podobu muže, s nímž jsme se předtím setkali v astrálu. Vypadal tak nespokojeně, tak nešťastně. Snažili jsme se upoutat jeho pozornost, ale spal příliš tvrdě. Starý láma zašeptal: „Půjdeš?" Já jsem zašeptal:

„Půjdeš?“ A tak jsme střídavě pokračovali, až se astrální tělo mladíka začalo pomaloučku uvolňovat z jeho fyzického těla. Pomalu se vynořilo a nabralo stejný tvar jako fyzické tělo, pak se otočilo - astrální hlava k fyzickým nohám a nakonec vzlétlo a opět přistálo na nohou. Mladík vypadal velmi agresivně a očividně si vůbec nepamatoval, že už se s námi setkal dříve. Překvapilo mě to, ale můj společník mi pošeptal, že mladý Angličan měl předtím velmi špatnou náladu a vrátil se do svého těla tak prudce, že tím vymazal všechny vzpomínky na poslední události v astrálním světě.

„Vy tedy chcete opustit své tělo?“ zeptal jsem se. „To tedy opravdu chci,“ zavrčel na mne. „Nesnám to tu.“ Pohlédl jsem na něj a otrásl jsem se zlou předtuchou a zděšením. Jak bych mohl převzít tělo takového člověka? Tak nenávistného. To bude problém. Zasmál se a řekl: „Takže VY chcete moje tělo? To je jedno, co chcete, v Anglii není důležité, kdo jste, záleží jen na tom, koho znáte a kolik máte.“

Ještě chvíli jsme spolu mluvili, dokud se trochu neuklidnil, a pak jsem mu řekl: „Ještě jedna věc, musíte si nechat narůst vousy. Nemůžu se holit, protože mi Japonci přerazili čelisti. Můžete si nechat narůst vousy?“ „Ano, pane,“ odvětil, „nechám si narůst vousy.“

Na chvíli jsem se zamyslel a pak jsem řekl: „Výborně, do měsíce by vám mohl narůst dostatečný plnovous. Za měsíc tedy přijdu a vezmu si vaše tělo. Vy budete moci zůstat v astrálním světě, kde budete mít klid a poznáte i radost ze života. Opravdu by nám velice pomohlo, kdybyste nám povyprávěl svůj životní příběh, poněvadž, přestože jsme toho viděli dost v ákášických záznamech, osobní předání zkušeností má mnohem větší přínos.“ Mladík se opět zatvářil vztekle a odpověděl: „Ne, nedokážu o tom mluvit, neřeknu vám ani slovo.“

Zklamaně jsme se odvrátili a odešli do astrálního světa, abychom mohli znovu nahlédnout do ákášických záznamů a zjistit víc informací o jeho životě; Bohužel v ákášických záznamech lze vidět pouze to, co se stalo, ale nedozvíte se nic o nevyřčených názorech a pocitech člověka. Vidíme pouze čin, ne však myšlenku, jež činu předcházela.

Nyní však přeskočíme o několik desítek let dopředu. Onen mladý Angličan se během doby, již strávil v astrálním světě, zklidnil a do jisté míry pochopil potíže, s nimiž se potýkáme. Nakonec souhlasil, že nám poví svůj životní příběh. On v astrálním světě a já, Lobsang Rampa, zde na Zemi se nyní pokusíme popsat všechny události přesně tak, jak o nich mladík vyprávěl.

Jeho příběh je krátký. Je však nutné zdůraznit, že jména zúčastněných osob nebudou uvedena, abychom jim nezpůsobili žádnou újmu. Není to příběh o pomstě a hořkosti. Ve skutečnosti je tato kniha příběhem vítězství nad zdánlivě neskutečnými překážkami. Lidé se již mnohokrát pokusili zastavit šíření mých knih, ale já jsem si byl vždy vědom své cesty, po níž kráčím, přestože mi u nohou často štěkali psi, vždy jsem si byl vědom, že musím pokračovat ve své práci, přestože se kolem mne hemžili komáři a mouchy. Znovu opakuji, že nemám žádný důvod k hořkosti. Mým úkolem je dokončit práci někoho jiného, kdo „zůstal ležet u cesty.“

Znovu s největší upřímností opakuji, že všechny mé knihy jsou pravdivé, bez autorské licence a jsou v nich pravdivě popsány všechny události, které se mi skutečně staly. Dokážu všechno, o čem píšu, nikoliv však jako veřejné představení, protože nejsem šarlatán ani bavič. Věci, které dělám, jsou jen prostředkem k tomu, abych splnil svůj úkol.

Nyní tedy obraťme list a přečtěme si, co vyprávěl mladý Angličan.

KAPITOLA OSMÁ

Zde je životní příběh hostitele. Tento příběh není snadné vyprávět, poněvadž vypravěč je v astrálním světě a zapisovatel žije na Zemi, ve městě Calgary, v provincii Alberta v Kanadě. Příběh je mimo kontext, pouze zaplňuje mezeru mezi tím, co již bylo napsáno, a částí vyprávění, jež bude teprve napsáno. Ale jestliže se někdo zabývá astrálním světem, pak také musí dělat ústupky v případě časové linie, poněvadž čas v astrálu není stejný jako čas na Zemi. Proto tento příběh uvádím nyní, abych vše vysvětlil a přešel tak záplavě otázek. Od tohoto okamžiku až do odvolání je všechno zapsáno tak, jak mi to diktoval ten, jehož budeme nazývat „Hostitel“.

Můj dědeček byl velmi důležitý člověk, přinejmenším v okrese Plympton, který zahrnoval Plympton St. Mary, Plympton St. Maurice, Underwood a Colebrook a několik dalších vesnic. Dědeček byl ředitelem plymptonské vodárny. Každý den jezdil ve své bryčce až nahoru na kopec, kde stávala malá chata, která skrývala vodní nádrž. Dědeček měl s sebou hůl, jež měla jeden konec ve tvaru misky a druhý konec byl zaoblený. Chodil sem a tam s uchem přitisknutým na konci ve tvaru misky a druhým koncem hole se dotýkal země. Díky tomu slyšel, jak voda proudí v trubkách a napájí vodovodní kohoutky v Plymptonu, Underwoodu, Colebrook a dalších vesnicích. Dědeček měl také docela úspěšný podnik. Zaměstnával několik lidí a spoustu učedníků. Učil je instalatérině, klempířině a technickým věcem vůbec. Tenkrát na začátku 20. století nechodili lidé pro hrnce, pánve, konvice a podobné věci do supermarketu, všechno se vyrábělo ručně a v Plymptonu vše vyráběli dědečkovi zaměstnanci.

Dědeček žil v domě starosty v Plymptonu St. Maurice, dům opravdu patřil starostovi a stál přímo naproti radnici a policejní

stanici. K domu starosty patřilo asi čtyři nebo pět akrů pozemků rozdělených na tři části. První část přiléhala přímo ke čtyřpodlažnímu domu a tvořila tak obezděnou zahradu o rozloze asi jeden akr. V zahradě se nacházela jeskyňka postavená z velkých oblázků s okénky s různě zbarvenými skly. Kolem jeskyně byl trávník s květinami a dalšími rostlinami. Uprostřed zahrady byl vydlážděný rybník s fontánou a vodními koly, jež roztáčel proud vody z fontány. Také tam bylo táhlo, které sahalo až do vody. V určitou část dne ryby zatahaly za táhlo, tím se rozezněl zvonek a ryby dostaly krmení. Naproti rybníku stály dvě velké voliéry, jež byly pečlivě udržovány v čistotě. Uvnitř každé voliéry byl suchý stromek, po němž šplhali ochočení ptáci. Ptáci byli tak krotcí, že žádný z nich nikdy neuletěl, ani když dědeček otevřel dveře voliéry a vešel uvnitř. Na konci zahrady se nacházel velký skleník. dědečkova radost, a za ním malý ovocný sad.

Za zdí zahrady vedla soukromá cesta, která směřovala z hlavní ulice podél starostových pozemků přes most až dozadu, kde bývaly sladovny. Když jsem byl malý sladovny se už nepoužívaly, protože bylo levnější posílat slad z Plymptonu do velkých sladoven stovky kilometrů daleko.

Poblíž sladoven byla hasičská zbrojnice. Dědeček měl vlastní sbor hasičů a koně, kteří tahali stříkačku k místu požáru. Dědeček samozřejmě poskytoval svůj hasičský sbor celé veřejnosti, ale pokud zachránil nějaký podnik či velký dům, aby nelehly popelem, nechal si za to náležitě zaplatit. Jen chudým lidem neúčtoval nic. Hasičské stříkačky byly velice dobře udržované a obsluhovali je buď dobrovolníci, nebo dědečkovi lidé.

Také tu byl dvůr, kde se uchovávala většina dědečkova pracovního vybavení, vozy a podobné věci. Dědeček tu měl i dva pávy, na něž byl velice pyšný, protože přišli na zavolám. Branou ze

dvora se dalo projít do zahrady o rozloze necelých tří akrů. Zde se pěstovalo ovoce a zelenina. I zahrada byla velice dobře udržovaná.

Pod domem - pod čtyřpodlažním domem - se nacházely dílny. Byly bez oken, ale velmi dobře větrané. Zde pracovali mistři řemeslníci, klempíři, kováři, instalatéri a jejich učni.

Dědeček měl dva syny a dceru. Oba synové museli chtě nechtě do učení. Museli se naučit všeobecné inženýrství, klempířskou a instalátérskou práci a zůstat v učení tak dlouho, dokud nesložili zkoušky a nedostali výuční list a registraci.

Můj otec byl docela dobrý inženýr, ale po čase se od dědečka odtrhl, protože prý řídil podnik příliš přísně, příliš despoticky. Otec se tedy odstěhoval do jiného domu v St. Maurice, kterému se říkalo Cihlový dům, protože to byl jediný dům z červených cihel v ulici. Otce se oženil, a ještě nějaký čas žil v St. Maurici. Narodil se mu syn, jenž však zakrátko zemřel, pak se narodila dcera a brzy nato já. Vždycky jsem měl pocit, že mé početí byla nehoda. Nikdo mě neměl rád, nikdy jsem nebyl oblíbený, neměl jsem žádné přátele. Všechno, co jsem udělal, bylo vždy špatně, co udělala má sestra, bylo vždy správně. Člověka to docela znechutí, když vidí, že oblíbenyně rodičů může všechno, všechno dostane, hraje si s kamarádkami, zatímco mě nikdo nechce. I druhé místo pro mě bylo až příliš dobré.

Rodiče se přestěhovali do Ridgewaye ve farnosti St. Mary. Zde si založili novou živnost, ne však instalátérství, ale elektrotechniku, protože elektřina se stávala stále oblíbenější. Můj otec byl docela milý, alespoň nakolik si mohl dovolit být milý. Podle horoskopu byl Štír a matka byla ve znamení Panny. Matka pocházela z velmi dobré rodiny z jiné části Devonshiru. Její rodina kdysi mívala spoustu peněz a rozsáhlé pozemky, ale její otec se pohádal se sousedem kvůli právu na cestu a skončili u soudu. Když byl vydán rozsudek, poražená strana se odvolala, a tak to šlo stále dál, dokud si mohli

dovolit zaplatit právníky a soudní řízení. Když však peníze došly, museli prodat pozemky, jež byly příčinou všech problémů.

Otec s matkou spolu nevycházeli dobře. Matka byla příliš panovačná, kvůli její namyšlenosti se jí v okolí říkalo Lady. Ztráta rodinného majetku ji velice roztrpčila a svoji hořkost přenášela i na svého manžela a na mne.

Dědečkův bratr byl velmi talentovaný umělec, byl členem Královské akademie a byl docela slavný. Vzpomínám si na jeden jeho obraz, který mě vždy fascinoval. Byl to obraz starého Barbicanu v Plymouthu, jak vypadal v době, kdy odtud vyplula loď Mayflower do Ameriky. Byla to nádherná malba, zářila živými barvami a působila tak klidně. Když jsem se na obraz zadíval, měl jsem pocit, že jsem se ocitl uvnitř obrazu, že jsem „tam“.

Strýček Richard vždycky říkával, že jednou ten obraz dostane někdo z nás dětí. Samozřejmě mě ho dostala sestra. Je to jediná věc, po níž jsem opravdu toužil, kterou jsem chtěl víc než cokoli jiného. Snad kromě modelu vláčku, který mi rodiče kdysi slíbili. V mých dětských očích to byl nejúžasnější vláček na světě. Vážně mi ho slíbili, ale ten den, kdy jsem ho měl dostat, mi matka řekla: „Ne, nemůžeš ho dostat. Tvoje sestra chce klavír a právě jej jdeme s otcem koupit.“ Ano, chtěl jsem ten vláček, stejně jako jsem chtěl ten obraz.

Takové věci se mi stávaly pořád. Moje sestra měla krásné kolo, já jsem musel chodit pěšky. Ale kvůli tomu to neříkám. Musím to říci, protože to prý byla součást dohody, když jsem souhlasil, že přenechám své tělo někomu jinému. Stejně jsem měl svého těla už po krk. Všechno bylo špatně.

Můj porod byl těžký a matka byla potom dlouho nemocná. Pravděpodobně dostala během porodu nějakou infekci a z nějakého podivného důvodu se to obrátilo proti mně, jako bych ji snad nakazil

já. Jak bych mohl udělat něco takového? Vždyť jsem byl příliš malý na to, abych o tom něco věděl. Nicméně byla velmi nemocná a já také. Byl jsem stále nemocný po většinu svého pozemského života. Měli jsme rodinného lékaře, doktora Duncana Stampa, byl to skutečný doktor, neustále něco studoval a přidával si ke jménu další písmenka. Nebyl moc příjemný, ale měl rozsáhlé znalosti. Neměl mě rád a já jsem ho taky neměl rád. Ale vzpomínám si na jednu zvláštní věc. Jednoho dne jsem byl - inu, říkali, že prý umírám. Doktor Stamp přišel k mému lůžku a zavěsil něco na lustr, vedly z toho ke mně nějaké trubky. Dodneška netuším, co to bylo, ale uzdravil jsem se a od té doby jsem byl přesvědčený, že uměl dělat zázraky. Vzpomínám si také na Velkou válku neboli první světovou válku. Čekali jsme s rodiči a se sestrou v Plymouthu na autobusovém nádraží, protože jsme jeli ke komusi na návštěvu do Penny-Come-Quick. Bylo už pozdě večer, když tu jsme najednou uslyšeli palbu a nebe začala křížovat světla reflektorů a při jednom záblesku jsem poprvé uviděl Zeppelin. Vzducholoď přeletěla Plymouth a zamířila k moři. Na takovou událost nikdy nezapomenu. A jak vzducholoď vypadala ve světlech reflektorů, to bylo ohromující!

Plympton je staré městečko, kde na vás odevšad dýchne závan minulosti. Pod Kostelním kopcem stojí velký kostel zasvěcený Panně Marii. Když jdete z kopce kostelní věž se zdá být stále vyšší než kopec. Pokud byste prošli kolem kostela a zabočili doleva, došli byste k převorství a dalším církevním budovám, které jsou již dlouho prázdné, protože vedení místní církevní organizace bylo převedeno do Buckfastu.

Za převorstvím teče potůček, kolem něhož roste rákosí a vrby. Lidé sem chodívali pro proutí a rákos na pletení košíků, nůší a ošatek. Ještě před sto lety se tu vyráběla medovina, což byl oblíbený místní nápoj.

Kostel Panny Marie je skutečně impozantní. Je postavený z šedého kamene a má vysokou věž se čtyřmi věžičkami v každém rohu. Jsou tu nádherné zvony, sjížděli se sem kvůli nim kampanologové z celého Devonu a plymptonští zvoníci jim předváděli své umění.

Kostel sv. Mořice není tak okázalý jako kostel Panny Marie. Je mnohem menší a také méně významný. Dříve byly farnosti sv. Mořice a Panny Marie dvě nezávislé komunity, jež se společensky stýkaly jen zřídka.

Zatímco Colebrook a Underwood neměly žádný kostel a tamější obyvatelé museli chodit buď ke sv. Mořici nebo k Panně Marii. V Plymptonu bývaly nádherné domy, ale většinu z nich zničil Oliver Cromwell a jeho muži. Další domy byly zbourány na příkaz soudce Jeffreyse.

Vždy mě fascinoval plymptonský hrad. Zbyla z něj pouze zřícenina se zbytky mohutných kamenných zdí, pod nimiž jsme objevili tunely, jimiž se dalo procházet pod celou délkou zdí. Někteří odvážnější chlupci tvrdili že došli dokonce až do tajných komnat, kde našli kostry, ale já jsem nikdy nebyl takový dobrodruh jako oni a nezbylo mi, než abych jim prostě věřil. Plymptonský hrad stával poblíž starého amfiteátru, což byla kruhovitá stavba se stupňovitými lavicemi kolem dokola. Stupňovité lavice byly skvělým místem k procházkám, ale mnohem častěji se amfiteátr využíval k cirkusovým a jiným veřejným představením a zábavě.

Do školy jsem chodil nejprve v obci zvané Družstevní pole. Nacházela se totiž na pozemku, který původně patřil Plymptonské družstevní velkoobchodní společnosti. Společnost však musela pozemek prodat, aby získala prostředky na další rozvoj. Na pozemku vyrostly nové domy, později další a další, až vznikla samostatná obec. Zdejší školu vedla slečna Gillingová a její sestra. Ve

skutečnosti to však bylo spíše zařízení, kam rodiče posílali své nezvladatelné děti, aby se s nimi nemuseli trápit doma. Cesta z Ridgewaye do školy byla vzhledem k mému chatrnému zdraví učiněným trápením, ale nemohl jsem proti tomu nic dělat, prostě jsem musel jít.

Po čase rodiče usoudili, že jsem na takovou školu již příliš velký a přihlásili mě do Přípravné školy pana Bearda. Pan Beard byl velice milý a vzdělaný starý muž, ale nedokázal udržet disciplínu. Byl to učitel v důchodu, ale protože se nudil, založil si svoji vlastní školu. Jediné místo, které se mu podařilo najít, byla velká místnost, jež patřila k hotelu George. Hotel George se nacházel na vrcholu kopce a byl docela známý. Do školy se šlo klenutou chodbou, pak přes dvůr kolem stájí a kočárovny až do rohu dvora, kde byly dřevěné schody, jež vedly do školní třídy, která vypadala jako bývalá zasedací síň. Ve škole pana Bearda jsme sice probírali nějaké učivo, moc jsem se toho však nenaučil. Byla to moje vina, nikoliv vina pana Bearda. Byl totiž až příliš hodný a všichni žáci toho zneužívali.

Po čase bylo v Plymptonu znovu otevřeno gymnázium v nové budově. Plymptonské gymnázium patřilo k nejproslulejším školám v Anglii a studovalo zde mnoho slavných lidí, například Joshua Reynolds, jejichž jména byla vyryta v lavicích a dřevěném obložení ve staré budově v St. Maurici. Stará školní budova však musela být uzavřena, protože byla příliš zchátralá. Po dlouhém hledání se podařilo zajistit novou budovu pod plymptonským hradem.

Byl jsem jedním z prvních studentů, kteří studovali na obnoveném gymnáziu. Ale školu jsem nenáviděl. Někteří učitelé byli staženi z armády a k dětem se chovali spíše jako k neukázněným vojákům než jako k dětem.

Zejména jeden učitel měl ve zvyku lámat křídý a vši silou házet kousky po nepozorných studentech. Možná si myslíte, že křída

nemůže nikomu ublížit, ale viděl jsem, jaké poranění způsobila na obličeji jednoho chlapce. V dnešní době by takový učitel šel do vězení za ublížení na zdraví, ale tenkrát nás to alespoň udrželo v klidu.

Na tělocvik jsme chodívali na hřiště ke starému gymnáziu, což byla asi kilometr a půl dlouhá cesta tam, potom cvičení a pak cesta kilometr a půl zpátky.

Nakonec jsem se úspěšně probjoval až k maturitě. Nevedl jsem si ani dobře, ani špatně. Kromě školy jsem se účastnil i různých korespondenčních kurzů a získal jsem několik osvědčení o kvalifikaci v různých oborech. Po maturitě se mě rodiče vůbec nenamáhalo zeptat, co bych chtěl dělat, a rovnou mě poslali do učení do firmy v Plymouthu, která prodávala auta a hlavně motorky, v podstatě zastupovala společnost Douglas motorcycles v jižním Devonu a také provozovala servis. Vůbec se mi tam nelíbilo, protože nejdůležitější byla jen práce. Každý den brzy ráno jsem jezdil autobusem do Plymouthu vzdáleného asi deset kilometrů. V době oběda jsem už umíral hlady, tak jsem si vzal svůj sendvič a vodu - nic jiného na pití nebylo - a šel jsem do nedalekého parku za kostelem sv. Ondřeje, kde jsem v rychlosti zhltnul oběd a pospíchal zpátky, abych nepřišel pozdě.

Byla to opravdu velmi těžká práce, protože někdy jsme, my učni museli přivést motorku ze vzdáleného místa, například až z Crown Hill. Do Crown Hillu či jinam jsme sice jeli autobusem, ale pak jsme museli vymyslet, jak dostat ten zpropadený motocykl zpět do dílny. Na porouchané motorce jsme pochopitelně jet nemohli, snad jedině z kopce.

Vzpomínám si, že jsem jednou musel do Crown Hillu pro obzvlášť velký Harley Davidson. Majitel telefonoval do firmy, že motorka stojí venku, kde si ji rovnou můžeme vyzvednout. Přijel

jsem autobusem, vystoupil a hned jsem uviděl motorku. Shodil jsem ji tedy ze stojanu a tlačil ji zpátky do dílny. Ušel jsem asi pět kilometrů, když přede mnou náhle zastavil policejní automobil.

Vystoupili z něj dva policisté, kteří se tvářili, jako by mne chtěli rovnou zabít. Jeden mě chytil kolem krku, druhý mi spoutal ruce za zády. Motorka se převrhla a odřela mi nohy. Policisté nechali motorku stát u krajnice a mě odvezli na policejní stanici do Crown Hillu. Policejní seržant na mne křičel a vyhrožoval mi strašnou smrtí, pokud jim neprozradím své komplice gangstery. Tenkrát jsem byl ještě mladý a neměl jsem tušení, o čem seržant mluví. Dostal jsem ještě pár pohlavků a strčili mě do cely. Nikoho nezajímalo mé vysvětlení, že jsem se jen snažil dostat motorku na opravu do servisu, jak jsem měl nařizeno.

Asi po osmi hodinách přijel jeden z pracovníků firmy, identifikoval mne a potvrdil, že jsem se zcela v souladu se zákonem staral o porouchaný motocykl. Seržant mi dal znovu facku a přikázal mi, abych se vyhýbal potížím a neotravoval je. Nemám rád policajty, měl jsem s nimi problémy celý život a přísahám, že jsem nikdy neudělal nic, kvůli čemu by mě měla pronásledovat policie. Vždy šlo jen o nedbalost policistů, kteří mě nenechali vysvětlit, co se stalo.

Nazítří přišel k nám do firmy majitel Harleye a smál se jako blázen. Byl mi strašně protivný, vůbec si neuvědomoval, jaký to pro mne musel být šok, když mě policie odvezla a zavřela do cely.

Jednoho dne jsem byl nemocný a nedokázal jsem ani vstát z postele. Bylo mi tak zle, že jsem chtěl raději umřít. Ale nedalo se nic dělat, matka trvala na tom, abych vstal a šel do práce. Nedostal jsem ani snídani, navíc ten den pršelo a bylo chladno. Matka mě doprovodila na autobusovou zastávku a pak mě postrčila do autobusu tak prudce, až jsem upadl na kolena.

Přijel jsem do práce, ale asi po dvou hodinách jsem omdlel. Někdo navrhl, že by mě měli odvézt domů, ale mistr prohlásil, že nemá čas pečovat o nemocné učně, tak jsem zůstal v práci až do večera, bez snídaně, bez oběda, bez ničeho.

Večer po práci jsem vrávorál po ulici k autobusové zastávce před kostelem sv. Ondřeje. Naštěstí už autobus čekal, tak jsem se jen zhroutil na sedadlo v rohu. Když jsem došel domů, měl jsem sílu akorát na to, abych padl do postele. Nikdo se o mě nestaral, nikoho nezajímalo, jak mi je, nikdo se neptal, proč nejdu na večeri.

Noc byla příšerná, měl jsem horečku a potil jsem se, k ránu jsem konečně vyčerpáním usnul hlubokým spánkem. Matka mě ráno přišla vzbudit, byla ke mně docela hrubá, přestože si musela všimnout, že jsem nemocný. Nakonec ale zavolala doktora Stampa. Doktor přišel až odpoledne, podíval se na mne a přikázal: „Do nemocnice!“ Přijela pro mne sanitka - sanitkou tenkrát jezdil majitel místního pohřeb runo ústavu - a odvezla mě do nemocnice. Měl jsem těžký zápal plic.

Zůstal jsem v nemocnici asi jedenáct týdnů. Pak se rozhořela debata, jestli mám být poslán do sanatoria nebo ne, poněvadž se ukázalo, že mám plicní tuberkulózu. Rodiče byli proti, tvrdili, že nebudou mít čas navštěvovat mě v sanatoriu vzdáleném několik mil od domova.

Zůstal jsem tedy doma, ale můj stav se nijak nelepšil. Často jsem musel na léčení do nemocnice. Pak se mi zhoršil zrak, proto jsem byl přijat na oční oddělení Královské nemocnice na Mutley Plain v Plymouthu. Byla to docela příjemná nemocnice, pokud člověk může něco takového říci, když toho moc nevidí. Nakonec mě z nemocnice propustili domů s dost poškozeným zrakem.

Již tenkrát byla známá bezdrátová zařízení. Můj otec měl krystalku a podle mého názoru je to nejúžasnější věc, jakou jsem kdy

viděl. Otec se toho o rádiích hodně naučil a sestrojil si vlastní radiopřijímač. Pak si založil vlastní firmu a prodával lidem rádia, která sám sestavoval, a další elektrické přístroje.

Rodiče se rozhodli, že bych měl kvůli své nemoci změnit prostředí. Posadili mě na staré kolo a poslali mě k tetě do Lydfordu. Vždy jsem si přál, aby teta byla moje matka. Byla velice laskavá a já jsem ji měl mnohem raději než vlastní matku. Starala se o mě jako o vlastního, ale - jak sama říkala - není dobré mít nemocné dítě čtyřicet kilometrů daleko, když sotva popadá dech. Nakonec jsem se musel vrátit domů, ale tentokrát byla cesta mnohem snazší. Lydford leží až nahoře v devonshirských vřesovištích až za Dartmoorem-a Tavistockem nedaleko Okehamptonu, kde je čistý vzduch, a navíc teta moc dobře vařila.

Doma v Plymptonu jsem začal studovat další korespondenční kurzy, ale pak mi matka řekla, že bych měl raději pracovat. Protože otec měl dost rádií a dalších elektrických postrojů, cestoval jsem po okolí a nabízel naše zboží malým prodejcům. Jezdil jsem do Elburtonu, Modbury, Okehamptonu a dalších městeček a prodával jsem akumulátory, součástky do radiopřijímačů a další elektrikářské zboží. Ale takový stresující způsob života neprospíval mému zdraví. Právě jsem řídil auto, když jsem najednou přestal vidět. Přijít o zrak, když musíte řídit, není zrovna příjemná věc. Naštěstí se mi podařilo bezpečně zastavit. Zůstal jsem na místě, dokud někdo nepřišel zjistit, co se stalo a proč blokuji silnici: Zpočátku se mi nedařilo přesvědčit lidi, že jsem nemocný a nic nevidím, ale nakonec někdo přivolal policii a sanitku, která mě odvezla do nemocnice. Policie informovala moje rodiče, ale ti se nejprve zajímali, co se stalo s autem. Když přivezli auto domů, zjistili, že někdo ukradl veškeré zboží, jež jsem měl uvnitř. Zlobili se na mě kvůli tomu. Ale v nemocnici mě zase dali na chvíli do pořádku a mohl jsem se vrátit domů.

Doma jsem se snažil opět studovat a pak rodiče rozhodli, že bych se mohl stát radistou. Odjel jsem tedy do Southamptonu, kde byla škola pro palubní radisty letectva. Vystudoval jsem školu, složil zkoušky a dostal jsem licenci jako operátor bezdrátových zařízení první třídy. Musel jsem do Croydonu, kde jsem úspěšně složil další zkoušku. Současně jsem se naučil pilotovat letadlo a složil jsem pilotní zkoušky. Ale kvůli zdravotním problémům jsem nedostal komerční licenci a musel jsem skončit dřív, než jsem vůbec začal.

Doma mi vyčítali můj zdravotní stav a že zbytečně mrhám penězi na kurzy. Zlobil jsem se kvůli tomu, protože chatrné zdraví přece nebyla moje vina, nechtěl jsem být nemocný. Rodiče se shodli, že se musí něco udělat, abych svůj život jen tak nepromarnil.

Rodiče se tehdy přátelili s místním inspektorem hygieny a ten jim poradil, že je teď velká poptávka po inspektorech ochrany ovzduší, zejména ve velkých městech, kde si lidé začínají dělat starosti kvůli nadměrnému znečištění vzduchu kouřem z průmyslových podniků. Hlavní inspektor hygieny souhlasil, že to je práce přesně pro mě, jistá a dobře placená, jen musím samozřejmě absolvovat speciální kurz. Začal jsem tedy studovat korespondenční kurz na inspektora ochrany ovzduší. Absolvoval jsem kurz za tři měsíce a pak mi bylo řečeno, že musím dále studovat na Královském hygienickém institutu v Londýně. Rodiče mi tedy nepřiliš ochotně dali další peníze a já jsem odjel do Londýna. Každý den jsem měl vyučování v institutu a často jsme chodili do terénu k továrnám, elektrárnám a na další podivná místa. Po třech měsících jsme se všichni studenti sešli ve velkém sále, kde se hemžily snad tisíce lidí a kde jsme měli složit zkoušky. Byli jsme rozděleni do několika skupinek. Ti, kdo skládali mimořádnou zkoušku, museli být odděleně od ostatních. Úspěšně jsem složil zkoušku a dostal jsem osvědčení inspektora ochrany ovzduší.

Vrátil jsem se do Plymptonu a doufal jsem, že nyní už půjde všechno hladce. Ale mýlil jsem se. Zažádal jsem si o práci v Birminghamu, ale při pohovoru mi řekli, že nemůžu dostat práci v Birminghamu, protože bydlím v jiném okrese.

Vrátil jsem se domů a požádal o práci v Plymouthu. Městská rada v Plymouthu mě však odmítla zaměstnat, protože sice bydlím ve správném okrese, ale v jiném městě.

A tak to šlo dál ještě několik let, kdy jsem se snažil pracovat, abych si vydělal alespoň nějaké peníze na živobytí. A pak můj otec zemřel. V posledních letech ho trápilo zdraví a většinu času proležel v posteli. Asi rok před smrtí prodal svůj podnik a jeho obchod byl přebudován na lékařskou ordinaci. Okna byla zatřena zelenou barvou a prodejna a náš bývalý byt sloužily jako ordinace a lékárna. S matkou jsme bydleli v naší bývalé dílně.

Ale po otcově smrti se lékař rozhodl přestěhovat svoji ordinaci jinam, a tak jsme s matkou přišli o příjmy z pronájmu. Můj zdravotní stav byl stále špatný, proto se matka odstěhovala k dceři, mé sestře a já jsem, coby premiant korespondenčního kurzu získal práci ve firmě v Perivale v Middlesexu, jež vyráběla chirurgické nástroje. Nejprve jsem pracoval jako vedoucí výroby; ale když majitel firmy zjistil, že umím psát dobré reklamní texty, udělal ze mě vedoucího propagace.

Absolvoval jsem kurz týkající se chirurgického vybavení a pak jsem se stal obchodní zástupcem. Byl jsem tak úspěšný, že mě z Perivale poslali na ústředí firmy do Londýna, kde jsem se stal hlavním obchodním konzultantem pro oblast Londýna.

Během doby, kdy jsem pracoval v Londýně, začala válka mezi Británií a Německem. Města musela být zatemněná a moje každodenní dojíždění z Perivale do Londýna bylo proto velmi náročné a vyčerpávající.

Navíc jsem se v té době také oženil. O své manželce vám však nic bližšího neprozradím. Víím, že tisk po celé Zemi toho již napsal dost, a většina informací nebyla pravdivá. Byl jsem požádán, abych mluvil o svém životě, a proto budu mluvit jen a pouze o svém životě. Nemohli jsem dále bydlet v Perivale, poněvadž dojíždění do Londýna bylo stále komplikovanější. Proto jsme si našli byt v londýnské čtvrti Knightsbridge. Byla to velká úleva, když mi na dojíždění do kanceláře stačilo metro.

Válka se rozhořela naplno a všechno bylo složitější. Byl nedostatek jídla a všechno bylo na příděl. Londýn byl každou chvíli bombardován. Většinu svého času jsem pracoval jako požární hlídka. Musel jsem vyšplhat po zrezivělých žebřících na střechy budov a vyhlížet, zda se neblíží německé bombardéry. Pokud jsem uviděl nepřátelské letouny, okamžitě jsem musel varovat lidi, kteří pracovali v budovách pode mnou.

Jednou jsem jel do práce na kole přes Hyde Park a viděl jsem, že se blíží bombardéry. Začaly zasypávat Londýn bombami, odhodil jsem tedy kolo a běžel se schovat pod stromy. Bomby naštěstí minuly park a dopadly na Buckinghamský palác, kde způsobily mnoho škod.

Jindy jsem musel jít do města vyřešit zvláštní zakázku na lékařské vybavení. Právě jsem se blížil k nádraží Charing Cross, když z mraků vypadla velká bomba, propadla nádražím až do stanice metra, kde se právě nacházely davy lidí. Ještě teď živě vidím oblaka prachu, jež se vyvalily z díry ve střeše nádražní budovy.

Jednou v noci byl velký nálet a bomba dopadla i poblíž místa, kde jsme bydleli. Museli jsme se ženou vyběhnout ven do noci jen tak, jak jsme byli. Stejně jako mnoho dalších lidí jsme celou noc bloumali tmou, všude vládla panika a chaos. Bomby padaly jedna za druhou a nebe osvětlovaly plameny z hořícího East Endu. Viděli

jsme oheň, jenž zachvátil katedrálu sv. Pavla, a stoupající dým. Každou chvíli jsme slyšeli rachot kulometů a kolem nás padaly prázdné nábojnice. Kvůli padajícím šrapnelům jsme se museli chránit ocelovými přilbami.

Konečně přišlo ráno a já jsem zatelefonoval do práce, že náš dům byl vybombardován. Ale můj vedoucí mi jen řekl: „To nevádí, stejně musíte do práce. Jiné lidi taky vybombardovali.“ Špinavý a hladový jsem tedy sedl na metro a jel do kanceláře. Když jsem však přišel k ulici, kde byla naše kancelář, viděl jsem, že ulice je uzavřena. Snažil jsem se projít kolem zábran, ale přistoupil ke mně přísný policista a obvinil mě z rabování - tenkrát byly docela krušné časy. Naštěstí v tom okamžiku vystoupil z auta můj nadřízený a zastal se mne. Ukázal policistovi své doklady a společně jsme prošli kolem zábran do naší kanceláře.

Kancelář však byla zaplavena vodou. Bomba poškodila vodovodní potrubí a voda se valila i z pater nad námi. Ve sklepech bylo po krk vody a všude kolem byly skleněné střepy a úlomky kamene. Ve stěně jsme našli zaklíněný obal bomby.

Všude byl naprostý chaos. Ani jsme neměli co zachraňovat. Vynosili jsme jen nějaké dokumenty a pár kusů vybavení. Snažili jsme se kancelář trochu uklidit, ale bylo to zcela beznadějně. Můj zaměstnavatel se rozhodl přestěhovat se někam jinam, do jiné části Anglie a nabídl mi, abych šel s ním. Neměl jsem dost peněz, a proto jsem jeho nabídku musel odmítnout. Nakoupit věci a zařídit si nový domov na opačném konci země bylo příliš drahé a nemohl jsem si to dovolit. Takže jsem také přišel o práci. Byl jsem bez práce v době války.

Vystřídal jsem několik zaměstnání. Dokonce jsem se chtěl stát policistou, ale neprošel jsem lékařskou prohlídkou. Situace začala být vážná, člověk přece nemůže žít jen ze vzduchu. Nakonec jsem šel

zkusit štěstí do školy, kde jsem sám kdysi absolvoval tolik korespondenčních kurzů.

Právě hledali nové lidi, protože několik jejich zaměstnanců dostalo povolávací rozkaz. Díky úctyhodnému počtu kurzů, jimiž jsem na této škole úspěšně prošel, mi nabídli místo na oddělení poradenství. Plat by činil pět liber týdně a musel bych bydlet ve Weybridge v Surrey. Nejprve jsem však musel na pohovor s tamějším ředitelem. V určený den jsem tedy jel autobusem do Weybridge. Přišel jsem do kanceláře, ale ředitel tam ještě nebyl. „Je to strašné, on nikdy nepřijde včas," dozvěděl jsem se v kanceláři. „Bude tu nejdřív ve čtyři, musíte počkat." Nakonec ředitel přišel, byl velice milý a nabídl mi místo poradce za pět liber týdně. Také mi prozradil, že nad garáží je volný byt. Nájem byl sice docela vysoký, ale chtěl jsem mít práci co nejdříve, a tak jsem s jeho nabídkou souhlasil.

Vrátil jsem se do Londýna, posbírali jsme se ženou svých pět švestek a nastěhovali se do bytu nad garáží ve Weybridge. Následující den jsem nastoupil jako poradce ve škole korespondenčních kurzů. Ve skutečnosti jsem však byl pouhý úředník.

Máme spoustu honosných názvů, někteří úředníci si říkají konzultanti nebo kariérní poradci, ale stejně jsou to pořád jen úředníci. Nebo sběračům odpadků se říká sanitární odborníci, ale pořád jsou to jen sběrači odpadků. Je to snad zločin, jestliže člověk patří do nějaké kategorie? Vždycky mi říkali, že můj otec byl instalatér. Sice ve skutečnosti instalatér nebyl, ale co kdyby byl? Jistě, vyučil se instalatérem, ale - stejně jako já - neměl na výběr. Já jsem se vyučil automechanikem. A co třeba pan Crapper, vynálezce splachovacího záchodu? Záchody se od dob pana Crappera nijak nezměnily. Pan Crapper byl také instalatér, dokonce velmi dobrý

instalatér a jeho vynález jej dovedl až ke králi Edwardovi, jenž ho považoval za svého přítele. Tak vidíte, i instalatér se může kamarádit s králem, stejně jako hokynář. Thomas Lipton byl prý hokynář. Vlastně měl velkoobchod a byl přítelem krále Jiřino V. Na tom přece nezáleží, čím byl něčí otec. Je to snad ostuda, že byl něčí otec obchodník? V dnešní době se i královské dcery vdávají za obchodníky, že ano? A Ježíš byl synem tesaře. Byla to snad ostuda?

No dobře, trochu jsem odbočil od svého vyprávění Ale chci tím říct, že raději budu synem instalatéra než synem nějakého ubožáka, který si říká novinář. Instalatér zbavuje lidi svinčíku. Novináři svinčík nadělají.

Během té doby, co tu jsem, jsem zjistil spoustu zajímavých věcí, ale jedna věc mě obzvlášť zaujala. Byl jsem nositelem úctyhodného jména, nejen díky „strýčkovi Richardovi“, ale i díky dalším členům rodiny, kteří toto jméno měli předtím. Jeden z nich byl spolupracovníkem sira Joshuy Reynoldse, další byl poručíkem v londýnském Toweru v době, kdy došlo k pokusu o loupež korunovačních klenotů. A tento pokus byl nakonec zmařen.

Je tu spousta věcí k vidění, spousta věcí, jež se může člověk naučit. Řekli mi, že se mám ještě hodně co učit, protože jsem se prý ještě nenaučil pokoře a jak vycházet s lidmi. Dělán, co můžu, abych nadiktoval všechny ty hlouposti. Přisahám na celý štos Biblí, že je to všechno pravda a nic než Pravda.

KAPITOLA DEVÁTÁ

Ani ve Weybridge jsem nebyl šťastný. Stal jsem se členem protiletdecké hlídky. Jiný člen hlídky na mě žárlil a neustále se mi snažil škodit. Chtěl jsem tedy z hlídky odstoupit, ale nebylo mi to povoleno.

Jednou v noci, když jsem byl ve Weybridge, byl nálet. Po náletu k našemu bytu přišel policista. Objevil malé světýlko, tak malé, že ani ze třiceti metrů nebylo vidět. V bytě byl vadný vypínač, byl to jeden z těch starých plechových vypínačů s velkým knoflíkem. Myslel jsem, že otřesy při výbuchu způsobily, že vypínač zůstal v pozici zapnuto. Policista sám viděl, že se světlo rozsvítí i při kýchnutí, protože vypínač měl špatnou pružinu. Nicméně světlo svítilo, a to byl problém. Musel jsem tedy k soudu a dostal jsem pokutu. Takové věci vážně nesnáším, protože to bylo naprosto zbytečné. Samozřejmě mě nahlásil „znepřátelený“ člen hlídky. Poté jsem z protiletdecké hlídky opravdu odešel, poněvadž si myslím, že pokud lidé nedokážou spolupracovat, pak je lepší „partu“ opustit.

Ve Weybridge jsem dělal všechno možné, vyřizoval korespondenci, přesvědčoval lidi, aby se účastnili korespondenčních kurzů, staral se o šéfova auta, dělal poslíčka a vůbec všechno, co bylo zrovna potřeba. A to za pouhých pět liber týdně!

Další muži odcházeli do války, podmínky byly stále složitější, jídla bylo stále méně a méně a z továrny na letadla v Brooklandsu se ozýval podivný hluk. Jednou při testování nového letounu Wellington se letadlo zřítilo nedaleko Weybridge. Pilot zachránil vesnici na úkor vlastního života a zřítíl se s letadlem na elektrifikovanou železniční trať. Letadlo se roztránilo na tisíc kusů, jež se rozlétly široko daleko, ale lidé ve Weybridge byli díky pilotově oběti zachráněni. Tehdy jsem také dostal povolávací rozkaz.

Před nástupem do služby jsem musel projít lékařskou prohlídkou. V určený den jsem se dostavil do velkého sálu, kde se tísnily davy mužů čekajících na prohlídku. Řekl jsem zřízenci: „Mám tuberkulózu.“ Podíval se na mne a, odpověděl: „Vypadáte hrozně, řeknu to kolegovi. Sedněte si támhle.“ Posadil jsem se na místo, kam mi ukázal a čekal jsem a čekal. Když už byli téměř všichni po prohlídce, konečně jsem přišel na řadu k lékařské komisi i já. „Co je to?“ zeptal se jeden z lékařů. „Tvrdíte, že máte tuberkulózu. Víte vůbec, co je to tuberkulóza?“ „To zcela jistě vím, pane,“ odpověděl jsem. „Já ji přece mám.“ Položil mi spoustu dalších otázek a pak se poradil se svými kolegy. Pak se obrátil zase ke mně, jako by učinil nejdůležitější rozhodnutí na světě.

„Pošlu vás do nemocnice v Kingstonu,“ prohlásil nakonec. „Tam vás důkladně vyšetří a zjistí, jestli máte tuberkulózu, nebo ne. A jestli ji nemáte - Bůh vás ochraňuj.“ Pečlivě vyplnil formulář, dal na něj razítko a hodil ho po mně. Sebral jsem formulář z podlahy a šel domů.

Druhý den jsem nahlásil svému zaměstnavateli, že musím do nemocnice na vyšetření. Zatvářil se znuděně a nejspíš si pomyslel: „Proč mě s tím ten chlap otravuje, proč se nesebere a nezmizí?“ Nicméně jsem pokračoval ve své práci a další den, jak jsem měl nařízeno, jsem jel autobusem do Kingstonu do nemocnice. Udělali mi několik testů a rentgen. Potom mě strčili do sušárny, kde visely vyvolané rentgenové snímky a sušily se. Po půl hodině přišla sestra a řekla: „Dobře, můžete jít domů!“ To bylo všechno, nikdo nic dalšího neříkal, tak jsem jel domů.

Za další tři nebo čtyři týdny mi přišlo předvolání, abych se dostavil na prohlídku na plicní kliniku ve Weybridge. Tak jsem tedy poslušně šel. Byl jsem z celé té záležitosti dost znechucený. Ale na klinice mě prohlédl nejúžasnější doktor, jakého jsem kdy viděl. Měl

moje rentgenové snímky a souhlasil se mnou, že je to opravdu hloupé, když si mě přehazují z jednoho oddělení na druhé. Prohlásil, že je naprosto jasné, že mám zničené plíce, a pokud bych vstoupil do armády, byl bych spíš na obtíž než ku prospěchu. Anglie na tom určitě ještě není tak špatně, aby musela povolávat nemocné lidi. „Pošlu zprávu, že nejste schopni služby,“ řekl mi lékař.

Čas plynul a nakonec jsem dostal potvrzení, že nebudu povolán k vojenské službě, protože jsem byl zařazen na čtvrtý - tedy nejhorší stupeň. Ukázal jsem potvrzení svému nadřízenému. Vypadal, že je rád, že mu aspoň někdo zůstane na práci, když byli všichni ostatní odvedeni. Všichni muži se tenkrát zoufale snažili získat odklad vojenské služby.

Můj vedoucí odešel a našel si jiné zaměstnání a místo něj byl přijat jiný člověk. Ale nevycházeli jsme spolu dobře, nesnášeli jsme se navzájem. Přesto jsem se snažil pracovat, jak nejlépe jsem mohl. Ale bylo to čím dál těžší, protože přibývalo práce, ale plat byl stále stejný. Zřejmě někdo něco nalhal mému zaměstnavateli.

Jednou večer po práci jsem se potuloval po zahradě. Už se stmívalo a já se prodíral křovím. Náhle jsem zakopl o vyčnívající kořen a prudce jsem upadl. Byl jsem doslova bez sebe!

Postavil jsem se, ale pak - proboha! Já jsem nebyl já, protože jsem vzpřímeně stál, ale moje tělo leželo na zemi obličejem dolů. Ohromeně jsem se rozhlédl a uviděl jsem kolem sebe podivné lidi. Mniši, napadlo mě, co tu k čertu dělají mniši? Pohlédl jsem na ně a pak na svoje ležící tělo. Potom jsem v hlavě uslyšel hlas. Nejprve jsem měl pocit, že je to nějaká zvláštní cizí řeč, ale pak jsem si uvědomil, že všemu dobře rozumím. „Mladý muži,“ řekl hlas v mé hlavě, „máte špatné myšlenky, přemýšlíte, že se připravíte o život. To je skutečně velmi špatné. Sebevražda je zlá věc, bez ohledu na to, jaký k tomu máte důvod nebo výmluvu, sebevražda je špatná.“

„To je dobře," pomyslel jsem si, „že nemáte takové starosti jako já. Mám hroznou práci, že to ani nedokážu popsat, nemám šanci dostat přidáno a můj nadřízený mě nesnáší. Proč bych tu měl zůstat? Je tu spousta pěkných stromů, stačilo by jen přehodit provaz."

Víc vám o tom neřeknu, protože pak se v mé mysli objevila myšlenka, že kdybych chtěl, mohl bych se ze svého pozemského utrpení vymanit. Kdybych opravdu chtěl, kdybych to myslel vážně, mohl bych udělat pro lidstvo něco dobrého a uvolnit své tělo pro jakéhosi ducha, jenž by skočil do mého těla, zatímco já bych z něho vyskočil. Připadalo mi to jako pěkná pitomost, ale řekl jsem si, že je nechám domluvit. Nejprve, řekli, na důkaz opravdového zájmu, si musím změnit jméno. Řekli jakési podivné jméno, které jsem měl přijmout. Pověděl jsem své ženě, že si chci změnit jméno. Pomyslela si, že jsem se zbláznil, ale dál se tím nezabývala, a tak jsem si změnil jméno.

Potom jsem začal mít problémy se zuby. Byla to hrůza. Už jsem to nemohl vydržet a šel jsem k zubaři. Pokusil se mi vytrhnout bolavý zub. Ale nešlo to. Navrtal mi do něj díru, aby ho mohl vypáčit, ale bez úspěchu. Zubař se po telefonu radil s nějakým specialistou z Londýna a ten mě urychleně poslal do nemocnice.

Manželka řekla mému zaměstnavateli, že jsem musel do nemocnice, ale ten jí odpověděl jen: „Já musím pracovat, i když mě bolí zuby!" To byl veškerý jeho soucit. Musel jsem tedy do nemocnice - na své vlastní náklady samozřejmě, tenkrát neexistovalo zdravotní pojištění jako dnes. Tam mi provedli malou, ale poměrně složitou operaci. Zubař byl dobrý, ale anesteziolog byl ještě lepší. Ještě týden jsem zůstal v nemocnici a pak jsem se vrátil do Weybridge.

Tam na mě čekala jeh řada dalších nedorozumění, popichování a falešných obvinění. Není třeba zacházet do detailů a jítit staré rány, nejsem přece novinář. Ale po několika falešných obviněních jsme se s manželkou dohodli, že už to nebudeme déle trpět a podali jsme trestní oznámení. Od toho okamžiku se lidé chovali, jako bych měl lepru nebo mor, poněvadž po zbytek týdne jsem seděl v kanceláři sám, nikdo za mnou nepřišel a neměl jsem co na práci. Trčel jsem tam jako trestanec na samotce. Na konci týdne jsem už toho měl dost.

S radostí jsme opustili Weybridge a odjeli do Londýna. Dlouho jsme hledali rozumné bydlení, už si ani nevzpomínám, na kolika místech jsme to zkoušeli, až jsme nakonec došli k závěru, že situace v Londýně je neúnosná, a přestěhovali jsme se na předměstí Londýna zvané Thames Ditton.

Ach, nerad o té pitomé záležitosti mluvím, rozčiluje mě to, už jsem to chtěl mít za sebou, ale zapomněl jsem zmínit jednu věc. Mniši mě požádali, abych si nechal narůst vousy. Klidně, pomyslel jsem si, to není problém. Ještě ve Weybridge jsem si tedy nechal narůst vousy. Všichni kolegové se mi posmívali, ale nevadilo mi to. Už tu s nimi stejně dlouho nebudu, říkal jsem si.

Přestěhovali jsme se tedy do Thames Dittonu. Několik dní jsme bydleli na ubytovně, kterou vedla legrační stará žena, jež prostě neviděla špínu. Myslela si, že žije v šlechtickém paláci nebo co, a vůbec si nevšimla pavučin v koutech na schodišti. Asi byla příliš vznešená, než aby uklízela, a tak jsme si našli jiné bydlení. O kousek dál byl dům, kde pronajímali dva byty. Líbilo se nám tam, ale nevěděli jsme, kde seženeme peníze, neměl jsem totiž žádnou práci. Dělal jsem všechno možné, abych vydělal aspoň trochu peněz. Přihlásil jsem se i na úřadu práce, ale protože mě z předchozího

zaměstnání nevyhodili, ale odešel jsem sám, neměl jsem nárok na podporu v nezaměstnanosti. Ani nevím, jak jsme to tenkrát zvládli.

Měl jsem staré kolo, jezdil jsem po okolí a hledal práci, ale žádnou jsem nemohl sehnat. Válka skončila, muži se vrátili z armády a trh práce byl opět nasycen. Jenže zatímco jiní dostali podporu a možná i penzi, já jsem neměl vůbec nic.

Pak ke mně jednou v noci přišla skupina mužů. Vytáhli mě z mého těla a mluvili se mnou, ptali se mě, jestli se chci stále vzdát svého těla a odejít do ráje. Tedy aspoň jsem si myslel, že je to ráj, přestože tito lidé mluvili o astrálním světě. Ujistil jsem je, že se chci svého těla vzdát ještě víc než předtím. Nařídili mi, abych tedy další den zůstal doma. Jeden z mužů oblečený ve žlutém hábitu mě zavolal k oknu a ukázal ven. „Tamten strom," řekl, „musíte vylézt na tamten strom a pak prostě spadnout dolů." Pak mi ještě zadal přesný čas, kdy to musím provést, a řekl mi, že je nanejvýš důležité, abych dodržel jeho pokyny, jinak budu trpět nejen já, ale i další lidé. A co by bylo nejhorší - musel bych zůstat na Zemi.

Následujícího dne si moje žena musela myslet, že jsem se asi úplně zbláznil, protože jsem nešel ven jako obvykle a jen jsem se poflakoval doma. Asi minutu nebo dvě před smluveným časem jsem šel do zahrady k určenému stromu. Chytil jsem se větví břečťanu - či co to vlastně břečťan má - a vylezl jsem na strom. Náhle jsem měl pocit, jako by do mě udeřil blesk. Nehodlal jsem nijak bránit svému pádu a prostě jsem padal dolů. Dopadl jsem na zem a pak, milostivý Bože, jsem uviděl, že ze mě čouhá stříbrný provaz. Chtěl jsem za něj zatáhnout, ale někdo mi jemně odstrčil ruce. Celý vyděšený jsem ležel na zemi a sledoval dva muže, jak něco provádějí s tím stříbrným provazem. Vedle stál třetí člověk s dalším stříbrným provazem v ruce. Nejvíce mě však vyděsilo, že jsem viděl skrz ně,

takže jsem si nebyl jistý, jestli to všechno opravdu vidím, nebo mi vynechává mozek. Všechno to bylo tak zvláštní.

Nakonec jsem uslyšel podivný zvuk jakoby vysavače a pak jsem ke své nezměrné radosti zjistil, že se volně vznáším v nádherném světě.

Splnil jsem tedy svou část dohody a pověděl jsem všechno o svém předchozím životě. A nyní se vracím do své části astrálního světa . . .

Jsem Lobsang Rampa a dokončil jsem přepis informací, které mi tak neochotně a nezdvorně předal člověk, jehož tělo jsem převzal. Dovolte mi pokračovat tam, kde skončil.

Jeho tělo leželo natažené na zemi a lehce se třásl a já - přiznám se, že jsem se také třásl strachy. Nechtěl jsem se na to tělo dívat, ale tibetský láma plní všechny příkazy, příjemné i ty nepříjemné, a tak jsem stál a sledoval své bratry lámy, jak se potýkají se stříbrným vláknem toho muže. Ještě než ho zcela odpojí, budou muset připojit moje stříbrné vlákno. Naštěstí byl ten nebožák naprosto omámený, a tak byl v klidu.

Připadalo mi, že čekám celé hodiny, ale ve skutečnosti šlo jen o zlomek sekundy. Nakonec se lámům podařilo připojit moje vlákno a jeho odpojit. Rychle ho odvedli do astrálního světa.

Pozoroval jsem tělo, k němuž jsem byl nyní připoután a otrásl jsem se. Ale pak, poslušný příkazů, jsem nechal své astrální tělo vklouznout do fyzického těla, které mělo být nadále moje; Ach, první dotek byl příšerný, studený, slizký. Vyletěl jsem zpátky do vzduchu. Lámové ke mně přistoupili, aby mě uklidnili, a já jsem opět postupně pronikl do těla.

Otrásl jsem se hrůzou a odporem. Bylo to neuvěřitelné, něco takového už bych nikdy nechtěl zažít znovu. Připadal jsem si příliš

velký nebo to tělo bylo příliš malé. Cítil jsem se stísněně, byl jsem tam hrozně zmáčkнутý. A ten pach! Byl tak jiný. Mé vlastní tělo bylo zničené a umíralo, ale přece jen to bylo moje tělo. A nyní jsem vězel v té cizí věci a vůbec se mi to nelíbilo.

Vrtěl jsem se a snažil se nějakým způsobem napojit na pohybové nervy v mozku. Jak mám tu zpropadenou věc přimět, aby fungovala? Chvilí jsem jen bezmocně ležel, jako bych byl paralyzovaný. To přece nemůže fungovat. Připadal jsem si neohrabaný jako nezkušený řidič v příliš složitém autě. Ale nakonec jsem s pomocí svých astrálních bratrů získal nad svým novým tělem kontrolu a podařilo se mi ho přinutit ke spolupráci. Roztřeseně jsem se postavil a pak jsem málem vykřikl hrůzou, protože jsem šel pozpátku místo dopředu. Zapotácel jsem se a upadl. Byl to vážně hrozný zážitek. Bylo mi z toho na zvracení a měl jsem strach; že to nikdy nedokážu.

Ležel jsem na zemi a nemohl jsem se pohnout. Pak jsem koutkem oka zahlédl oba lámy, jak se zájmem sledují moje zoufalé počínání. Zavrčel jsem: „Tak si to zkuste sami a uvidíme, jestli dokážete přinutit tu hroznou věc, aby vás poslouchala!“

Náhle jeden z lámů zvolal: „Lobsangu! Pohnul jsi prsty, zkus to s nohama.“ Zkusil jsem to a zjistil jsem, že mezi západními a východními těly je velký rozdíl. Nikdy bych nevěřil, že je něco takového možné, ale pak jsem si vzpomněl na něco, co jsem slyšel v době, kdy jsem pracoval jako lodní inženýr. Lodní šroub se v západních vodách točí jedním směrem a ve východních vodách opačným směrem. Už to chápu, pomyslel jsem si, musím začít znovu od začátku. Uklidnil jsem se, vystoupil jsem z těla a důkladně jsem si ho prohlédl. Čím déle jsem se na něj díval, tím méně se mi líbilo, ale věděl jsem, že mi nezbyvá nic jiného než to zkusit znovu. Znovu jsem se tedy vmáčkl do té nepohodlné, slizké a studené věci.

S velkým úsilím jsem se pokusil vstát, ale opět jsem upadl. Nakonec se mi přece jen podařilo vyškrábat se na nohy a opřít se zády o strom.

Z domu se nejdnou ozval hluk a dveře se rozlétly. Vyběhla nějaká žena a spustila: „Co to tady provádíš? Pojd' domů a lehni si.“ Překvapila mne. Vzpomněl jsem si na ty dva lámy a bál jsem se, že by je mohla vidět, ale zjevně pro ni byli úplně neviditelní, což bylo také překvapující. Já jsem vždy viděl lidi, kteří mě navštívili z astrálního světa, ale pokud někdo vešel v okamžiku, kdy jsem s nimi mluvil, myslel si, že mluvím sám pro sebe, ale já jsem nechtěl vypadat jako blázen.

Žena došla až ke mně, podívala se na mne a přes obličej jí přelétl výraz zděšení. Pomyslel jsem si, že asi začne být hysterická, ale ovládla se a objala mě kolem ramen.

Soustředil jsem se na ovládání těla a pomaloučku, krok za krokem, jsem vešel do domu, vyšel po schodech a praštil sebou do postele, jež byla nejspíš moje.

Tři dny jsem se nehnul z pokoje, předstíral jsem nemoc a učil se ovládat své nové tělo. Byla to ta nejpodivnější zkušenost, jakou jsem kdy zažil. Dokázal jsem se vyrovnat s mučením, které mi způsobili Japonci nebo Číňané, ale toto bylo něco úplně nového a nepředstavitelného, být uvězněn v těle jiného člověka a muset ho umět ovládat.

Vzpomněl jsem si, co mne kdysi dávno učili, tak dávno, že mi to nyní připadalo jako v jiném životě. „Lobsangu," vyprávěli mi, „v dávných časech navštívily z určitého důvodu naši Zemi bytosti z dalekého světa, které nevypadaly jako lidé. Kdyby přišly nyní ve své skutečné podobě, upoutaly by příliš velkou pozornost. Proto mají na Zemi připravená těla, do nichž mohou vstoupit, jež mohou ovládat a

kteřá vypadají jako pozemská. V budoucnu zažiješ něco podobného a bude to pro tebe naprosto ohromující." Vskutku!

Dovolte mi, abych těm, kteří mají skutečný zájem, vysvětlili několik věcí týkajících se transmigrace. Mám světu opravdu hodně co říci, ale kvůli pomluvám v novinách lidé mému příběhu nevěří. Povím vám toho víc ve své příští knize, ale jednu věc musím lidem vysvětlit hned, a sice to, jak funguje transmigrace. Má to spoustu výhod, uvědomte si, že je to jedinečná možnost. Lidstvo sice již vyslalo člověka na Měsíc, ale nemá nejmenší tušení, jak cestovat daleko do vesmíru. S ohledem na vzdálenosti ve vesmíru je cesta na Měsíc naprosto bezvýznamná. Trvalo by miliony let, než by vesmírná loď doletěla až k jiným hvězdám. Přitom existuje mnohem jednodušší způsob, a to astrální cestování. Existovalo již dávno a existuje i nyní, používají je bytosti (říkám bytosti, protože nemají lidskou podobu), jež pocházejí z úplně jiné galaxie. I v této chvíli žijí mezi námi, dostaly se sem astrální cestou a některé z nich žijí v lidském těle.

Kdyby lidé věděli, jak na to, mohli by poslat astrální cestovatele kamkoliv za hranice našeho času a prostoru. Astrální cestování může být nepředstavitelně rychlé, stejně jako myšlenka, pomocí astrálního cestování byste se mohli ocitnout během zlomku sekundy třeba na Marsu. V budoucnu budou vědci schopni s pomocí astrálního cestování putovat do jiných světů a tam, díky transmigraci, vstoupí do těl tamějších domorodců a získají informace z první ruky. Není to science fiction, je to skutečnost. Jestliže to dokážou bytosti z jiného světa, lidé ze Země to dokážou také. Bohužel však musím říct, že kvůli nesmyslným pochybám o mých slovech lidé neměli dosud možnost, aby se to naučili.

Bohužel, jestliže někdo převezme cizí tělo, musí po čítat i s určitými problémy. Například jsem krátce po převzetí těla zjistil, že

již nedokážu psát sanskrtem, ani čínsky. Ach ano, samozřejmě oba jazyky znám a vím, co mám psát, ale tělo zkrátka nebylo přizpůsobené na to, aby psalo sanskrtské nebo čínské klikyháky. Bylo schopné psát písmenka, jaká jsou, řekněme, v angličtině, francouzštině, němčině nebo španělštině.

Má to co dělat se schopností ovládat svaly. I vy na západě jste již určitě setkali s podobnou situací, kdy například inteligentní Němec s lepším vzděláním než většina Angličanů neumí vyslovovat anglické hlásky stejně dobře jako rodilí Angličané. Nedokáže svá ústa přizpůsobit výslovnosti cizích hlásek. Bez ohledu na svoje vzdělání, nikdy nezvládne správnou výslovnost. A platí to pro celý svět, téměř vždy poznáte podle výslovnosti, jestli člověk pochází z dané oblasti, nebo ne, jestli dokáže vyladit své hlasivky jako rodilý mluvčí nebo v jeho hlase zní jistá disharmonie.

Po převzetí jiného těla člověk dokáže vytvářet všechny zvuky, na než bylo tělo dříve zvyklé. Ale psaní je něco jiného.

Podívejme se na to jinak. Někteří lidé umějí kreslit nebo malovat. Můžeme tedy říci, že tito lidé – umělci – mají schopnost uspořádat čáry a křivky, aby dávaly nějaký smysl. Většina lidí něco takového nedokáže, nepomůže jim ani vzdělání, ani praxe. Pokud člověk není „rozený umělec“, jeho tvorba není považována za přijatelnou. Něco podobného se děje, jestliže člověk z východu převezme tělo ze západu. Dokáže se domluvit a ví, jak by měl psát, ale není schopen psát ve svém původním jazyce, jako je sanskrt, čínština či japonština. Naučit se psát v těchto jazycích totiž trvá roky a člověk musí umět přesně rozlišovat jemné rozdíly v tazích, aby znaky měly správný význam.

Obzvláště problematické je spojení východní duše a západního těla. Představte si to tak, že například v Anglii jsou auta s řízením na pravé straně a jezdí se na levé straně silnice, zatímco v Americe je

volant vlevo a jezdí se vpravo. To znáte, že? A teď vezměte nějakého řidiče, jenž byl celý život zvyklý brázdít anglické silnice a zničehonic toho chudáka posaďte do amerického auta bez jakékoliv přípravy jej vypusťte na americkou silnici. Nebude mít šanci, že? Dlouho to nevydrží. Všechny jeho zažité reflexy budou náhle k ničemu, protože všechno bude obráceně, a pravděpodobně v zoufalství najede na nesprávnou stranu silnice a způsobí nehodu, jíž se chtěl vyhnout. Chápete to? Věřte mi, já to znám, zažil jsem to. Transmigrace není pro nezasvěcené. Myslím to vážně, s transmigrací bychom mohli dokázat úžasné věci, kdyby ji lidé dobře znali. Překvapuje mě, že Rusové, kteří jsou v lecčem napřed, dosud neobjevili, jaké má transmigrace možnosti. Je to jednoduché, pokud víte, jak na to. Je to snadné, jestliže jste dostatečně opatrní. Chtěl bych lidstvo naučit všechno, co o transmigraci vím, avšak kvůli lidské hlouposti, zejména hlouposti novinářů, je celá věc odsouzena k zániku.

Je velmi důležité, abyste k transmigraci měli vhodné tělo. Nemůžete totiž skočit jen tak do jakéhokoliv těla a převzít ho jako zloděj, jenž vykrádá auta, která stojí na křižovatce na červenou. Je to mnohem složitější. Musíte najít tělo, jež je s vaším vlastním tělem v harmonii, jež je v souladu. Neznamená to, zda je majitel těla dobrý nebo špatný člověk, to s tím vůbec nesouvisí. Důležitá je harmonická frekvence vibrací vašeho a dárcova těla.

Jestli se zajímáte o rádio, pak víte, že můžete mít například superheterodynní přijímač se třemi ladicími kondenzátory. Jestliže přijímač funguje správně, snadno naladíte jasný příjem, ale jakmile rádio naladíte, dostanete stejný signál na různých vlnových délkách nebo různých frekvencích - je to jedno. U frekvence se počítá, kolikrát se mění vlna z pozitivní na negativní, u vlnové délky se měří vzdálenost mezi dvěma nejbližšími vrcholovými body vlny. Je to totéž, jako nazývat růži jiným jménem, ale snažím se vám tím říct, že

transmigrace je možná, pokud víte, jak ji provést. A nejenže je možná, ale v daleké budoucnosti to bude na Zemi běžná věc.

Nyní se v našem vyprávění vrátíme do Thames Dittonu. Bylo to docela pěkné předměstí Londýna. Myslím, že se mu také říkalo londýnská noclehárna. Byla tu spousta stromů a každé ráno jste mohli vidět obchodníky, jak spěchají na vlak do Wimbledonu nebo jiných částí Londýna. Mnozí z nich pracovali v City – burzovní makléři, pojišťováci, bankéři a další. Náš byt byl přímo naproti nemocnici Cottage, o kus dál bylo sportovní hřiště a hned za ním stála velká budova zvaná Milk Marketing Board.

Thames Ditton byl „lepší čtvrť“ a podle toho, co jsem slyšel otevřeným oknem, byla až příliš dobrá, poněvadž někteří její obyvatelé měli tak těžký přízvuk, že jsem jim sotva rozuměl.

Ani mluvení pro mne nebylo snadné. Musel jsem si vždy nejprve promyslet, co chci říct, a pak si představit tvar zvuku, který jsem se snažil vyslovit. Pro většinu lidí je řeč naprosto přirozená věc. Můžete klidně brebentit, aniž byste nad tím museli nějak přemýšlet, ale jen pokud nejste člověk z východu v západním těle. Ještě dnes si musím rozmyslet, co chci říct, a kvůli tomu vypadám, že mluvím pomalu a váhavě.

Když člověk převezme tělo, rok či dva ho stále vnímá spíše jako tělo hostitele. Ale postupně se frekvence vibrací hostitelského těla mění, až dosáhne stejné frekvence, jakou mělo původní tělo, a objeví se i dřívější jizvy. Jak už jsem říkal, je to něco podobného jako galvanické pokovování a galvanoplastika, protože se mění molekuly na jiné. To by nemělo být tak těžké pochopit, jestliže se říznete a rána se uzdraví, pak to bylo díky náhradním molekulám, ne? Nejsou to stejné molekuly, ale v ráně vyrostly nové buňky, aby nahradily ty poraněné. Transmigrace funguje podobně. Tělo se přizpůsobuje

svému novému obyvateli, molekuly se postupně mění na původní tělo, s nímž se člověk narodil.

A ještě jedna informace týkající se transmigrace. I člověk se „změní“. Začne mít zvláštní pocit, že si je s někým blízky a jakmile se transmigrovaný člověk někoho dotkne, může se ta druhá osoba polekat a vykřikne: „Mám z tebe husí kůži!“

Pokud tedy uvažujete o transmigraci, měli byste zvážit její výhody i nevýhody. Víte, jak se psi navzájem očichávají a pak ztuhnou a čekají, až se pohne ten druhý? Podobně se ke mně chovají i lidé ze západního světa. Nerozumějí mi, nechápou mě, mají pocit, že je něco špatně, a netuší co, a cítí se v mé přítomnosti nejistě. Nevědí, jestli se jim líbím, nebo ne, což způsobuje další potíže, jež se projevují například tím, že policisté mě často podezřívají, celníci očekávají jen to nejhorší, imigrační úředníci se stále ptají proč, jak a kdy, a tak dále a tak dále. Místní lidé mě odmítají přijmout mezi sebe. Nyní však musím pokračovat k další knize, jen ještě pár slov na závěr pro případ, že byste stále nemohli pochopit, že lidé z východu, kteří transmigrovali, nedokážou psát ve své rodné řeči. Jestliže jste pravák, napište pár vět pravou rukou. A pak zkuste napsat něco levačkou.

Tak končí Kniha třetí - Kniha proměn.

Kniha čtvrtá

JAK JE TO NYNÍ!

KAPITOLA DESÁTÁ

Sluneční paprsky tančily na hladině řeky, jež plynula do moře stejně majestátně, jako ákášické záznamy přecházejí do moře univerzálního vědomí. Tato řeka však zaujala moji pozornost. Přivřenýma očima jsem pozoroval odlesky světla a plovoucí listy. Náhle se ozvalo zašplouchání a na hladinu dosedli tři vodní ptáci. Chvilí cákali kolem sebe, mávali křídly a hráli si. Pak jako na povel všichni roztáhli křídla, zakmitali nohama a odletěli. Za nimi zůstala jen zčeřená říční hladina.

Slunce si na břehu skrze listí stromů pohrávalo s kontrastem světla a stínu. Bylo příjemně teplo a já jsem odpočíval vleže na zádech. Zaslechl jsem zvláštní bzuchení. Pomalu jsem otevřel oči. Přímo před nosem mi poletovala včela a se zájmem si mě prohlížela. Pak zřejmě naznala, že asi nebudu vhodným zdrojem nektaru, a odbzučela na květinu, jež se skrývaly ve stínu stromů. Sledoval jsem, jak přelétá z květu na květ, až konečně našla takový, jaký se jí líbil. Když z něj vylezla, všiml jsem si, že má celé tělíčko a nožky pokryté žlutým pylem.

Cítil jsem se naprosto spokojený. Ležel jsem na břehu Temže v Thames Dittonu poblíž paláce Hampton Court. Nechal jsem své myšlenky volně plynout a nejspíš jsem na chvíli usnul. Náhle jsem v dálce uslyšel hluk a pak jsem uviděl královský člun, jenž připlouval po Temži z Toweru. Na palubě se nacházela královna Alžběta I. se svým oblíbencem a služebnictvem, bez něhož se královna neobejde.

Z člunu se ozývala hudba, která mi pro plavbu po Temži nepřípadala moc vhodná, ale slyšel jsem také šplouchání vody a skřípání vesel. Všichni na palubě se chichotali a mě napadlo, že se lidé v alžbětinském období přece nemohli chovat stejně jako současní pubertáči.

Otevřel jsem oči a uviděl jsem, že kolem mne právě proplová loďka plná dospívající mládeže s hlasitě vyhrávajícím gramofonem a rádiem. Veslovali a štěbetali, zdálo se, že každý z nich mluví o něčem jiném, a nevšimli si ničeho kolem sebe. Pak mi zmizeli z dohledu a na chvíli byl zase klid.

Znovu jsem pomyslel na královnu Alžbětu a její cesty z Toweru do Hampton Courtu. Téměř naproti místu, kde jsem ležel, bývalo molo. Veslaři opatrně přirazili s lodí k molu, lodníci přivázali člun silnými lany, aby královna neztratila rovnováhu. Alžběta I. totiž nebyla zdatným námořníkem, a to ani na Temži. Hampton Court mě fascinoval. Často jsem tam chodil a občas jsem tam zřetelně vídal duchy lidí, kteří dávno zemřeli.

Uslyšel jsem za sebou několik hlasů. Otočil jsem se a spatřil jsem čtyři osoby. „Ach, můj bože,“ řekla žena, „nejmíň deset minut jste se ani nepohnul, mysleli jsme, že jste mrtvý!“ A pak šli dál a mluvili a mluvili. Pomyslel jsem si, že svět je příliš hlučný. Každý toho tolik napovídá, ale přitom nemá co říct. Rozhlédl jsem se kolem sebe. Na Temži se kolébalo několik člunů. Kousek ode mne seděl starý muž, jenž vypadal jako sám bůh času.

Seděl nehnutě jako kmen stromu a kouřil dýmku. Na opěrci před sebou měl rybářský prut, jehož černobílý splávek se pohupoval přímo přede mnou. Chvíli jsem staříka pozoroval, celou dobu se ani nepohnul a já jsem se zamyslel nad tím, co asi tak lidé vidí zajímavého na rybaření. Došel jsem k závěru, že pro některé starší

lidi je to jen záminka, aby mohli o samotě v klidu rozjímat o své minulosti a budoucnosti.

Budoucnost? Vytřestil jsem oči na hodinky a rychle naskočil na staré kolo, které leželo na břehu vedle mne, a uháněl jsem po silnici do West Molesey na úřad práce.

Bohužel pro mě žádnou práci neměli. Bylo příliš mnoho lidí a příliš málo pracovních míst. Jeden chlapík mi vysvětlil: „Jo, kamaráde, dal jste výpověď v práci, přestože jste nemusel, tudíž nedostanete žádnou podporu. Vláda nemá důvod pomáhat někomu, kdo měl práci a sám odešel. Takže když nemáte podporu, Úřad vám nebude hledat práci. Úřad hledá práci jen těm, kdo berou podporu, protože když pak dostanou práci, nemusíme jim vyplácet podporu a statistika pak vypadá lépe.“

Zkoušel jsem i komerční pracovní agentury, kterým musíte zaplatit, aby vám našly práci. Možná jsem měl prostě jen smůlu, ale přestože jsem vyzkoušel několik agentur, nikde jsem neuspěl.

V Thames Dittonu a blízkém okolí se mi podařilo najít jen pár zakázek načerno. Šlo o několik lékařských zákroků, jež by normální lékař nechtěl nebo nemohl provést. Tak mě napadlo, že jsem vlastně kvalifikovaný lékař a mám i potřebné doklady, tak bych se tedy mohl zkusit v Anglii registrovat.

Nejprve jsem zcela neoficiálně zašel na lékařskou komoru a pověděl jim tam o svém nápadu. Odpověděli mi, že sice mám odpovídající kvalifikaci, ale Čchung-Čching se nyní bohužel nachází v rukou čínské komunistické vlády, a nemohu tedy očekávat, že mi uznají vzdělání, které jsem získal v komunistické zemi.

Vzal jsem své doklady a strčil je tajemníkovi přímo pod nos: „Podívejte se, kdy byly tyto doklady vystaveny, Čína ještě nebyla komunistickou zemí, tehdy byla spojencem Anglie, Francie, USA a

dalších zemí. Bojoval jsem za mír stejně jako lidé v Anglii, ale jen proto, že jsem byl v jiné zemi, mi teď nemůžete říct, že jsem necítil to samé jako vy." Tajemník něco zabručel a pak mi řekl: „Přijďte za měsíc, uvidíme, co se s tím dá dělat. Ano, souhlasím s vámi, že by vám vaše kvalifikace měla být uznána. Jediná věc, jež by tomu mohla zabránit, je fakt, že Čchung-Čching se nyní nachází v komunistickém státě."

Z kanceláře lékařské komory jsem zamířil rovnou do Hunterova muzea. Prohlížel jsem si vystavené orgány v láhvích a myslel na to, jak je to zvláštní, že lidé na celém světě přece fungují úplně stejně. A jestliže někdo získá vzdělání na jednom konci světa, proč nemůže léčit lidi na druhém konci? Nemohl jsem to pochopit.

Ale bylo důležité, abych si našel práci, protože život v Thames Dittonu byl docela nákladný. Kromě toho jsem zjistil, že jako ženatý muž, což jsem teoreticky byl, mám mnohem větší výdaje, než kdybych byl sám.

Nyní bych mohl odpovědět lidem, kteří se mě v dopisech ptají, jak to je možné, že já, tibetský láma, mám ženu, mám manželku. Inu, milé „dámy", jež na mě kvůli tomu neustále útočíte, řeknu vám tolik: Pořád jsem mnich, pořád žiju jako mnich. Možná jste někdy, „dámy", slyšely o mužích, kteří drží celibát, ale přesto žijí s hospodyní nebo sestrou, aniž by na TO neustále mysleli! Takže, „dámy", odpověď zní: Ne, já ne!

Nakonec jsme se z Thames Dittonu přestěhovali blíž k Londýnu, protože se mi podařilo sehnat vhodnou práci. Došel jsem k závěru, že tělo, jež jsem nyní obýval, už žije „přesčas", a proto už pro něj neexistují žádné možnosti. Jak jsem viděl v ákášických záznamech, předchozí majitel těla chtěl skutečně spáchat sebevraždu, a tím si uzavřel veškeré příležitosti. Takže bez ohledu na to, jak moc jsem se snažil, nemohl jsem dělat práci, kterou by mohl dělat někdo jiný.

Jediná práce, již bych mohl vykonávat, by byla ta, kterou bych si vytvořil sám. Nebudu mluvit o tom, jaká práce to byla, ani kde jsem ji dělal, protože to s příběhem nikterak nesouvisí, ale vydělal jsem dost, abychom uspokojili své základní potřeby.

Musím vám však povědět o tom, co mě rozčilovalo nejvíce, a sice můj věčný nepřítel - policie. Projížděl jsem Jižním Kensingtonem a vzadu v autě jsem měl figurínu, která se používá v obchodech s oblečením nebo pro praktická cvičení budoucích lékařů. Než jsem vyjel, strčil jsem figurínu dozadu a přikryl ji dekou, ale během cesty jsem měl v autě otevřené okýnko a průvan v autě způsobil, že deka z figuríny sjela.

Jel jsem v klidu svojí cestou a přemýšlel o svých věcech, když tu náhle vedle mne zaječela, siréna, až. Jsem málem proskočil střechou. V zrcátku jsem za sebou uviděl dva policisty v autě, jak mi ukazují, abych zastavil. Podél silnice byla zaparkovaná řada aut, jel jsem tedy dál a hledal jsem místo, kde bych mohl zastavit. Policejní vůz do mě začal narážet, prý jsem se jim pokusil ujet. Rychlostí dvacet kilometrů za hodinu v hustém provozu! Zastavil jsem tedy tam, kde jsem zrovna byl, a nestaral jsem se, že překážím a že auta za mnou mě nemůžou objet, prostě jsem zůstal stát. Policisté mi pokynuli, abych vystoupil a přišel k nim, ale já jsem si pomyslel - ne, oni chtějí vidět mě, ale já nechci vidět je. A tak jsem zůstal sedět v autě. Nakonec jeden z policistů vystoupil s obuškem v ruce. Tvářil se, jako by stál před popravčí četou, vypadal, že má opravdu strach. Pomalu přistoupil k boku mého auta a neustále si dával pozor, aby nebyl snadným terčem, kdybych se náhodou rozhodl začít po něm střílet. Nakoukl mi dozadu do auta a zrudnu!

„Copak se děje, strážníku? Co jsem provedl?“ zeptal jsem se. Policista se na mě podíval a tvářil se přitom opravdu hloupě.

„Promiňte, pane," řekl, „dostali jsme hlášení, že tu kolem jezdí muž a za oknem má holé ženské nohy."

Sáhl jsem dozadu a stáhl jsem z figuríny deku a řekl: "No, strážníku, ukažte mi na tomto modelu jakékoliv známky života. Ukažte mi, jak jsem ji zabil. Dobře se na ni podívejte." A pak jsem figurínu opět pečlivě přikryl. Policista se vrátil do svého auta, zatímco auta za námi zuřivě troubila. Znechuceně jsem odjel.

Další můj zážitek s policií je poněkud úsměvný. Měl jsem v Londýně kancelář, jež se nacházela blízko stanice metra. Moje žena mě často v době oběda navštěvovala, a když odcházela, sledoval jsem ji z okna, abych se ujistil, že bezpečně přešla rušnou ulici.

Jednou odpoledne jsem právě dokončil práci a chystal se domů, když se ozvalo prudké zaklepání na dveře. Otevřel jsem dveře a za nimi stáli dva obrovští policisté. Jeden z nich řekl: „Chtěli bychom vědět, co tady děláte." Ustoupil jsem a nechal je vejít do své kanceláře. Pozorně se rozhlíželi kolem, podřízený policista následoval svého velitele a všude, kam se velitel podíval, podíval se také.

Nabídl jsem jim, aby se posadili, ale odmítli s tím, že jsou tu služebně. Domnívali se, že jsem zapletený do nějaké nezákonné činnosti a že dávám z okna signály svým komplicům.

Pořádně mě to překvapilo, vlastně jsem strnul údivem a nemohl jsem pochopit, o čem to mluví. „Co tím myslíte?" zeptal jsem se. Nadřízený policista odpověděl: „Dostali jsme hlášení, že kolem poledne dáváte zvláštní signály, tak jsme vás sledovali a viděli jsme vás. Komu ty signály dáváte?"

Když mi to došlo, začal jsem se smát. Řekl jsem: „Ach, bože, kam ten svět spěje? Já přece jen mávám své ženě a sleduji, jestli bezpečně přešla ulici a dostala se na metro."

Policista jen suše odvětil: „To není možné, odsud přece nemůžete vidět stanici metra.“ Vstal jsem, otevřel jsem okno po své pravici a pokynul jsem jim: „Tak se podívejte sami.“ Policisté nejprve pohlédli jeden na druhého a pak společně přistoupili k oknu a vyhlédli ven. Přesně jak jsem řekl; naproti se nacházela stanice metra. Oba trošičku zrudli a já, protože jsem chtěl, aby Zrudli ještě víc, jsem prohlásil: „No ano, já jsem vás dva viděl. Byli jste v bytě v protějším domě a snažili jste se schovávat za závěsy. Zajímalo mě, co to tam provádíte.“

Nadřízený policista pak řekl: „Obýváte byt, který se nachází pod touto kanceláří. Dostali jsem informaci, že v tom bytě provozujete nějaké sexuální služby.“ Už jsem toho měl dost, tak jsem řekl: „Dobře, půjdeme tedy dolů, ať se na všechny ty nahé ženy můžete podívat sami.“ Neměli z mého chování vůbec radost a chtěli vědět, kde udělali chybu.

Společně jsme sešli o patro níž a já jsem odemkl velkou předváděcí místnost, jejíž okna byla důkladně zastíněná drahými krajkovými závěsy. Nad okny se závěsy byly ventilačky, které pochopitelně závěsy nekryly.

Vzal jsem jednu figurínu a řekl jsem: „Podívejte, jestliže někdo přenáší takové figuríny z místa na místo a posouvá je sem a tam,“ předvedl jsem pohyb, „pak taková zvědavá babka, jež bydlí v bytě naproti, si může myslet, že je to nahá žena.“ Poklepal jsem na figurínu a pokračoval jsem: „Pořádně si je prohlédněte, připadají vám nějak obscénní?“

Policista zjihl a úplně jiným tónem než předtím řekl: „Omlouvám se, pane, že jsme vás obtěžovali, moc mne to mrzí, ale dostali jsme stížnost od sestry vysokého policejního důstojníka, že se tu dějí podezřelé věci. Vše, co jsme tu viděli, je naprosto v pořádku. Už vás nebudeme obtěžovat.“

Ale stejně mi nedali pokoj! Jednou jsem potřeboval zajít do kanceláře asi v sedm hodin večer. Odemkl jsem dveře a vešel dovnitř: Dokončil jsem práci, kterou jsem potřeboval, a vydal se na cestu domů. Když jsem zamkl dveře, popadli mě dva policisté a snažili se mě nacpat do auta. Ale znal jsem svá práva, a proto jsem se dožadoval-okamžitého vysvětlení. Řekli mi, že dostali hlášení (ano, od té stejné báby), že se nějaký podezřele vypadající chlap vloupal do budovy, a tak si na mě počkali. Odmítali uvěřit, že mám na vstup plné právo, proto jsem opět odemkl dveře a vešel do kanceláře, abych zavolal realitnímu agentovi, od něhož jsem si kancelář pronajal, aby potvrdil, že je to moje kancelář. Policisté se opět zatvářili hloupě a odešli bez jediného slova.

Krátce na to jsem se rozhodl, že nemá smysl, abych nadále setrval na místě, jež se nachází naproti bytu staré drbny, která očividně nemá na práci nic jiného než strkat nos, kam nemá, a pak hlásit na policii smyšlené zločiny. Přestěhoval jsem tedy svou kancelář jinam.

Nadále jsem pomáhal lidem, kteří se nedomohli pomoci klasické medicíny, a vedl jsem si docela dobře. Vyléčil jsem spoustu lidí, ale pak se objevil člověk, jenž se mě pokusil vydírat. Pochopil jsem, že pokud někdo není skutečně registrovaný lékař, je vydán na milost lidem, kteří by rádi dostali veškerou péči, ale pak se snaží vydírat. Ale u mne vyděrač nepochodil!

Tou dobou vstoupila do našeho života mladá dáma, přišla z vlastního popudu a z vlastní svobodné vůle. Brali jsem ji jako vlastní dceru, stále ji tak vnímáme a ona žije pořád s námi. Cítila, že je jejím osudem zůstat u nás, a tak to také udělala. Tisk z toho však později začal dělat kdoví co, že prý jde o milostný trojúhelník, pravda však byla úplně někde jinde.

Tenkrát jsem se také seznámil s jedním literárním agentem. Myslel jsem, že pro něj budu pracovat, že budu pročitat a hodnotit rukopisy. On však znal můj životní příběh a přesvědčil mě, abych sám napsal knihu. Člověk si přece nemůže vybírat, když má hlad.

A tak jsem tedy napsal knihu. Ale jistí spisovatelé, kteří mi záviděli moji znalost Tibetu, se mě pokusili vystopovat. Najali si několik detektivních agentur. Jedna z nich dokonce zveřejnila inzeráty v novinách, aby se jistý Lobsang Rampa přihlásil na konkrétní adresu, kde na něho čeká odměna.

Věděl jsem, že to je past, a řekl jsem to svému agentovi, panu Cyrusu Brooksovi. Pověřil svého zetě, aby tam zatelefonoval a zjistil, oč jde. Skutečně to byla past. Jakýsi německý autor byl našťvaný, že jsem si dovolil psát o Tibetu. Byl přesvědčený, že má výhradní právo psát o této oblasti sám. Proto se mě pokusil najít, aby se mohl rozhodnout, jaké kroky proti mně může podniknout.

Příbuznou oné mladé dámy, jež s námi žila, tehdy napadlo, že jsem ji svedl na scestí. Najali si také soukromého detektiva, aby mě našel. Ale ten chudák - myslím, že nebyl moc chytrý - se mě nikdy nepokusil kontaktovat. Asi měl z něčeho strach. Místo aby se mě přímo zeptal, spoléhal na šuškandu. Ale jak každý ví, drby nejsou důkaz, že ne?

Nicméně se tyto dvě strany spojily a dohodly se s reportérem, který nebyl mezi svými kolegy moc oblíbený. Připravili mi několik pastí, ale já jsem je prokoukl. A však poté, co jsme se přestěhovali do Irska, spustili proti mně rozsáhlou kampaň v tisku a tvrdili, že jsem prováděl rituály černé magie, že mám ve svém dome tajnou svatyni, že jsem se účastnil mnoha sexuálních orgií, a tak dále a tak dále.

Výsledkem bylo, že jsem se opět musel potýkat s policií. Ano, s policií jsem měl problémy každou chvíli, ale nikdy jsem se ničím

neprovínil, nikdy jsem. skutečně neprovedl nic, čím bych na sebe měl upoutat pozornost policie. Nemá však smysl jítřit staré rány a hrabat se v popelu, chci jen podat svědectví o manželovi oné mladé dámy. Je to dobrý člověk, džentlmen a náš přítel a velmi dobře věděl a také si mnohokrát ověřil, že veškerá obvinění týkající se mé osoby jsou naprosto mylná.

Už o tom nebudu dále mluvit, ani o tisku, ani o příbuzných té mladé dámy. Stále žije s námi jako naše milovaná dcera. Tak tady to máte, to je vše.

Když se to stalo, žili jsme v Irsku a trpěl jsem zdravotními problémy. Měl jsem infarkt a všichni si mysleli, že zemřu. Ale tisk nám tak znepríjemňoval život, že jsme, ač velmi neradi, museli Irsko opustit. Měli jsme a stále tam máme mnoho přátel.

Z Irska jsme odjeli do Kanady, kde žijeme dosud. V Kanadě jsme se dost stěhovali, vystřídali jsme několik provincií a měst. Ale nakonec jsem dostal velice slibný dopis.

Jednou tedy přišla tlustá obálka. Znamka svědčila o tom, že je ze země, o níž jsem toho tenkrát věděl jen velmi málo. Dopis byl z Uruguaye, což je stát v Jižní Americe mezi Argentinou a Brazílií.

Byl to zajímavý dopis. Odesílatelem měl být ředitel velkého nakladatelství. Žádal mě, abych na náklady jeho společnosti přijel do Montevidea, kde budu moci v klidu pokračovat ve své práci. Budu mít prý k dispozici sekretářku, písárku, překladatele, cokoliv budu chtít. Pisatel mi také poslal svoji fotografii, působil opravdu impozantně za velkým stolem s psacím strojem IBM a diktafonem Philips před sebou a řadami knih za sebou.

Probrali jsme to s manželkou a adoptivní dcerou, a nakonec jsme se shodli, že to je dobrý nápad. Provedli jsme tedy nezbytná opatření a po nekonečném vyřizování všech formalit jsme konečně ve Fort

Erie v Ontariu v Kanadě nastoupili do vlaku směr New York. Bylo nám řečeno, že dále pojedeme nákladní lodí společnosti Moore McCormack, jež obvykle bere dvanáct cestujících.

V New Yorku jako obvykle panoval ruch a shon. Přespali jsme v hotelu a příštího rána jsme se vypravili do doku společnosti Moore McCormack v newyorském přístavu. Pobavilo mě, že se dok nachází přímo naproti místu, kde jsem před mnoha lety plaval v moři a skrýval se před policií. Raději jsem však nic neříkal, nemá smysl vyvolávat hořké vzpomínky, ale přiznávám, že jsem se s obavami ohlížel po říční policii.

Nastoupili jsme na loď a našli své kajuty. Později v noci byly ještě naloženy čtyři dieselové lokomotivy a pak jsme vypluli na cestu do Vittorie v Brazílii, kde byla naše první zastávka. Potom jsme pokračovali do dalšího přístavu, kde vyložili lokomotivy, jež byly určeny pro brazilskou železnici.

Ještě dvakrát nebo třikrát jsme zastavili v Brazílii, než jsme zamířili do Montevidea v Uruguayi. Ale když jsme se blížili k Montevideu, právě jsme byli poblíž Punta del Este, kapitán lodi dostal zprávu, že nemůžeme přistát, protože v docích probíhá stávka.

Pluli jsme tedy nejprve do Buenos Aires, kde jsme zůstali asi týden. Byl to docela rušný přístav a viděli jsme tam spoustu cizích lodí. Nejoblíbenější byly zjevně německé lodě. Mnoho lodí také plulo proti proudu řeky, která tvoří hranici mezi Argentinou a Uruguayí. Doslechli jsme se, že několik kilometrů proti proudu se nachází velká balírna masa Fray Bentos.

Po týdně jsme dostali povolení opustit přístav a přes Rio de La Plata jsme konečně dopluli do cíle, do Montevidea. Dostali jsme se však jen do vnějšího přístavu, kde naše loď musela zakotvit. K vůli stávce tam čekala řada lodí, které musely být odbaveny před námi,

protože přijely dřív, takže jsme ještě týden čekali na palubě. Nakonec byla naše loď vpuštěna do přístavu a my jsme mohli vystoupit.

Naše naděje na spokojený život se však velmi rychle rozplynuly, když jsme zjistili, že ten velký podnikatel a nakladatel ve skutečnosti žádný podnik a žádné nakladatelství nemá. Ve skutečnosti měl pouze velkolepé plány, které mu nevyšly.

Život v Montevideu byl velmi nákladný. Panovalo tam podivné přesvědčení, že za všechno je třeba platit americkými dolary. Vezmeme-li v úvahu směnný kurz, platili jsme za základní položky neuvěřitelné sumy. Nicméně jsme tam zůstali rok a půl, ale pak začalo pobývat stávek a různých omezení vůči cizincům, tak jsme se rozhodli, že odjedeme.

Mrzelo nás to, protože Montevideo je opravdu krásné. Lidé jsou tam většinou velmi milí a zdvořilí a připadali jsme si tam jako v Evropě. Je to krásné město s nádherným přístavem a plážemi.

Krátce jsme bydleli v Carrascu nedaleko letiště. Zdejší vadou na kráse bylo to, že letadla vířila jemný písek na pláži, který pak vítr odvál až do našeho domu. Navíc jsme byli příliš daleko od centra, proto jsme se přestěhovali do bytu s výhledem na maják.

Několik kilometrů od přístavu se nacházel vrak lodi. Bývala to obrovská osobní loď, jež z nějakého důvodu ztroskotala kousek od přístavu a už tam zůstala. Při odlivu byla vidět hlavní paluba, při přílivu vyčníval nad hladinu jen můstek. Vídali jsme tu mnoho pašeráků, využívali totiž loď pro předávání zboží.

V Montevideu je k vidění mnoho krásných věcí včetně pahorku na druhé straně přístavu. Říká se mu prostě „Hora“ a na vrcholku se nachází pevnost, jež je častým cílem turistů.

Britové město hodně zmodernizovali. Zavedli autobusové linky, čerpací stanice a zvláště velkou výhodou bylo, že mnoho lidí umělo aspoň trochu anglicky.

Jednoho dne poté, co jsme se přestěhovali do bytu blíže centru města, se prudce ochladilo a obloha zčernala. A pak přišel hurikán. Všichni tři jsme se usilovně snažili zavřít okna a zapření rameny jsme je drželi, aby se zase nerozlétla. To, co jsme viděli, bylo ohromující. Střecha autobusové zastávky najednou zmizela, vzduchem létaly kusy vlnitého plechu, jako by to byly jen kusy papíru. Lidé na ulici jen zírali s vytřeštěnýma očima a pusou dokořán.

Skutečně neobvyklý pohled se nám naskytl, když slepice, jež se chovaly na plochých střechách domů, sebral vítr a slepice zažily pravděpodobně první a poslední let ve svém životě. Bylo to zvláštní vidět létat slepice s křídly přitaženými těsně u těla.

Nejvíc mě pobavila letící prádelní šňůra i s čerstvě vypraným prádlem. Šňůra držela natažená jako železná tyč a prádlo trčelo, jako by stále viselo v nehybném vzduchu. Už jsem viděl mnoho hurikánů a tornád, ale z tohoto úhlu pohledu to bylo asi nejzajímavější.

Ale Montevideo pro nás ztratilo své kouzlo, navíc začaly potíže s různými skupinami stoupců komunismu, a tak jsme se rozhodli vrátit se do Kanady. Je mi to líto z několika důvodů, vážně bych žil raději v Uruguayi než kdekoli jinde. Je tam úplně odlišná mentalita. Obyvatelé svůj stát sami nazývají Orientální republika Uruguay. Je to chudá země s úžasnými ideály. Bohužel jsou to tak idealistické ideály, až jsou nereálné.

Lodí jsme se tedy vrátili do Kanady. Znovu vyvstala otázka, jak vydělat nějaké peníze, a proto jsem musel napsat další knihu. Moje

zdraví se zhoršilo natolik, že psaní byla jediná činnost, jíž jsem byl schopen.

Po návratu jsem zjistil, že během mé nepřítomnosti v Kanadě někdo napsal knihu na základě článků, jež jsem před několika lety napsal pro jeden anglický časopis. Byl to poněkud podezřelý člověk, protože kdykoliv se dostal do rozporu se zákonem, jednoduše zbankrotoval. Jeho přátelé či příbuzní pak „odkoupili“ jeho firmu, a on tudíž neměl peníze na odškodnění.

Velké problémy mi způsobili lidé poté, co jsem napsal knihu Třetí oko. Jednoduše na nějakou knihu nalepili „Schválil Lobsang Rampa“ a mysleli si, že takové zboží mohou klidně prodávat. To je ale nesmysl. Já nic „neschvaluji“. Také se mě mnoho lidí pokusilo napodobit a dost často jsem kvůli tomu musel volat policii. Například jeden člověk z Miami napsal mým jménem knihkupci v San Franciscu. Skutečně se podepsal mým jménem. Napsal „svatouškovský“ dopis - což bych já nikdy neudělal, a objednal si spoustu knih. Čistě náhodou jsem témuž knihkupci tenkrát napsal z Vancouveru. Knihkupec byl tak překvapen, že dostal jeden dopis z Floridy a další z Britské Kolumbie, že mi okamžitě napsal a ptal se, jak jsem se stihl tak rychle přestěhovat. Tak vyšlo najevo, že onen chlapík si mým jménem objednal zboží, které samozřejmě nezaplátil.

Jak říkám, jestliže je někdo tak hloupý, že se vydává za mě a dělá ze mě takového žvanila, tak si zaslouží, aby ho zavřeli.

Byli i další takoví, například muž, jenž se uchýlil do jeskyně, kde seděl se zkříženýma nohama v chatrném oblečení a předstíral, že to jsem já. Radil mládeži, aby si užívala sexu a drog, že prý je to pro ně dobré. Samozřejmě se toho chytil tisk a vyvolal kvůli tomu pozdvižení. A přestože bylo dokázáno, že to je podvodník, který se mě jen snaž napodobit, v novinách se nikdy nenamáhal vysvětlit, co se doopravdy stalo. Já jsem naprosto, úplně, totálně proti sebevraždě.

Já jsem naprosto, úplně, totálně proti drogám a také jsem naprosto, úplně, totálně proti tisku. Myslím si, že průměrný novinář není schopen psát o takových věcech, jako je metafyzika či okultismus, nemá k tomu dostatečné znalosti, duchovní úroveň a ostatně ani mozkovou kapacitu.

Z Jižní Ameriky jsme se vrátili do Port Erie, odkud jsme se po čase přestěhovali do Prescottu v Ontariu, kde jsme bydleli v malém hotýlku. Ředitel hotelu byl opravdu velmi hodný člověk. Bydleli jsme tam asi rok a během té doby mezi námi nikdy nedošlo k žádným neshodám ani nesouladu. Jmenoval se Ivan Miller, byl to skutečný džentlmen a já bych si přál mít jeho současnou adresu, abych mu mohl znovu poděkovat za jeho úsilí. Byl to úžasný velký muž, vážně byl obrovský, bývalý zápasník, a přesto byl jemnější než většina žen.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

Na návratu do Kanady byla dobrá především spolehlivě fungující pošta. V Uruguayi jsme s tím měli mnoho starostí a často jsem kvůli tomu doslova pěníl vzteky. Jako spisovatel jsem dostával velké množství dopisů, ale pošta v Montevideu se jen málokdy namáhala mi je doručit. Měl jsem občanské jméno a také jméno T. Lobsang Rampa, pod nímž jsem psal své knihy, ale poštovní úředníci odmítali uznat, že dostávám dopisy na dvě jména. Dlouho jsem o svém problému přemýšlel a došel jsem k závěru, že jsem známější pod jménem T. Lobsang Rampa. Šel jsem tedy na poštu a tam jsem oznámil, že mi mají doručovat zásilky na jméno T. Lobsang Rampa a zbytek mají vrátit.

Pak ale chtěli vidět mé doklady. V dokladech jsem měl pochopitelně nesprávné jméno, takže jsem opět žádné zásilky nedostal. Nakonec jsem šel k notáři - „abogadovi“ - a nechal jsem si úředně změnit jméno.

Potřeboval jsem spoustu razítek a potvrzení, ale nakonec jsem dosáhl zveřejnění změny svého jména. Pak jsem mohl dostávat poštu na jméno T. Lobsang Rampa, ale nesměl jsem používat žádné jiné jméno.

Samozřejmě jsem si nechal úředně změnit jméno i v Kanadě na T. Lobsang Rampa. A když už mluvíme o byrokratických záležitostech, tak jsem také kanadský občan. Vyřízení kanadského občanství vyžadovalo také složité jednání s úřady. Zdá se, že v dnešní době jsou formality nutné úplně ke všemu.

Například jsem si chtěl vyřídit starobní důchod, na nějž mám plné právo, ale podle úřadů nemohu dostat důchod, dokud nepředložím úplný seznam přesných adres a dat, od kdy do kdy jsem na kterém

místě v Kanadě pobýval. Pravda byla taková, že j sem žil na mnoha místech, jejich úplný výčet by byl docela zajímavý, například Windsor, Prescott, Montreal, Saint John, Nový Brunšvik, Halifax a řada míst mezi Vancouverem a Calgary. Myslel jsem si, že jsem jako kanadský občan docela známý, mám kanadský pas a podobně, ale úřadům to zjevně nestačí. Takže moje záležitost „stále čeká na vyřízení“. Tady je něco špatně, nemyslíte?

Včera v noci mi nebylo dobře a k ránu jsem se vzbudil a uviděl j sem kolem sebe své přátele lámy z Tibetu. Nacházeli se v astrálu a nabádali mě, abych vystoupil ze svého těla a promluvil si s nimi. „Co je to s vámi?“ zeptal j sem se. „Pokud by mi bylo ještě hůř než teď, zůstal bych tam navždy.“ Láma Mingyar Dondup se usmál a odpověděl: „Ano, právě toho se bojíme. Ale potřebujeme, abys nejprve něco udělal.“

Když člověk vstupuje do astrálního světa tak často jako j á, je to snadnější než vylézt z postele. Lehce j sem tedy vyklouzl z těla a vstoupil do astrálu. Všichni společně jsme pak kráčeli po břehu jezera, u něhož si hrála hejna vodních ptáků. Zde v astrálním světě totiž nemají zvířata z lidí strach. Posadili jsme se na břehu pokrytém mechem a můj průvodce řekl: „Víš, Lobsangu, nepíšeš dostatečně podrobně o transmigraci. Chtěli jsme po tobě, abys seznámil lidstvo s národy, které transmigraci využívaly.“ Den v astrálu byl příliš příjemný na to, abych byl mrzutý, a tak jsem slíbil, že se zítra dám opět do práce a napravím to dřív, než bude kniha hotová.

Ach, v astrálním světě je to tak příjemné, daleko od bolesti a starostí. Ale, jak mi mí přátelé připomněli, lidé nepřicházejí na Zemi pro potěšení, ale protože se musí něco naučit nebo mají něco naučit ostatní.

Dnes je tedy den, kdy musím napsat více o transmigraci.

V dobách Atlantidy - ach, ano! Atlantida skutečně existovala, není to výplod fantazie, Atlantida je skutečná - tak tedy v dobách Atlantidy existovala vysoce vyspělá civilizace. Lidé „kráčeli s bohy". Zahradníci Země stále sledovali, jak se Atlantida vyvíjí. Avšak ti, kdo jsou sledováni, mají z pozorovatelů strach. Proto začali Zahradníci Země využívat transmigraci, aby mohli být při sledování více nenápadní.

Zahradníci použili pro své duše řadu těl s vhodnými vibracemi. Pak se mohli snadno vmísit mezi lidi a zjistit, co si lidé o Zahradnících skutečně myslí a že proti nim kují pikle.

Zahradníci, kteří dohlíželi na onu záhadnou civilizaci, známou dnes jako sumerská, měli také učitele, kteří přicházeli na Zemi prostřednictvím transmigrace. Byli by mohli přiletět v obrovských vesmírných lodích, ale to by trvalo příliš dlouho, zatímco transmigrace byla otázka několika sekund.

Vyšší bytosti kontrolovaly a učily také Egypt'any. Používaly k tomu speciálně pěstovaná těla. Pokud tato těla nebyla právě obsazena vyšší entitou, byla pečlivě vyčištěna, zabalena a uložena do kamenných schránek. Nevzdělaní Egypt'ané, kteří tento proces zahlédli, došli k závěru, že Zahradníci tak uchovávají těla, a spěchali za svými kněžími, aby jim pověděli, čeho byli svědky.

Kněží si mysleli, že něco takového dokážou taky. A když pak zemřela nějaká vysoce postavená osoba, zabalili její tělo do obvazů, zasypali ho bylinami, ale pak zjistili, že se těla stejně rozkládala. Pak je napadlo, že za rozklad mohou střeva, srdce, játra a plíce, proto všechny vnitřnosti vyjmuli a uložili je do zvláštních nádob. Je dobře, že nepřipravovali hostitele pro příchod duší, protože hostitelé by byli bez vnitřností, že?

Samozřejmě se provádělo i takzvané balzamování, a to v případě, kdy byla vyšší vesmírná entita nemocná, a bylo třeba pozastavit její životní funkce, aby mohla být přenesena na vesmírnou loď a odvezena někam na léčení.

Na Zemi žil docela velký počet známých osobností, jež byly ve skutečnosti vyšší entity transmigrované v lidském těle, například Abrahám, Mojžíš, Gautáma Buddha, Ježíš; a také největší génius ze všech Leonardo da Vinci. Vynálezy Leonarda da Vinci jsou legendární a jeho přínos ke znalostem tohoto světa je ohromující. Podle mého názoru jeho znalosti a schopnosti přesahovaly možnosti pozemských lidí. Prý byl nelegitimním dítětem bez jakýchkoliv zvláštních výhod. Kdo ví? Možná byl synem instalatéra! Tělo člověka, jenž se stal Leonardem da Vinci; mělo vibrace na takové úrovni, že ho mohla převzít vyšší bytost a pak udělat všechny ty věci, které by obyčejný člověk nedokázal.

Ve vsí vážnosti tvrdím, že pokud by lidé tohoto světa byli schopni naslouchat těm, kdo skutečně ovládají transmigraci, dostali bychom obrovskou příležitost objevovat vesmír. Jen pomyslete na všechny světy ve vesmíru. Představte si, že bychom mohli navštívit jiný svět během několika sekund. Některé světy bychom navštívit nemohli ve své lidské podobě kvůli nevyhovující atmosféře, ale pokud bychom převzali těla domorodců, mohli bychom jejich planetu prozkoumat bez jakýchkoliv potíží.

Lidé, kteří by dokonale ovládali transmigraci, by mohli převzít těla zvířat a dokonale je prostudovat. Kdysi dávno se to dělo, kdysi dávno to byla běžná věc, povědomí o transmigraci přetrvává ve formě rodové paměti, ale lidé tyto vzpomínky chybně vnímají jako nesmyslnou vím, že se člověk může v příštím životě narodit jako zvíře. Ne, nemůže, nikdy. Ani zvířata se nemohou příště narodit jako lidé. Zvířata dokonce ani nejsou podřízena člověku. Ale kvůli rodové

paměti Zahradníků Země o přebírání zvířecích těl povědomí stále přetrvává v překroucené podobě. A toto přesvědčení znehodnocuje všechna dobrá náboženství.

V Kanadě jsme hodně cestovali. Byli jsme všude od Windsoru v Ontariu, přes Fort Erie až po Prescott. Odtud jsme se přestěhovali do Sanit John, N. B. Jak se můžete dočíst v mých dalších knihách, určitou dobu jsme spokojeně žili v Novém Brunšviku, hezkém městě u moře. Ale jak říkal můj účetní, spisovatel musí cestovat, proto jsme se přestěhovali do Montrealu a poté jsme nějaký čas strávili v Habitatu. Habitat tvoří legrační domečky, jež jsou nalepené jeden na druhém jako dětská stavebnice. Moc se nám tam líbilo a později jsme se tam opět vrátili.

V Montrealu byly neustále stávky a měli jsme také problémy s jazykem, protože frankofonní Kanadané nejsou tak vstřícní k lidem, kteří nemluví francouzsky. Ale podle mého názoru je Kanada zemí, kde se vždy spíše mluvilo anglicky, a proto jsem odmítl mluvit francouzsky.

Brzy jsme se opět přestěhovali, tentokrát do Vancouveru v Britské Kolumbii, kde jsme bydleli v hotelu.

Vancouver v poslední době hodně upadá kvůli tamější vládě, již považuji za nejhorší, jakou jsem kdy viděl. Také mi na Vancouveru vadilo, že všude byly nápisy Zákaz zvířat. Ale jak mi sdělil majitel hotelu, zvířata jeho podnik nikdy neohrožovala, mnohem horší jsou prý děti, opilci a lidé, kteří kouří v posteli, a mohou tak snadno způsobit požár.

Hodně jsem v životě cestoval, často jsem se stěhoval. Hodně jsem se naučil. Je tu několik věcí, které bych si přál a o nichž si myslím, že by mohly být užitečné.

Například bych si přál, aby byla zavedena cenzura tisku. Viděl jsem totiž příliš mnoho utrpení, jehož příčinou byly falešné zprávy v novinách. S potěšením jsem zaznamenal, že můj názor sdílí čím dál více lidí, protože důvěryhodnost tisku je v současné době značně pochybná.

Dávné věštby o mém životě byly naprosto přesné. Bylo mi předpovězeno, že se proti mně obrátí i mí vlastní lidé. Ano, skutečně to udělali. Poněvadž v okamžiku, kdy jsem měl potíže, nikdo z nich mi nepřišel na pomoc, nikdo nepotvrdil pravdivost mých příběhů. A pravdivé jsou.

Tolik jsem doufal, že pomůžu Tibetu. Myslel jsem si například, že se budu moci přimluvit za Tibet u OSN. Nebo že budu mít pořad v rádiu, kde bychom mluvili o svobodě Tibetu, ale nikdo, kdo pochází z Tibetu, mi nikdy nenabídl pomoc. Je to bohužel jejich chyba stejně jako moje. Mohli jsme dokázat tolik dobrého. Moje jméno je všeobecně známé, všichni vědí, že umím mluvit a umím psát. Chtěl jsem své schopnosti využít ve prospěch Tibetu, ale nikdo mě nechtěl uznat, stejně jako kdysi dalajláma neuznal pančenlámou a naopak. Je to stejné, jako když jeden politický představitel ignoruje druhého. Ale každý den dostávám spoustu dopisů, například dnes jich bylo sto tři. Většinou jich bývá ještě víc a přicházejí z celého světa. Dovídám se věci, o nichž většina lidí nemá ani tušení. Také jsem se doslechl, ať už je to pravda nebo ne, že mě současní lidé, kteří uprchli z Tibetu, nemohou uznávat, protože s tím nesouhlasí jiná náboženská frakce, jež jim pomáhá. Opravdu, mohu to dokázat. Ale teď není správná chvíle, abych rozpoutal malou náboženskou válku, že?

Zdá se, že se proti mně staví spíše uprchlíci z nižších vrstev. Před několika měsíci jsem obdržel dopis od jistého významného člověka, jenž navštívil dalajlámu a pak mluvil i se mnou. Dalajláma mě prý

vyzval k návratu do Potály, až bude Tibet osvobozen od komunistické nadvlády.

A před několika týdnů moje adoptivní dcera (žádná jména, vzpomínáte?) dostala dopis, v němž stálo, že se dalajláma zajímá o zdraví doktora Rampy a modlí se za něj. Tento dopis je nyní v rukou mého vydavatele.

Mé další přání je následující. Existuje mnoho různých okultních společenství, některá z nich o sobě tvrdí, že jsou prastará, přestože vznikla docela nedávno. Ovšem pokud jsou ti lidé tak svatí, tak hodní, a tak oddaní duchovnímu osvícení, proč se tedy nespojí všichni dohromady? Jestliže je jejich víra skutečná, pak přece musí vědět, že všechny cesty vedou Domů.

Řada členů z několika náboženských sekt se mě ptala, proč nejsem ve styku s tamtou nebo onou skupinou. Odpovídám jim, že jsem to zkoušel, ale ode všech takových sekt jsem dostal velmi urážlivé odpovědi, snad proto, že na mě žárlí, nebo protože uvěřili jedovatým zprávám v novinách. Inu, já to zkrátka vidím jinak. Podle mého názoru nezáleží na tom, ke kterému náboženství se člověk hlásí nebo jaké studuje okultní vědy. Pokud to lidé myslí upřímně, měli by být schopni spolupracovat.

Před několika lety mě oslovil muž, jenž byl zakladatelem takzvané tibetské vědy. Napsal mi a navrhnul mi, že bychom mohli vydělat spoustu peněz, kdybychom se spojili a on by mohl využívat moje jméno. Takové věci ale nedělám, neúčastním se takových triků na vydělávání peněz. Moje víra je moje přesvědčení a já žiji podle pravidel, podle nichž jsem byl vychován.

Byl bych rád, kdyby všechna takzvaná duchovní společenství a všechny okultní řády prošly důkladným prověřením a pak by mohly dostat licenci. Většina z nich je však falešná a jejich hlavním cílem je

hromadění peněz. Víím o jedné konkrétní skupině, která docela otevřeně prohlašuje, že si od různých autorů vybírá všechno, co považuje za nejlepší, ale pak to překrutí na něco úplně jiného. To je přece nečestné.

Nyní se mi naskytla příležitost, abych vám zopakoval (pro případ, že byste začali číst knihu od konce, jak to mnozí lidé dělávají), že všechny mé knihy jsou absolutně pravdivé. Všechno, co jsem kdy napsal, je skutečnost. A každou metafyzickou zkušenost, o níž píšu, jsem opravdu prožil. A z celého srdce si přeji, aby lidé pochopili, že ve svých knihách píšu pravdu, protože mohu lidstvo hodně naučit.

V současné době se ke mně kvůli lžím zveřejněným v tisku lidé chovají spíše jak k malomocnému či k vydědenci. Mnozí lidé se naopak „ponoří“ do mých knih a pak píší věci, jako by to byly jejich vlastní myšlenky. Nedávno jsem s velkým uspokojením poslouchal v radiu pořad, kde mluvili o obsahu mých knih, ale na konci jsem byl omráčen informací, že jejich autorství se připisuje nějaké ženě, která se ani neumí pořádně podepsat!

Věřte mi, že všechny mé knihy jsou pravdivé, a já věřím, že znám způsob, jakým mohou lidé z tohoto světa bezpečně cestovat do jiných světů.

Rad bych podekoval paní Sheelagh M. Rouse, jež přepsala na stroji patnáct mých knih, aniž by si postěžovala. Já jsem na stroji napsal jen svoji první knihu.

Také by vás mohlo zajímat, že paní Rampová právě dokončila knihu, kde popisuje svůj pohled na tuto záležitost.

Tak končí Kniha čtvrtá - jak je to nyní!